

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

Katedra plánování krajiny a sídel

Diplomová práce

Strategie pro DSO Mikroregion Polabský luh

**Vedoucí práce:
Ing. arch. Tomáš Peltan, Ph.D.**

**Diplomant:
Bc. Ondřej Mašín**

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Ondřej Mašín

Prostorové plánování

Název práce

Strategie pro DSO Mikroregion Polabský luh

Název anglicky

Strategy plan for microregion Polabský luh

Cíle práce

Navrhnout strategický plán pro dobrovolný svazek obcí Mikroregion Polabský luh (obce Veltruby – Velký Osek – Volárna – Opolany), který zohlední jeho polohu v bezprostřední blízkosti automobilky TPCA Ovčáry a také přírodní hodnoty tohoto území.

Metodika

Rešeršní část práce se zaměří na problematiku strategického plánování a rozvoje menších obcí se zvláštním přihlédnutím k plánování obcí v blízkosti významných průmyslových závodů.

Návrhová část bude vycházet ze situační analýzy, prověří možné budoucnosti a alternativní možnosti směřování pomocí metody scénářů a následně navrhne stromy problémů, strategie (cílů). Na jejich základě bude zpracován akční plán a vypracována implementační část plánu.

Doporučený rozsah práce

dle Nařízení děkana č. 01/2020 – Metodické pokyny pro zpracování bakalářské práce na FŽP

Klíčová slova

strategický plán, Veltruby, TPCA, strategické plánování, venkov

Doporučené zdroje informací

BIČÍK, I., PERLÍN, R. Strategický plán mikroregionu. Metodická příručka pro zájemce o strategické plánování ve venkovských mikroregionech a obcích, Praha: PŘF UK, 2006..
GALLENT, N. Introduction to rural planning. Abingdon: Routledge, 2008.
MAIER, K. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4198-7.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – FŽP

Vedoucí práce

Ing. arch. Tomáš Peltan, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra plánování krajiny a sídel

Elektronicky schváleno dne 23. 1. 2023

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 1. 2023

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 26. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Strategie pro DSO Mikroregionu Polabský luh" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.03. 2023

Poděkování

Rád bych poděkoval svému vedoucímu Ing. arch. Tomáši Peltanovi, Ph.D. za odborné vedení, maximální vstřícnost a čas, který mi věnoval při zpracovávání této práce.

Strategie pro DSO Mikroregion Polabský luh

Abstrakt

Tato práce se věnuje sestavení možného společného strategického postupu obcí Velký Osek, Veltruby, Volárna a Opolany, které jsou sdružené v rámci dobrovolného svazku obcí. Při sestavování strategie byla akcentována přítomnost přírodních hodnot (Veltrubský a Libický luh) a průmyslové zóny v blízkosti obcí. Na základě analýz, jejichž součástí jsou i rozhovory se zastupiteli jednotlivých obcí, a které jsou zakončeny SWOT analýzou, byla sestavena samotná strategie. Výběr témat k řešení a možné alternativní vývoje spolupráce obcí byly prověřeny metodou scénářů, přičemž scénáře nabízí čtyři alternativní pohledy na možné směřování mikroregionu. Práce obsahuje tři stromy problémů a na ně reagující tři stromy cílů, které tvoří samotnou strategii. Strategie si stanovuje tři hlavní cíle. Zaprvé zlepšení podmínek pro život, což obnáší především opatření zaměřené na zlepšování občanské vybavenosti a komunitního života. Za druhé rozvoj cestovního ruchu a rekreace se zaměřením na rozvoj cykloturistiky a rekreace v přírodě. Posledním cílem je rozvoj podnikání, který formuluje opatření zaměřená na podporu a spolupráci místních firem a úspor energie z obnovitelných zdrojů. Strategie definuje také indikátory naplňování strategie, kterými jsou například zvýšení pracovních příležitostí, větší pohyb cykloturistů v území nebo zlepšení dostupnosti občanské vybavenosti. Na daná opatření reaguje celkem čtyřicet sedm aktivit obsažených v akčním plánu na devítileté období. Jednotlivé kompetence při plnění strategie v závěru upravuje implementační část.

Klíčová slova: strategický plán, Veltruby, TPCA, strategické plánování, venkov

Strategy plan for microregion Polabský luh

Abstract

This thesis focuses on the development of a possible joint strategic approach for the municipalities of Velký Osek, Veltruby, Volárna and Opolany, which are associated in a voluntary association of municipalities. The presence of natural values (Veltruby and Libice floodplain forest) and industrial zones in the vicinity of the municipalities were emphasized in the strategy development. On the basis of the analyses, which included interviews with the representatives of the individual municipalities, and which concluded with a SWOT analysis, the strategy itself was drawn up. The selection of topics to be addressed and possible alternative developments of cooperation between the municipalities were examined using the scenario method, with the scenarios offering four alternative views on the possible direction of the micro-region. The work contains three problem trees and three goal trees in response to them, which form the strategy itself. The strategy sets out three main objectives. Improving living conditions, which primarily involves measures aimed at improving amenities and community life. Developing tourism and recreation, with a focus on developing cycling and outdoor recreation. The third objective is the development of entrepreneurship, which formulates measures aimed at the promotion and cooperation of local companies and renewable energy savings. The strategy also defines indicators for the implementation of the strategy, which are, for example, increased employment opportunities, greater cycling movement in the area or improved accessibility to amenities. A total of forty-seven actions contained in the nine-year action plan respond to these measures. The individual responsibilities for implementing the strategy are set out in the implementation section at the end.

Keywords: strategic plan, Veltruby, TPCA, strategic planning, rural

Obsah

1. Úvod	1
1.1 Cíl práce	2
1.2 Metodika.....	2
2. Literární řešerše	3
2.1 Strategické plánování	3
2.2 Strategický plán	4
2.3 Typy a přístupy strategických plánů	6
2.4 Mikroregion.....	7
2.5 Typologie území.....	9
2.6 Obce v zázemí velkých průmyslových podniků.....	10
3. Praktická část	13
3.1 Širší vztahy	13
3.2 Socio-demografická analýza	16
3.2.1 Vývoj počtu populace	16
3.2.2 Přirozené přírůstky a dlouhodobá migrace	21
3.2.3 Procentuální zastoupení věkových skupin	25
3.3 Analýza technické infrastruktury a občanské vybavenosti	27
3.3.1 Technická infrastruktura	27
3.3.2 Občanská vybavenost.....	28
3.3.3 Analýza dostupnosti občanské vybavenosti.....	29
3.4 Ekonomická analýza.....	37
3.5 Analýza místních aktérů	44
3.5.1 Ekonomické subjekty	44
3.5.2 Místní aktéři	45
3.6 Analýza bytového fondu	49
3.6.1 Obydlenost bytového fondu	50
3.6.2 Domy dle vlastnictví	51
3.6.3 Výstavba bytů	51
3.7 Analýza životního prostředí	53
3.7.1 Druhy pozemků dle využití.....	54
3.7.2 Zemědělská půda a míra zornění.....	55
3.7.3 Vodní plochy.....	56
3.7.4 Stav hladin podzemních vod	57
4. Hlubkové polostrukturované rozhovory	59
4.1 Shrnutí rozhovorů se zastupiteli	59
5. Zhodnocení vlivů průmyslové zóny Kolín – Ovčáry (TPCA/TMMCZ) na rozvoj DSO Mikroregionu Polabský luh	61

6. Shrnutí základních údajů o obcích mikroregionu.....	64
6.1 Velký Osek	64
6.2 Veltruby	65
6.3 Volárna	66
6.4 Opolany	67
7. SWOT analýza	69
8. Rozvojové scénáře	71
8.1 Scénář Regulovaná suburbanizace a spolupráce	71
8.2 Scénář Rozvoj cestovního ruchu a komunitních akcí.....	73
8.3 Scénář rozvoj podnikání	76
8.4 Scénář business as usual.....	78
9. Vize	81
10. Stromy problémů a cílů	82
10.1 Cíl zlepšení podmínek pro život v obcích mikroregionu (A.).....	89
10.2 Cíl rozvoj cestovního ruchu a rekreace (B.).....	94
10.3 Cíl rozvoj podnikání a (zelených) úspor (C.)	101
11. Akční plán	105
12. Implementace.....	106
13. Diskuze	108
14. Závěr.....	110
15. Seznam použitých zdrojů	112

1. Úvod

Strategické plánování je v dnešní době běžným a důležitým nástrojem rozvoje, a to na úrovni státu, krajů i obcí. Vedle zjevných přínosů, jako je ucelení představ o socioekonomickém rozvoji, doplnění představ o konceptu územního rozvoje, jsou strategické dokumenty také důležité z hlediska koordinace postupu samospráv nebo mohou hrát důležitou roli při získávání dotací z Evropských fondů. Jak se ukazuje, tak pořizování strategických dokumentů, za účelem vytvoření lepšího východiska pro získávání dotací, někdy upozaduje ostatní z přínosů strategického plánování (Lněnička 2014).

Strategické plány jsou pořizovány i na úrovni dobrovolných svazků obcí (dále jen DSO). Podobně jako u strategických plánů, tak i účel DSO v některých případech bývá založen především na snaze realizovat finančně náročný projekt a dále svazek nevykazuje potřebu další spolupráce na rozvoji a na vytváření společného konceptu strategického rozvoje.

Proto se tato práce věnuje prověření možností společného strategického postupu na příkladu svazku obcí DSO Mikroregionu Polabský luh, který doposud nemá společný strategický plán a spolupráce obcí byla založena především na potřebě realizovat konkrétní projekt. Práce rovněž akcentuje důležité vnější a vnitřní vlivy ovlivňující rozvoj obcí, jako přítomnost průmyslové zóny Kolín – Ovčáry s předním zaměstnavatelem regionu TMMCZ (dříve TPCA) a existenci přírodních hodnot vyskytujících se rovněž v zázemí obcí.

1.1 Cíl práce

Cílem práce je sestavení strategického plánu pro DSO Mikroregion Polabský luh s přihlédnutím k vlivům přírodních hodnot a průmyslové zóny v blízkosti řešeného území. Sestavení strategického plánu bude předcházet kromě analýz také prověření možnosti směřování pomocí metody rozvojových scénářů. Samotná strategie bude utvořena pomocí sestavení stromů problémů a cílů. Součástí strategického plánu bude akční plán a dále také implementační část.

1.2 Metodika

Metodika této práce se skládá z několika základních bodů. V první řadě se jedná o situační analýzy (širší vztahy, socio-demografie, veřejná infrastruktura, ekonomická analýza, analýza místních aktérů, analýza bytového fondu, analýza životního prostředí), jejichž účelem je především ucelení poznatků o současném stavu řešeného území, rozklíčování hlavních trendů a prověření rozvojových problémů a potenciálů. Přestože metodika práce odpovídá expertní metodě pořizování strategických plánů, částečně bude založena také na výstupech z hloubkových polostrukturovaných rozhovorů s některými zastupiteli samospráv v řešeném území a porovnání jejich názorů na rozvoj a otázky možné spolupráce. Dalším ze základních bodů metodiky práce bude SWOT analýza, která by měla reflektovat všechna dosavadní zjištění ze situačních analýz, rozhovorů či terénních poznatků.

V další fázi se práce bude zaměřovat na syntézu zjištěných informací, na základě kterých budou dále sestavovány rozvojové scénáře. Následovat bude vytyčení vize a následné sestavení schémat problémů a cílů. Problémová schémata se budou snažit o definici a dekompozici několika nejzásadnějších problémů a schéma cílů bude obsahovat formulaci hlavních cílů, které budou reagovat na zjištěné problémy. Schéma cílů by mělo obsahovat podcíle a konkrétní kroky k jejich naplnění a bude tak tvořit hlavní základ výsledné strategie.

Závěrečnou částí práce bude vytvoření akčního plánu a implementační části.

2. Literární rešerše

2.1 Strategické plánování

Pojem strategické plánování byl zaveden v druhé polovině 90. let 20. století. V minulosti bylo rozvíjeno především v souvislosti se zlepšováním řízení ekonomických subjektů, firem. Strategické plánování je již v dnešní době běžným procesem, který je uskutečňován za účelem lepšího řízení rozvoje obcí nebo celých svazků obcí. V současné době strategické plánování musí čelit výzvám, jako jsou globalizace, sociální krize, ekonomická krize anebo demografické změny různého charakteru, od suburbanizace po vyliďňování některých oblastí. Musí se tedy jednat o komplexní postup, který by měl napomáhat rozvoji daného území. Jak autor dále zjišťuje ve svém šetření, strategické plánování naráží i na jistá úskalí, která jsou vnímána veřejností i zastupiteli samospráv. Ani v kontextu územního nebo strategického plánování neexistuje, u nás ani jinde ve světě, zcela jednotný výklad těchto pojmů a jejich významu. Důvodem může být například rozdílná právní, politická, kulturní či správní tradice (Ježek, 2015a).

Strategické plánování přináší řadu hodnotných aspektů, které napomáhají například vnést konzistentnost a kontinuitu do regionální či komunální politiky v dlouhodobém časovém výhledu. Dále může strategické plánování předcházet ad hoc rozhodování, které často přichází bez řádného zvážení širších souvislostí a dopadů, a tím může zamezovat nežádoucím krátkodobým politickým vlivům. Může být prostředkem pro obnovení důvěry podnikatelů a občanů v instituce státní a územní samosprávy a v neposlední řadě může být i východiskem výchovy ke spolupráci jednotlivých aktérů v rámci komunit a regionů (Ježek a kol., 2014).

V rámci zpracovávání strategických dokumentů pro samosprávy jsou ovšem patrné rozdíly, kdy menší samosprávy trpí jistými nedostatky, který celý proces mohou komplikovat. Těmito nedostatky jsou především neexistence institucionální struktury pro tvorbu strategií nedostatečné zdroje a čas na přípravu strategií apod. (Ježek 2015b).

U procesu strategického plánování je rovněž velmi podstatná provázanost s ostatními plánovacími a strategickými dokumenty (Perlín 2001). Strategické plánování tedy slouží ke komplexnímu sestavování koncepčního rozvoje, na jehož konci stojí vytvoření strategického dokumentu (Galvasová a kol. 2007). Jak již bylo zmíněno, tak provázanost s ostatními dokumenty je velmi podstatná a v některých zahraničních státech je dokonce proces územně

plánovací a strategický součástí jednoho celku. U nás rozlišujeme územně plánovací dokumentaci, jako například územní plány, které mají zákonem stanovenou podobu a náležitosti, a strategické plány u kterých zákon nestanovuje přesnou podobu, protože zákonem upraveny nejsou. Při pořizování strategického plánu je ovšem návaznost na územně plánovací dokumentaci elementární.

Strategické, územní, ale i jiné druhy plánování, například finanční, mají v obecné rovině společné charakteristiky postupu, které vedou ke zdárnému konci čili k dosažení stanovených cílů. Těmito obecnými atributy jsou především:

1. Dobrá znalost dosavadního vývoje a současného stavu.
2. Jasná definice budoucího očekávání, tedy jasná formulace chtěného stavu, kam se chceme v procesu plánování dostat.
3. Podrobné naplánování jednotlivých kroků, pomocí kterých se ze současného stavu dostaneme k plánovanému cílovému stavu.

Tento model strategického plánování platí obecně a je tedy myslitelné ho uplatnit pro jakýkoli subjekt nebo skupinu subjektů. (Perlín 2001)

2.2 Strategický plán

Jak již bylo výše zmíněno strategický plán a jeho podoba není upravena legislativou. Přesto nacházíme v odborné literatuře mnoho definic. Tyto definice i přes jisté rozdíly nesou téměř shodné hlavní charakteristiky. Strategický plán by měl představovat komplexní ucelený plán rozvoje obce nebo regionu, který má podobu písemného dokumentu, který tvoří základ pro další směřování rozvoje obcí s návazností na nadřazené územní celky (Řehoř, 2010). Strategický plán lze také chápat jako soubor konkrétních postupných kroků, díky kterým bude nastávat zlepšení socio-ekonomického prostředí v celém území. Právě to by měl strategický plán obcí či mikroregionů nabízet. Daná řešení by měla typově spět především k rozvoji hodnot a řešení problémů, pokud jej chceme využít ke skutečnému rozvoji daného území, a ne pouze jako nutnou náležitost pro získání dotace (Perlín, 2001).

Součástí strategického plánu by měla být obecně známá řešení, která mohou být ovlivňována prostřednictvím mikroregionu či obcí (např. starosty, zastupitelé, angažovanými občany, případně podnikateli (místními aktéry). Strategický plán by dále měl v ideálním případě nabízet řešení se kterými budou souhlasit všichni zainteresovaní účastníci a budou

je ochotni realizovat. V poslední řadě by v řešeném území měly být lidské a finanční zdroje potřebné k realizaci cílů (Hanzelková a kol., 2009).

Důležité pro sestavování strategie a strategických plánů je pořízení situační analýzy, která by měla konzistentně a důvěryhodně zhodnotit vnější a vnitřní faktory ovlivňující zkoumané prostředí. Měla by tedy zachycovat problémy a hodnoty vnějšího i vnitřního prostředí, což následně usnadňuje sestavovat priority rozvoje a stanovovat cíle (Hanzelková a kol., 2009).

Jak již bylo výše zmíněno, tak strategický plán nemá zákonem jednoznačně stanovenou definici. I tak nám odborné zdroje nabízejí obecné podmínky pro strukturu strategických plánů. V obecné rovině jsou to především tyto tři zásadní části:

1. Analýzy řešeného území
2. Syntéza získaných výsledků a stanovení strategických vizí
3. Formulace postupných konkrétních strategických kroků k naplnění

K analýzám patří stanovení dosavadních trendů v území a zhodnocení současného stavu, především pak socioekonomického prostředí. Syntézu provází především zhodnocení dosažených výsledků, stanovení jejich významu a vytyčení základní strategických cílů a vizí, které nám může pomoci odhalit i například metoda psaní exploračních scénářů. Poslední část sestavování strategického plánu je formulování konkrétních postupů, aktivit a projektů, jejichž postupná realizace povede k naplnění celkové finální vize (Perlín 2001).

Pro kvalitní zpracování strategických plánů obcí nebo mikroregionů je nutná kooperace odborníků zabývajících se různými obory nebo alespoň konzultace pořizovatele s těmito odborníky (Labounková a kol. 2009). Podstatou této kooperace je především pokrytí stěžejních oblastí, se kterými by strategický dokument měl pracovat. Stěžejní oblasti, které by měly být řešeny ve strategickém plánu mikroregionů:

- Hospodářství
- Zaměstnanost a trh práce
- Lidské zdroje
- Inovace
- Doprava
- Technická infrastruktura
- Občanská vybavenost
- Regionální marketing a podpora investování do regionu

- Životní prostředí a přírodní zdroje
- Sociální prostředí, vzdělanost a kultura
- Turistika a cestovní ruch
- Stav ÚPD obcí mikroregionu
- Vnější vztahy mikroregionu
- Brownfieldy
- Průmyslové zóny

(Labounková a kol. 2009)

2.3 Typy a přístupy strategických plánů

Různorodost strategických dokumentů je nepopíratelná, avšak v současné rozlišujeme dvě základní podoby pořizování strategický plánů, expertní a komunitní. Tyto metody se od sebe odlišují především v míře zapojení expertů a místních aktérů do procesu pořizování. Jak ovšem v praxi bývá téměř pravidlem, tak většinou žádný z pořizovatelů nepořizuje strategický plán pouze čistě jednou anebo druhou metodou. Ve většině případů dochází ke kombinaci obou přístupů (Perlín 2001).

Expertní metoda se vyznačuje především tím, že je realizována skupinou expertů, kteří nepochází z řešeného území, ale postupně se s ním seznamují v průběhu pořizování. Tato metoda umožňuje jasné definování problému, standardizovaný postup zpracování a odbornou záruku za vypracovaný dokument. Expertní metoda klade důraz především na detailní sledování jednotlivých jevů, které se v území odehrávají, a na jejich následnou analýzu. Tím ovšem v některých případech dochází k nadměrnému rozsahu analytické části, což může způsobit nedostatečné zaměření na vlastní strategickou část dokumentu. Silnou stránkou této metody je fakt, že autoři jsou minimálně ovlivněni prostředím a mohou také poskytnout metodicky kvalitní práci (Perlín 2001).

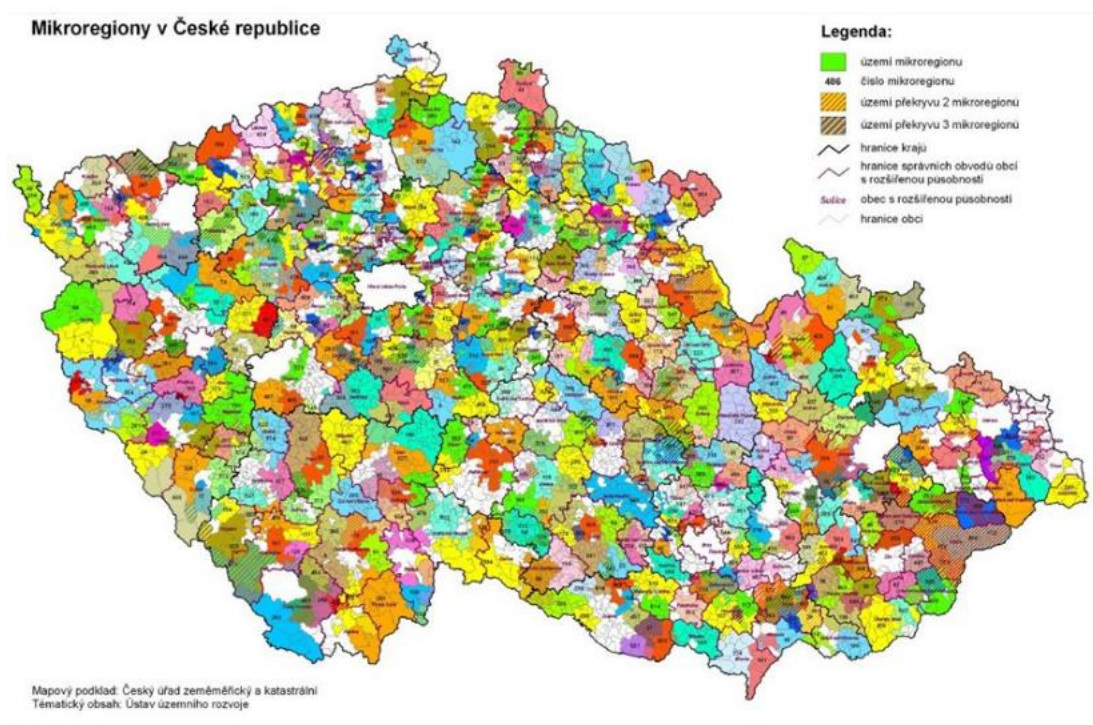
Komunitní metoda klade větší důraz na diskuzi s místními zastupiteli, aktéry, podnikateli, zástupci místních spolků a institucí, ale také s občany. Rozhovory, které bývají často i opakované se týkají především priority rozvoje, postupných cílů a opatření. Tento přístup vede ke snadnějšímu zpracování samotné strategie. Metoda formuluje vlastní strategický plán jako výsledek diskuze místních expertů. Problémem této metody je, že vzniká na základě velmi povrchní analýzy klíčových problémů území. Klade také velký

nárok na moderování diskuze a zapojení všech náležitých účastníků od státní správy, zástupce samospráv, předních zaměstnavatelů území a místních aktivistů. Velmi podstatnou součástí pak také musí být soulad názorů jednotlivých účastníků procesu na jednotlivých krocích (Perlín 2001).

2.4 Mikroregion

Mikroregiony jsou geograficky menší územní celky, jež v českých podmínkách odpovídají velikostně mezistupni mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností a obcemi. Mikroregionem se rozumí dobrovolná spolupráce dvou či více obcí, jejíž záměrem je ochrana a prosazování společných cílů a zájmů uskupených obcí. Tato spolupráce je právně podložena smlouvami vyplývajícími ze zákona č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích. Mikroregion je dle tohoto zákona právnickou osobou ustanovenou v souladu s paragrafy 49 až 53. V České republice je evidováno okolo pěti set mikroregionů. V praxi se poté nejčastěji setkáváme s mikroregiony vytvořenými účelově tzv. účelové mikroregiony (Galvasová a kol., 2007).

Obr. 1: Mapa mikroregionů v České republice

Zdroj: (SMO ČR ©2022 ex UUR ©2005)

Pojem mikroregion má v kontextu této práce několik významných rysů, které jsou důležité pro další práci s tímto pojmem. Mikroregiony v tomto smyslu jsou sdruženími obcí, které mají obvykle společnou kulturní, sociální či geografickou charakteristiku. Tyto obce, které se dobrovolně rozhodnou vstoupit do svazku obcí, mohou být součástí i více obecních sdružení, nicméně navzájem je pojí společné zájmy a aktivity, kterých se musí účastnit každá z dotčených obcí. Jelikož se obce mohou družít v menší spolky o několika málo obcí, ale zároveň i v koalici desítek obcí, rozsah a důvody jejich spolupráce mohou být poměrně rozličné. Důvodem spolupráce může být snaha o vyřešení společného problému nebo snaha o provedení investičního záměru, který by pro obec samotnou byl jinak příliš finančně náročný, jako například zavedení vodovodu, kanalizace, výstavba ČOV, cyklostezek nebo pořízení územního plánu (MV ©2008). V některých případech se spolupráce po realizaci společného záměru nebo po vyřešení společného problému dále rozvíjí v podobě konání kulturních a společenských aktivit apod., což je obecně vnímáno za ideální stav a naplnění účelu spolupráce. V případě spolupráce za účelem řešení společných problémů se může někdy jednat o snahu obcí bránit se proti krajskému či republikovému záměru, který by se

mohl výrazně dotknout jejich fungování. Obecně se ve většině případů spolupráce jedná o snahu dosažení synergického efektu (Škrabal a kol. 2006).

V dnešní době obce častěji navazují spolupráci za účelem propagace regionu, rozvoje cestovního ruchu a rozvoje venkovské turistiky. Tento fakt vysvětlují tím, že od meziobecní spolupráce v 90. letech, která probíhala v rámci Programu obnovy venkova a programu SAPARD, se podařilo výrazně zvýšit pokrytí infrastrukturou, jejíž zavádění bylo v minulosti velmi často hlavním důvodem spolupráce. Orientace různých seskupení na rozvoj cestovního ruchu a venkovské turistiky poukazuje na to, že venkovské regiony hledají nová zaměření, nové zdroje příjmů, jelikož zemědělská produkce a rurální podstata venkova je v dnešní době méně významná (Škrabal a kol. 2006).

V některých případech, jak poukazují jiná zjištění, je častým důvodem navazování spolupráce a zakládání dobrovolných svazků obcí i získání a lepší přístup ke zdrojům z různých dotačních titulů (Perlín, 2001).

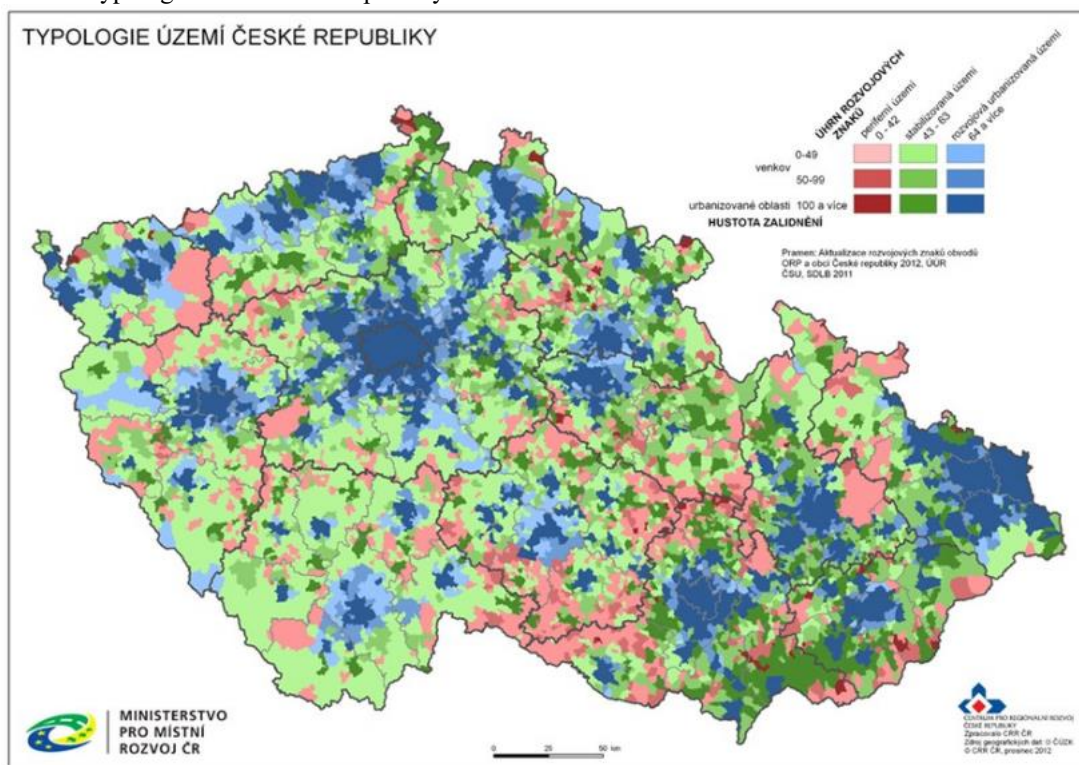
Možnosti a struktura příjmů mikroregionů se mohou do značné míry lišit, především na základě tématu činnosti, která je uskutečňována v rámci spolupráce anebo také na základě velikosti spolku. V praxi se uvádí, jako základní dva druhy příjmů svazků obcí interní a externí zdroje. Interní zdroje odpovídají členským příspěvkům jednotlivých obcí. Vnějšími zdroji jsou především dary různých sponzorů. Takovými sponzory mohou být například někteří z místních aktérů nebo významných zaměstnavatelů v blízkém okolí.

2.5 Typologie území

Stejně jako nacházíme rozdíly ve velikosti a členitosti mikroregionů, tak i uvnitř mikroregionů existují rozdíly strukturální a rozdíly v intenzitě využívání území. Odlišnosti se vyskytují také v dalších aspektech, které jsou podstatné pro rozvoj obcí, například ve využívání krajiny, která v případě venkovských mikroregionů často tvoří většinu území. Dále můžou rozdíly nastávat také v ekonomickém postavení obcí. Z tohoto důvodu je pro strategické dokumenty důležité charakterizovat významné dominantní procesy jednotlivých typů území v rámci mikroregionu. Jako hranice pro vymezení těchto typů území lze použít hranice obcí nebo místních částí. Vymezování těchto typů území v rámci strategického plánování se může odehrávat i na základě stěžejních dopravních napojení, možností budoucího využití území nebo socioekonomických procesů mezi jednotlivými sídly, které

v mnoha případech tvoří hlavní vazby uvnitř mikroregionu. V případě socioekonomických vazeb mezi jednotlivými obcemi a sídly mikroregionu je vhodné sledovat i vazby mezi jednotlivými ekonomickými subjekty (Perlín, 2001).

Obr. 2: Typologie území České republiky

Zdroj: (SMO ČR ©2022 ex MMR ©2012)

2.6 Obce v zázemí velkých průmyslových podniků

Jedním z velmi diskutovaných témat v souvislosti s vlivy a působením velkých průmyslových podniků v daných územích bývá téma zaměstnanosti a vlivu na lokální ekonomiku. V této souvislosti je zapotřebí mít na paměti v první řadě jisté rozdíly mezi podniky stávajícími a vzniklými na zelené louce. Lze předpokládat, že podniky založené na zelené louce přináší nárazovější vznik nových pracovních míst, i když nemusí být nutně dostupná plná kapacita pracovních pozic generovaných podnikem, jelikož i nově vstupující podniky do daného území si sebou mohou nést například zaměstnance managementu a vedení z jiných území nebo může docházet k náborem dělnické sféry pracovníků z jiných regionů nebo dokonce i států (Janáček 2004).

Přestože zemědělství je obecně velmi viditelným aspektem malých venkovských obcí, tak v současné době poskytuje minimum pracovních příležitostí v porovnání například

se zpracovatelským průmyslem. Primér tak může na lokální úrovni hrát svou roli, ale z hlediska fungování regionálních ekonomik (např. na úrovni obce s rozšířenou působností (dále jen ORP)), na které jsou navázány konkrétní obce, hraje významnou roli konkurenceschopnost významných průmyslových regionálních center (Slach, Ženka a kol., 2021).

Regiony situované v silně industrializovaném prostředí lze rozdělit ve vztahu k jejich zázemí na více typů na tzv. regiony s dominancí jedné velké firmy, satelitní platformy a ostatní industrializované nemetropolitní regiony (Ženka 2017). Pro účely této práce bude dále věnována pozornost především prvním dvěma z jmenovaných typů.

V případě regionů, kde se nachází jeden dominantní průmyslový podnik, je častá závislost lokálních ekonomik na fungování tohoto podniku. V případě, že se dostane tento podnik do ekonomických potíží mohou se tyto problémy promítnout i na lokální ekonomice. Mezi negativními dopady je zpravidla skokový nárůst nezaměstnanosti, který může být doprovázen i úbytkem obyvatelstva (Krzysztofik a kol. 2016). Přítomnost dominantních průmyslových závodů může mít také negativní vliv na produktivitu středních a malých firem působících ve stejném či podobném odvětví. Malé firmy mohou prodělavat, kvůli těsné blízkosti velkých průmyslových koncernů, protože tyto velké podniky mohou být z různých důvodů atraktivnější pro lokální kvalifikovanou pracovní sílu, která pak přechází z malých podniků do dominantních průmyslových závodů. Působení dominantního podniku může také způsobovat výrazné omezení dodavatelské základny (Drucker a Feser 2012, Slach, Ženka a kol. 2021).

Dodavatelské vazby na dominantní podnik mohou být pro malé podniky venkova někdy výhodou (úspory z rozsahu, získání nového know-how) nebo naopak nevýhodou (výrazný úpadek prosperity podniku, přesunutí podniku) (Pavlínek a Ženka 2016, Ženka a kol. 2017).

Typická je dominance tuzemských firem nebo firem v zahraničním vlastnictví s dlouholetou tradicí v daných regionech (např. Mladá Boleslav – Škoda Auto). Najdou se ovšem i podniky bez předchozích působení v regionu, které jsou přímou zahraniční investicí. V souvislosti s přímými zahraničními investicemi nutno zmínit, že některé zdroje uvádějí, že nelze dobře prokázat vztah přímých zahraničních investic například na vývoj nezaměstnanosti na regionální úrovni. Vztah mezi mírou nezaměstnanosti a přímou zahraniční investicí lze na úrovni jednotlivých okresů špatně dokázat (Janáček 2004).

V případě satelitních platforem je typický převažující vliv jednoho a více velkých pobočných závodů, popřípadě center služeb. V tomto případě není neobvyklé, že vedení těchto koncernů sídlí mimo daný region. Příznačné jsou také slabší vazby na lokální podniky ať už ve smyslu dodavatelských či zákaznických vztahů. Satelitní platformy lze rozlišit na satelitní platformy nižšího a vyššího řádu. V případě satelitních platforem nižšího řádu se často projevuje tzv. syndrom pobočných závodů (Sonn a Lee 2012). S tím je spojena nižší potřeba kvalifikovanějších pracovních odvětví, vyšší riziko přesunutí závodů nebo nižší dynamika vzniku nových pracovních míst například v důsledku současných trendů, jako je automatizace výroby (Ženka a kol. 2017). Na našem území je patrné působení takovýchto závodů často v periferních a strukturálně postižených regionech. U satelitních platforem vyššího řádu jsou více charakteristické závody s vyšší přidanou hodnotou včetně středisek výzkumu a vývoje (Pavlínek a Ženka 2016, Ženka a kol. 2017).

Mezi oběma typy jsou však patrné jen velmi malé rozdíly v ekonomické výkonnosti, ve vlivu na nezaměstnanost anebo v náročnosti na pozice s nároky na vyšší kvalifikaci. Autor dále uvádí, že ani jeden z typů, tak nekompensuje nižší rozvinutost lokálních ekonomik. Satelitní platformy tak sice poskytují například obyvatelům venkovských obcí vyšší platové podmínky nežli lokální podniky, nicméně samotné venkovské firmy spíše trápí, zejména z důvodu nedostatečného ukotvení předních podniků v místní ekonomice, institucích a kultuře (Pavlínek a Ženka 2016, Ženka a kol. 2017).

3. Praktická část

3.1 Širší vztahy

Mikroregion Polabský luh, skládající se ze čtyř obcí Velký Osek, Veltruby, Opolany a Volárna, se nachází na území mezi městy Kolín a Poděbrady ve Středočeském kraji. Tři ze čtyř členských obcí leží v okrese Kolín (Velký Osek, Veltruby, Volárna) a jedna obec spadá do okresu Nymburk (Opolany). Všechny obce jsou situovány severně od Kolína v rozmezí pěti až dvanácti km. Mikroregion je přímo napojen na dálnici D11 (Praha – Hradec Králové) díky mimoúrovňovému napojení v těsné blízkosti Velkého Oseka, které pro obce mikroregionu činí Prahu dostupnou automobilovou dopravou do 30-45 minut. Mikroregion je částečně napojen i na železniční infrastrukturu, díky železniční zastávce v obci Veltruby a Opolany a nádraží v obci Velký Osek. Železniční trasa procházející Veltruby a Velkým Osekem je obsluhována mimo jiné pravidelnou linkou Kolín – Praha Masarykovo nádraží která činí pro obyvatele Kolína dostupný do 10-20 minut a Prahu dostupnou do 80-90 minut. Z hlediska dopravní infrastruktury jsou pro obce mikroregionu také důležité komunikace I/11, II/125 a II/328, cyklotrasa číslo 4334 (Opolany-Velký Osek-Veltruby-Kolín), cyklotrasa číslo 4348 (Sány-Volárna-Kolín) nebo také cyklotrasa Labská, která je součástí výše zmíněné trasy 4334 a také součástí EuroVelo 4 Trasa Střední Evropou. Touto cyklotrasou, s nadregionálním až s mezinárodním významem, jsou obce mikroregionu navázány také na další nedaleká významná města, jako například již výše zmiňovaný Kolín a lázeňské město Poděbrady, ale také na město Kutná Hora, které je zařazeno do seznamu UNESCO.

Charakteristické jsou pro mikroregion také toky řek Labe a Cidlina, jejichž soutok se nachází přibližně 3,5 km severozápadně od Velkého Oseku. Řeky rovněž doprovázejí rozsáhlé lužní lesy (zejména v případě Veltrub a Velkého Oseku). Jedná se o Veltrubský luh, který je přírodní rezervací a také na seznamu evropsky významných lokalit (dále jen EVL) a Libický luh, který je národní přírodní rezervací a také součástí EVL. V území se také nacházejí další přírodní zajímavosti například přírodní rezervace Tonice-Bezdná, jež se skládá ze systému tůň a podmáčených luk (Velký Osek, Veltruby) anebo přírodní památka Váha, kterou tvoří rybník a okolní louka v obci Volárna.

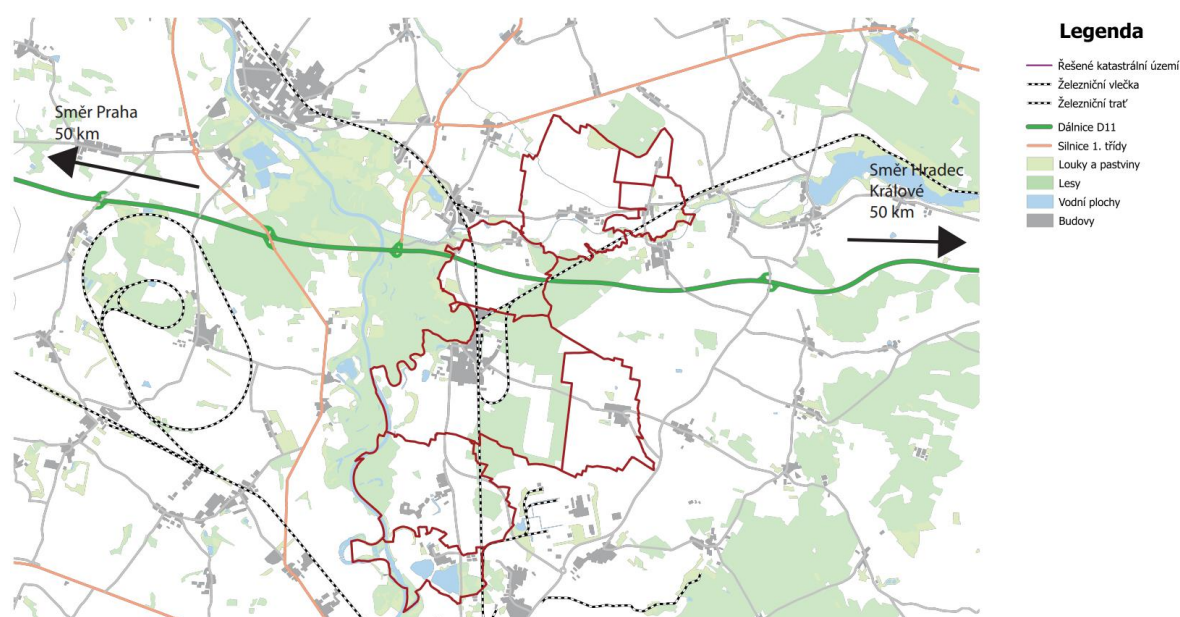
Na území mikroregionu se nachází pozůstatky několika různých Slavníkovských hradišť a sídel. V nejbližším okolí jsou nejvýznamnější historickou a kulturní památkou

pozůstatky Slavníkovského hradiště v Libici nad Cidlinou, kde se odehrálo roku 995 nechvalně proslulé vyvraždění tohoto rodu konkurenčním rodem Přemyslovců.

Jistou výjimečností, také ovlivňující mikroregion, ale i další obce a města včetně okresního města Kolín, je výrobní závod Toyota Motor Manufacturing Czech Republic (dále jen TMMCZ) v průmyslové zóně Kolín – Ovčáry, do nedávna známé také jako TPCA. Tento v rámci regionu přední zaměstnavatel v roce 2013 uvedl, že více než 60 % zaměstnanců pochází z okruhu do 50 km vzdálených obcí. Průmyslový závod začal vznikat v roce 2002 a provoz a výroba aut začala v roce 2005. Zaměstnavatel k roku 2021 poskytoval pracovní místo přibližně 3600 zaměstnancům.

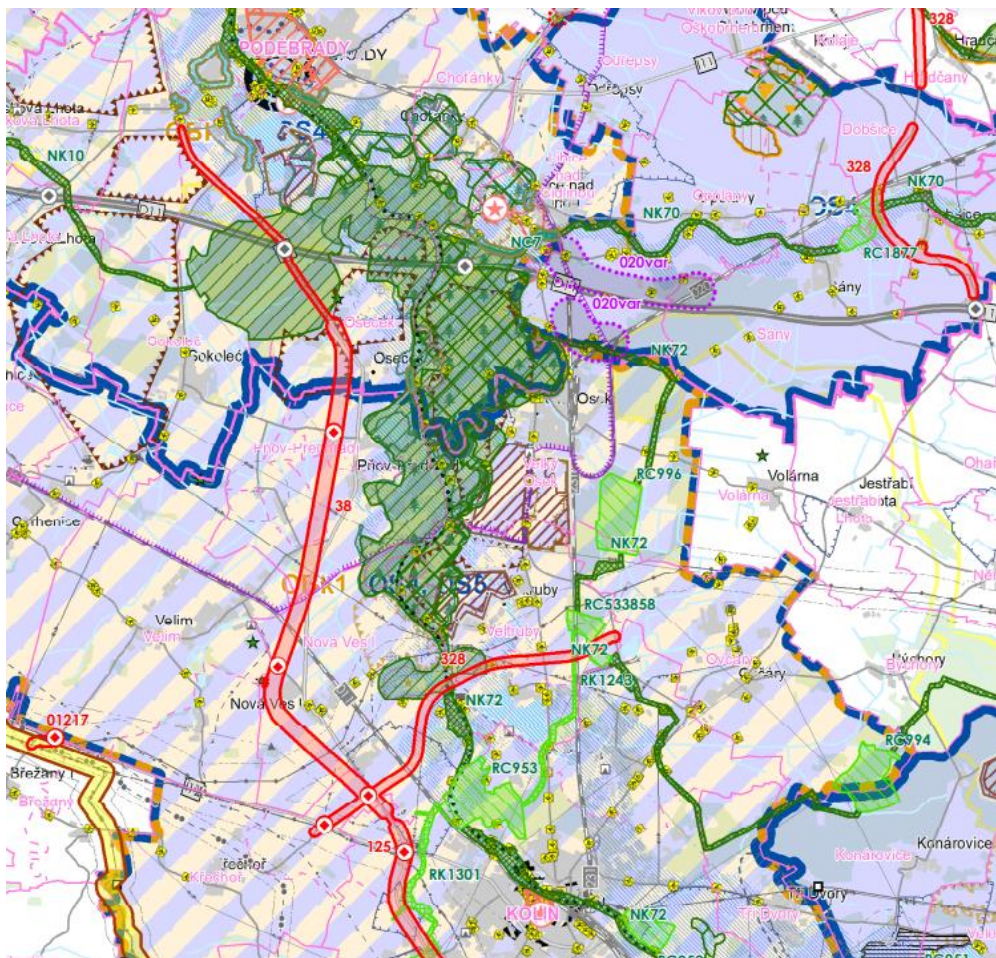
Další mikroregiony a dobrovolné svazky obcí v okrese Kolín: Dobrovolný svazek obcí Pečecký region, Sdružení obcí Uhlířskojanovicko a Středního Posázaví, Svazek obcí Cidlina (okres Nymburk).

Obr. 3: Řešené území

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 4: Výřez z koordinačního výkresu ZÚR SK

Zdroj: (ZÚR SK ©2022)

Shrnutí širších vztahů

- napojení na dálnici D11
- přítomnost železničního napojení (zastávky Veltruby a Opolany, nádraží Velký Osek)
- dobrá dojezdová vzdálenost do regionálních center Kolín a Poděbrady
- dobrá dojezdová vzdálenost do Prahy automobilovou dopravou
- přítomnost významných cyklotras
- přítomnost významných říčních toků a s tím spojených přírodních hodnot
- průmyslová zóna Kolín – Ovčáry v těsném zázemí mikroregionu

3.2 Socio-demografická analýza

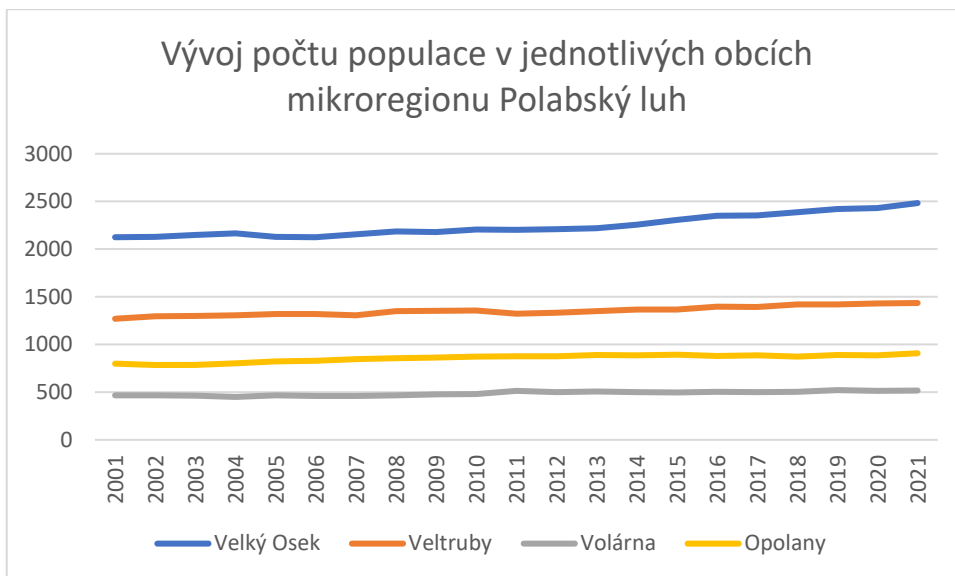
Následující podkapitoly se budou věnovat vývoji počtu populace v jednotlivých obcích mikroregionu Polabský luh, dále dlouhodobé migraci a přirozeným přírůstkům obyvatelstva anebo také věkovému rozvrstvení populace v rámci řešeného území. Tyto podkapitoly by měly ucelit především představy o struktuře obyvatelstva a nastínit dosavadní trendy ve strukturálních a početních změnách populace.

Sledované období je vymezeno tak, aby zachycovalo i dobu před vznikem a uvedením do provozu TMMCZ (TPCA), respektive průmyslové zóny Kolín – Ovčáry, a zachycuje tak období od roku 2001 do roku 2021.

3.2.1 Vývoj počtu populace

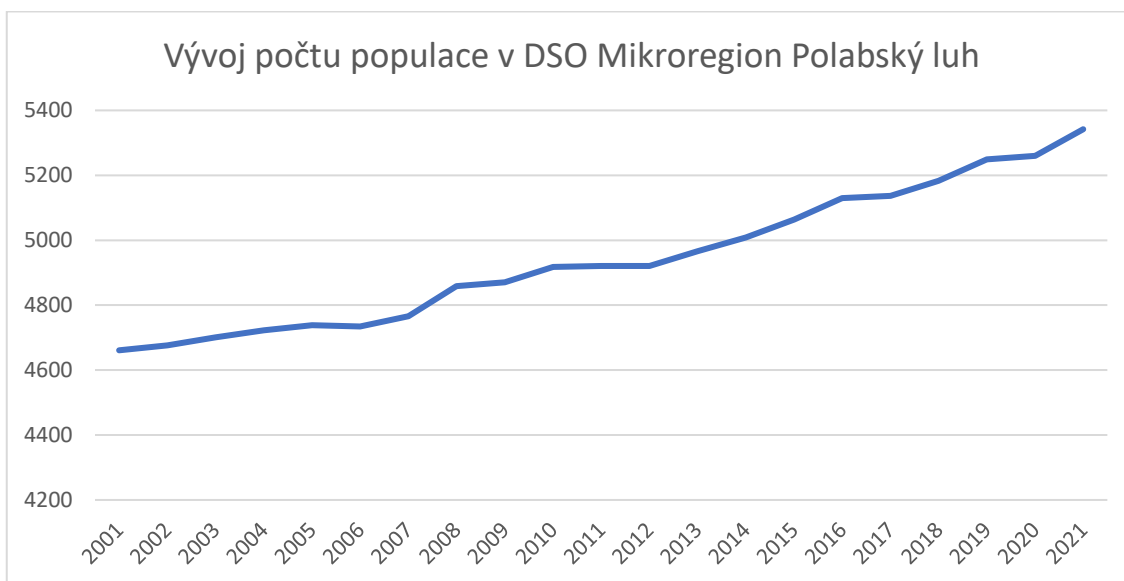
Na níže uvedeném grafu je znázorněn vývoj počtu obyvatel za poslední dvě desetiletí pro obce Velký Osek, Veltruby, Volárna, Opolany. Na tomto grafu můžeme pozorovat mírný nárůst počtu obyvatel ve všech obcích. Nejvýraznější nárůst sledujeme v obci Velký Osek, kde počet obyvatel narostl za sledované dvacetileté období o 358 obyvatel. Ve zbylých obcích se přírůstky obyvatel pohybují přibližně ve stejné míře, úměrně ke svojí velikostní skupině. Ve Veltrubech se počet obyvatel navýšil o 165 obyvatel, v obci Volárna o 48 obyvatel a v obci Opolany o 110 obyvatel. Z podrobnějších analýz pro jednotlivé samosprávy také vyplývá, že v obcích nedochází k zásadním změnám ve vývoji počtu obyvatel ani v krátkodobém trendu, konkrétně se začátkem působení TMMCZ v regionu, kromě obce Velký Osek. V případě Velkého Oseku nastává výrazná změna v dynamice vývoje počtu obyvatel v roce 2005 a stagnace populace se mění v průměrný nárůst zhruba sta obyvatel za pět let (viz. níže).

Obr. 5: Vývoj počtu populace v jednotlivých obcích mikroregionu Polabský luh

Zdroj: (ČSÚ ©2022a) – vlastní zpracování

Obr. 6: Vývoj počtu populace v DSO Mikroregionu Polabský luh

Zdroj: (ČSÚ ©2022a) – vlastní zpracování

Tab. 1: Vývoj počtu populace v obcích mikroregionu Polabský luh

Vývoj počtu populace v obcích mikroregionu Polabský luh				
rok	Velký Osek	Veltruby	Volárna	Opolany
2001	2125	1270	468	798
2002	2129	1295	467	785
2003	2150	1301	463	787
2004	2166	1306	450	801
2005	2129	1319	468	822
2006	2125	1320	460	829
2007	2154	1306	461	845
2008	2187	1351	466	855
2009	2178	1353	476	863
2010	2206	1357	481	874
2011	2204	1324	515	878
2012	2209	1333	502	877
2013	2220	1349	506	891
2014	2257	1368	499	885
2015	2308	1365	498	893
2016	2349	1397	505	879
2017	2353	1394	502	888
2018	2386	1420	504	873
2019	2419	1419	522	889
2020	2432	1429	514	885
2021	2483	1435	516	908

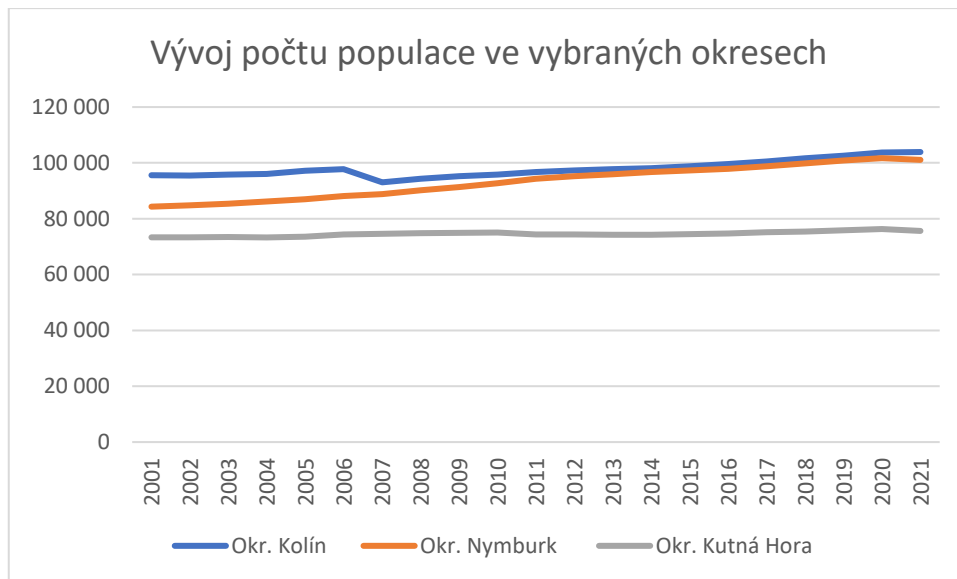
Zdroj: (ČSÚ ©2022a) – vlastní zpracování

Porovnání s okresy

Na níže uvedeném grafu je znázorněn vývoj počtu obyvatel v jednotlivých okresech. Z grafu je patrné, že pouze okres Kolín zaznamenává menší výkyv v podobě mírného propadu v mezi lety 2006 a 2007, jinak populace ve zbytku sledovaného období spíše rostla. Okres Nymburk a Kutná Hora nevykazují výrazné výkyvy ve vývoji populace. Ovšem zatímco okres Nymburk vykazuje poměrně konstantní růst, tak okres Kutná Hora spíše stagnuje. Okres Nymburk vykazuje více dynamický růst než ostatní sledované okresy. Přestože okres Nymburk vykazuje výraznější růst populace než okres Kolín, tak obec Opolany, která spadá pod tento okres nevykazuje natolik velké přírůstky obyvatelstva jako obce mikroregionu situované v okrese Kolín.

Dále je patrné, že zatímco okres Kolín mezi lety 2006 a 2007 zaznamenává pokles populace, tak v DSO Mikroregion Polabský luh dochází v tomto období naopak k nárůstu populace.

Obr. 7: Vývoj počtu populace ve vybraných okresech

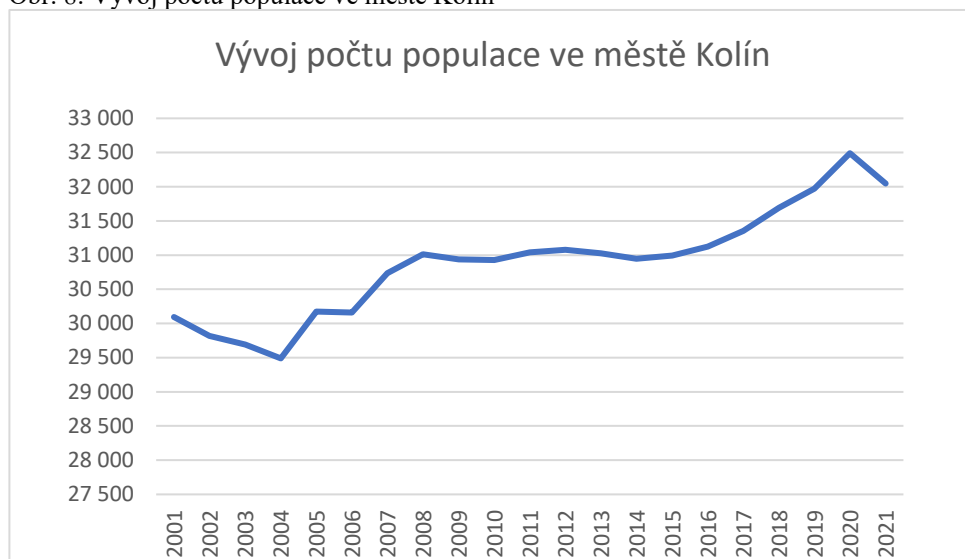

Zdroj: (ČSÚ ©2022a) – vlastní zpracování

Porovnání s městem Kolín

Město Kolín mělo od začátku sledovaného období do roku 2005 klesající počet populace. Mezi lety 2005 a 2008 město zaznamenává výraznější nárůst populace a následně do roku 2015 vývoj spíše stagnuje. Od roku 2015 do roku 2020 populace opět roste. Porovnáme-li vývoj s vývojem stavu populace za celé řešené území, tak v případě města Kolín je patrný skokový nárůst v letech, kdy docházelo ke spouštění provozu podniků průmyslové zóny Kolín – Ovčáry. V případě dat za celý mikroregion dochází v tomto období sice také nárůstu populace, ale ne k výrazně většímu nárůstu než ve zbytku sledovaného období, s výjimkou změny mezi rokem 2007 a 2008.

Obr. 8: Vývoj počtu populace ve městě Kolín

Zdroj: (ČSÚ ©2022a) – vlastní zpracování

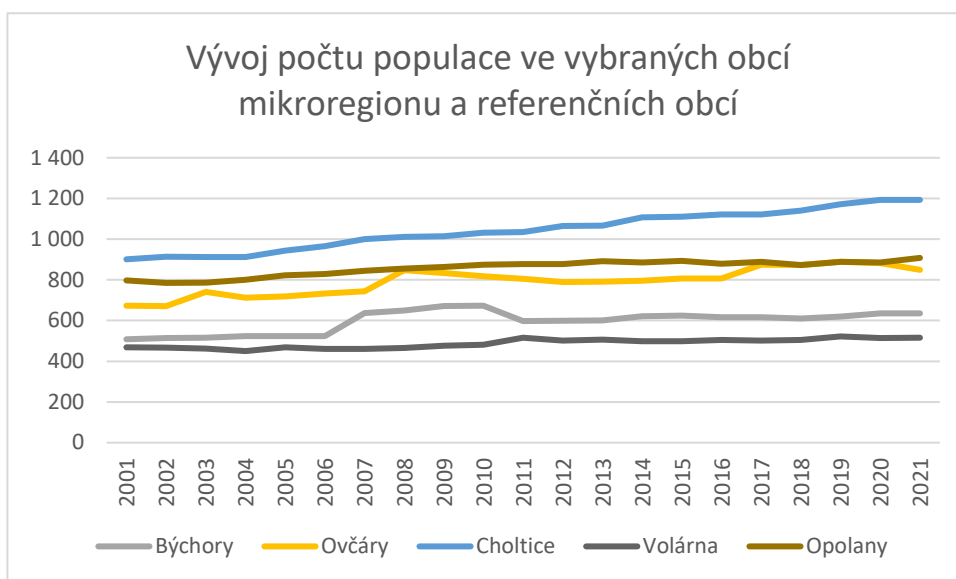
Porovnání s dalšími referenčními obcemi

Referenční obce byly vybrány na základě podobnosti různých aspektů, které mohou potenciálně ovlivňovat rozvoj řešeného území. Těmito aspekty byly především počet obyvatel a podobná dostupnost regionálních center či krajských center. V obou níže uvedených grafech jsou jako referenční obce vybrány obce, které se rovněž nacházejí v těsnější blízkosti průmyslové zóny Kolín – Ovčáry ale také obce, které jsou naopak od průmyslové zóny více vzdálené.

Z prvního grafu je patrné, že referenční obce, které se nachází v těsném zázemí průmyslové zóny (Býchory a Ovčáry), zaznamenávají skokový nárůst populace v letech 2006 až 2008, což se neplatí ani o jedné z uvedených obcí řešeného území (Volárna a Opolany). Obě z výše zmiňovaných referenčních obcí po skokovém nárůstu zaznamenávají spíše stagnaci nebo menší pokles a následnou dlouholetou stagnaci obyvatelstva. V případě obce Choltice, která neleží v blízkosti průmyslové zóny, je vývoj bez větších výkyvů a zároveň za sledované období zaznamenává výraznější progres ve vývoji populace nežli obce řešeného území

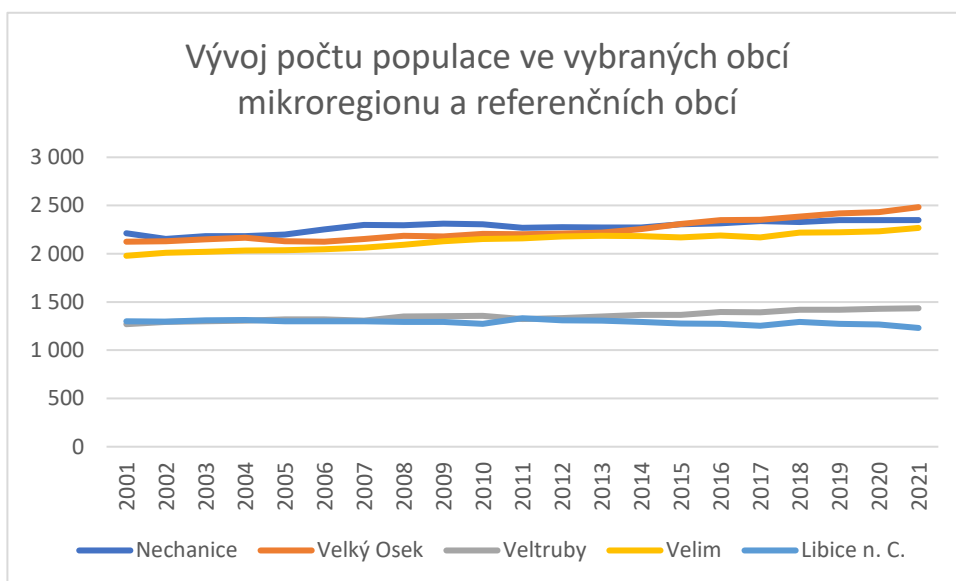
Na druhém grafu můžeme pozorovat, že v případě obcí řešeného území (Velký Osek a Veltruby) nedochází v porovnání s referenčními obcemi (Nechanice, Libice n. C., Velim) k výraznějším rozdílům či skokům ve vývoji populace, a to i bez větších rozdílů mezi referenčními obcemi, které se nacházejí v blízkosti průmyslové zóny a obcí Nechanice, která se v blízkosti průmyslové zóny nenachází.

Obr. 9: Vývoj počtu populace ve vybraných obcích mikroregionu a referenčních obcí

Zdroj: (ČSÚ ©2022a) – vlastní zpracování

Obr. 10: Vývoj počtu populace ve vybraných obcích mikroregionu a referenčních obcí

Zdroj: (ČSÚ ©2022a) – vlastní zpracování

3.2.2 Přirozené přírůstky a dlouhodobá migrace

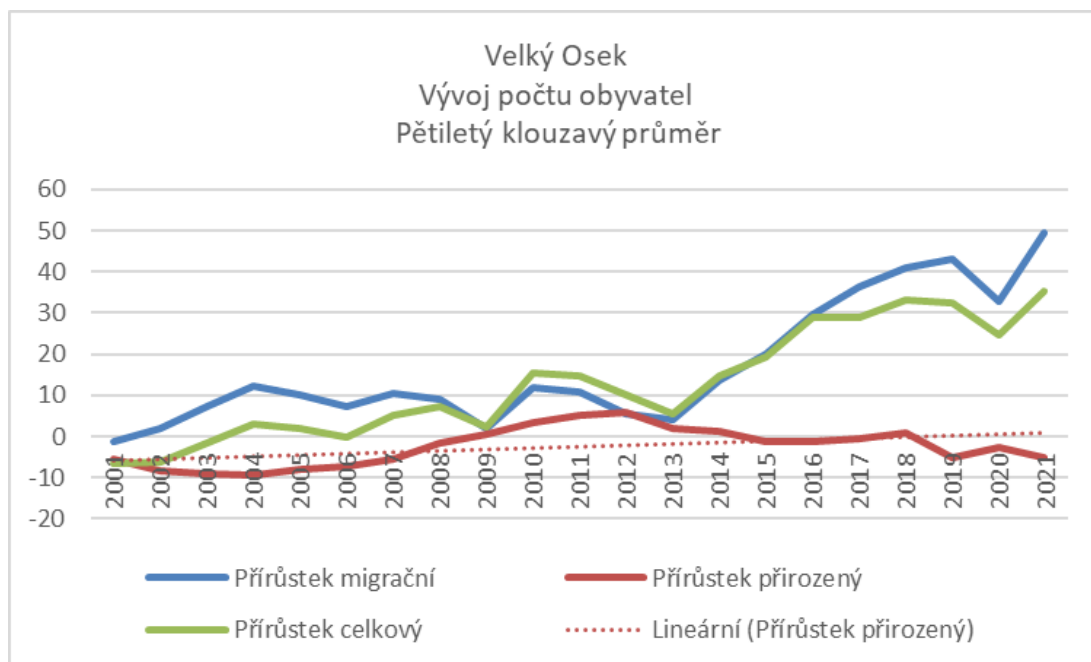
Na následujících grafech je zachycen přírůstek migrační a přirozený spolu s celkovou bilancí růstu či úbytku populace pro jednotlivé obce mikroregionu. Z grafů, na kterých je zachycen pětiletý klouzavý průměr, je patrné, že u všech sledovaných obcí křivka celkového přírůstku většinou kopíruje křivku migračních přírůstků. Ve většině sledovaných obcí také dochází spíše k úbytku obyvatelstva z hlediska přirozeného přírůstku (natality a mortality).

Výjimkou je obec Velký Osek, kde na lineární (trendové) spojnici můžeme pozorovat ve sledovaném období mírně pozitivní výsledky přirozených přírůstků populace.

Vývoj počtu obyvatel – Velký Osek

V obci Velký Osek dochází dlouhodobě k nárůstu populace s mírnými propady především v letech 2008 a 2011, 2013. Většina populačního přírůstku je z pozitivní migrace obyvatelstva na území obce. Přestože od roku 2012 zaznamenává obec menší přirozené přírůstky obyvatelstva, tak za sledované období dvaceti let (2001–2021) je trend přirozeného přírůstku mírně pozitivní. Z dat také vyplývá, že v prvních pěti letech sledovaného období kolísala celkový přírůstek mezi lety 2001 a 2005 jsou tři obyvatelé. Od roku 2005 za každé následující pětiletí došlo k nárůstu obyvatel se stupňující se tendencí. Za pětiletí 2005–2010 došlo k nárůstu o 77 obyvatel, v dalším pětiletí byl již nárůst o 102 obyvatel a za období 2015–2020 již celkový přírůstek činil 124 obyvatel. Výrazný rozdíl mezi prvními pěti lety sledovaného období, během kterého byl celkový přírůstek téměř nulový, a následujícím obdobím, může být do jisté míry způsoben i spuštěním provozu firmy TMMCZ (v té době TPCA).

Obr. 11: Vývoj počtu obyvatel, pětiletý klouzavý průměr – Velký Osek

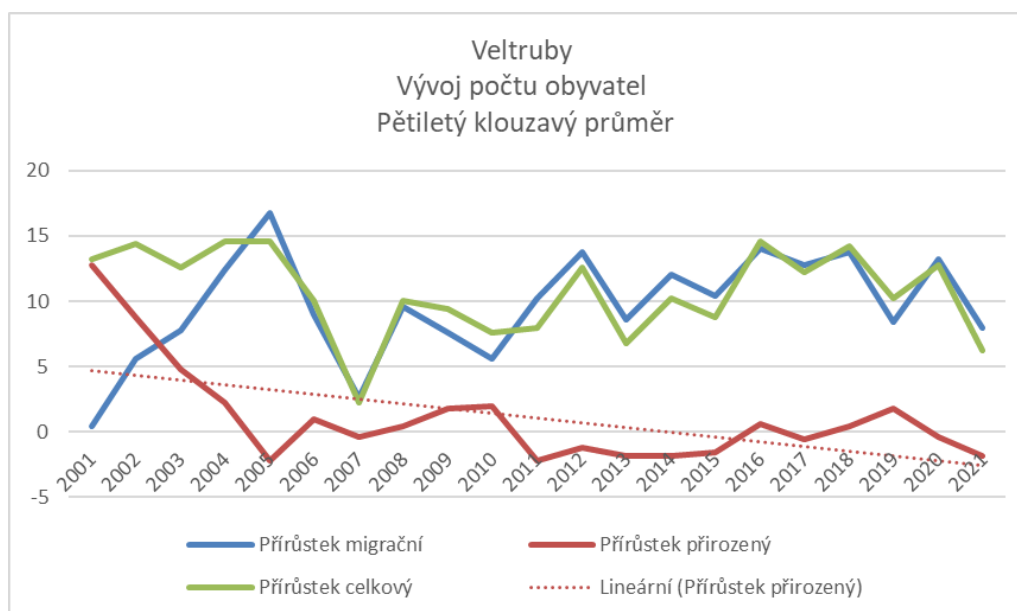

Zdroj: (ČSÚ ©2022b) – vlastní zpracování

Vývoj počtu obyvatel – Veltruby

Počet obyvatel v obci Veltruby s různými menšími výkyvy mírně roste. Mírný propad v rozvoji nastává mezi lety 2005–2007, kdy po značném snížení přirozených přírůstků v předchozích letech dochází i ke značnému propadu v přistěhování obyvatelstva. Až na výjimku mezi lety 2001 a 2003 křivka celkového přírůstku téměř odpovídá a kopíruje křivku přírůstků migračních. Trendová křivka přirozeného přírůstku populace je klesající. Veltruby vykazují poměrně konstantní celkový přírůstek obyvatelstva, s průměrnou změnou přibližně 8 obyvatel za rok.

Obr. 12: Vývoj počtu obyvatel, pětiletý klouzavý průměr – Veltruby

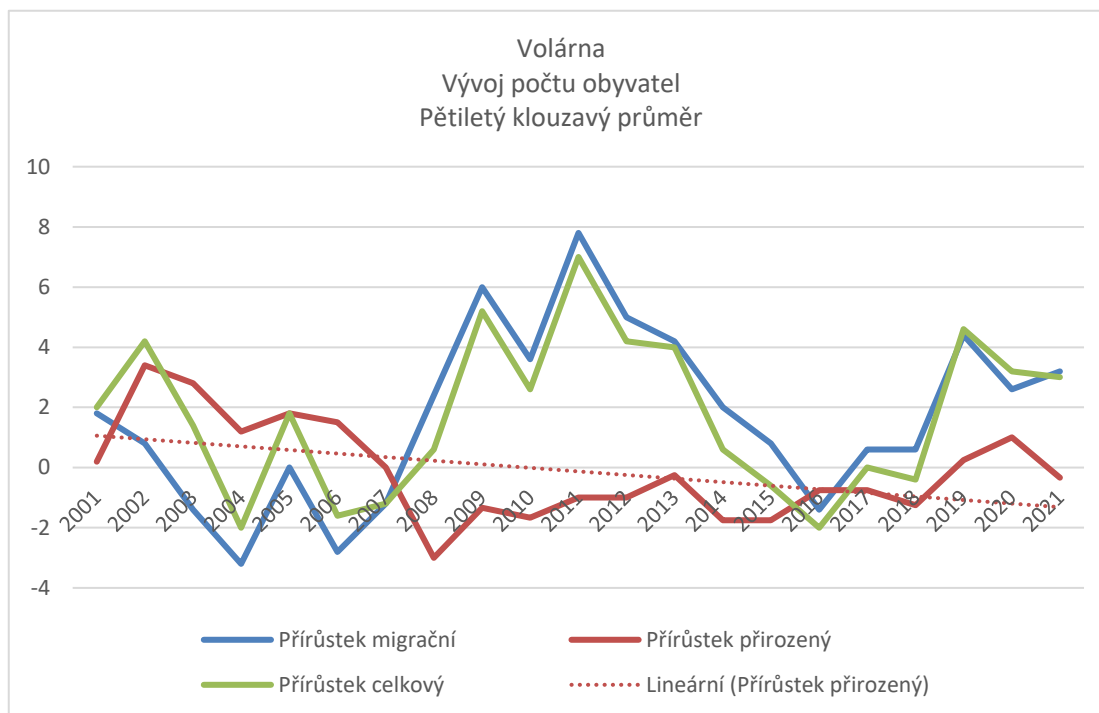
Zdroj: (ČSÚ ©2022b) – vlastní zpracování

Vývoj počtu obyvatel – Volárna

V obci Volárna dochází za celé sledované období k mírnému nárůstu obyvatelstva. Po menším poklesu způsobeným částečně klesajícím přirozeným i migračním přírůstkem v začátku sledovaného dvacetiletí, nastává výraznější nárůst způsobený především velkými migračními přírůstky populace, který vrcholí okolo roku 2011. Poté nastává mírný plynulý pokles celkového i migračního přírůstku až do roku 2016, následně v posledním pětiletí sledovaného období, se celkový přírůstek opět zvedá především díky migračním přírůstkům, ale také díky mírnému navýšení přirozených přírůstků. Celkový rozdíl ve vývoji počtu obyvatel za celé sledované období je tudíž plus 48 obyvatel. Také lze konstatovat, že od roku

2011 do roku 2021 počet obyvatel spíše stagnuje a rozdíl za poslední desetiletí činí pouze plus jednoho obyvatele. Trend přirozeného přírůstku je za sledované období mírně klesající.

Obr. 13: Vývoj počtu obyvatel, pětiletý klouzavý průměr – Volárna

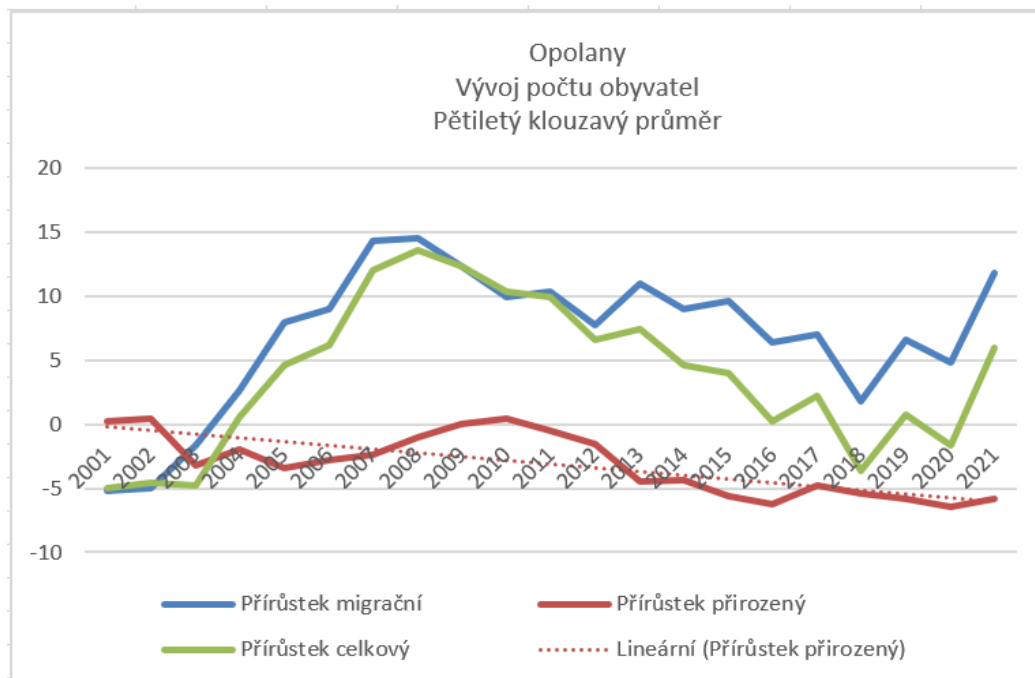

Zdroj: (ČSÚ ©2022b) – vlastní zpracování

Vývoj počtu obyvatel – Opolany

V obci Opolany dochází od roku 2003 k nárůstu populace díky nárůstu migračních přírůstků. V roce 2009 začne populace s mírnými výkyvy stagnovat až do roku 2018. Od roku 2018 populace opět roste díky migračním přírůstkům, díky čemuž za celé sledované období v území Opolan populace mírně narostla. V průměru činí rozdíl v počtu populace meziročně plus 5,5 obyvatele. Trendová křivka přirozeného přírůstku je za sledované období klesající.

Obr. 14: Vývoj počtu obyvatel, pětiletý klouzavý průměr – Opolany

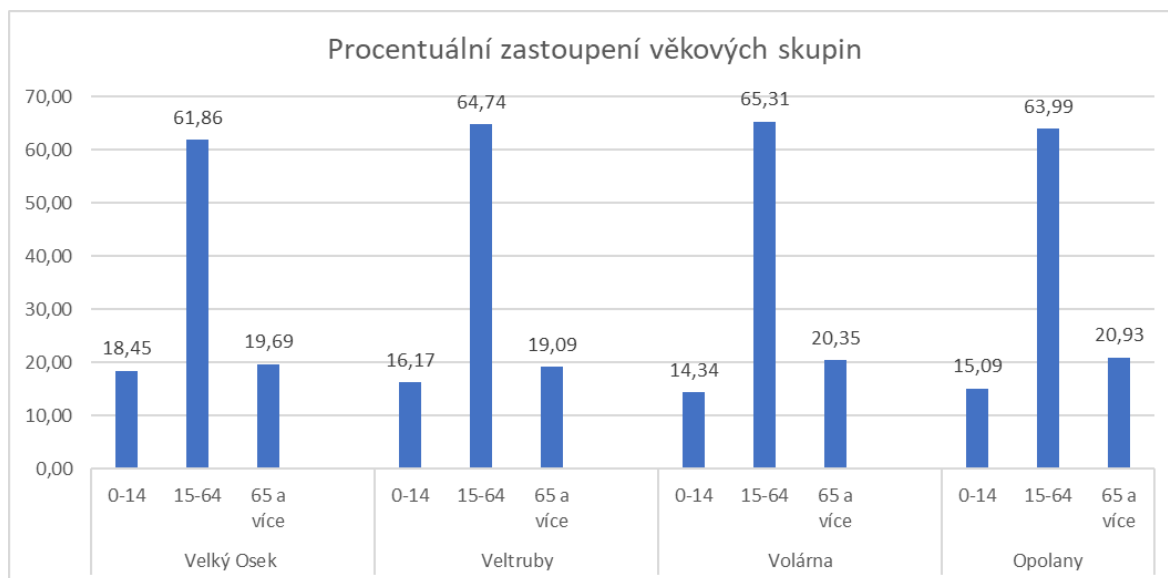
Zdroj: (ČSÚ ©2022b) – vlastní zpracování

3.2.3 Procentuální zastoupení věkových skupin

Pro lepší představu o struktuře obyvatelstva je v této analýze porovnáno zastoupení jednotlivých věkových skupin, přítomných v obcích mikroregionu v roce 2021, se stejnými údaji za vybrané okresy a ČR v témže roce. Jelikož zkoumané území je složeno z obcí venkovského charakteru, tak do údajů za jednotlivé okresy nebyla zařazena data za velká okresní města.

Na procentuálním zastoupení věkových skupin obyvatel v řešeném území můžeme pozorovat, že co se týče míry zastoupení ekonomicky aktivní složky obyvatelstva (skupina 15-64), tak všechny obce, kromě Velkého Oseka, mají větší zastoupení těchto obyvatel než všechna nadřazená referenční území, kterými jsou okres Kolín, Nymburk, Kutná Hora i Česká republika celkově. Velký Osek má menší míru zastoupení této složky obyvatelstva především proto, že má vyšší zastoupení dětí v populaci (skupina 0-14). Všechny obce mikroregionu mají větší zastoupení občanů v postproduktivním věku (skupina 65+), nežli obyvatel ve skupině 0-14 let. V tomto ohledu obce mikroregionu odpovídají přibližně poměru hodnot za jednotlivé okresy (Kolín, Nymburk, Kutná Hora).

Obr. 15: Procentuální zastoupení věkových skupin v obcích mikroregionu k roku 2021

Zdroj: (ČSÚ ©2022c) – vlastní zpracování

Obr. 16: Procentuální zastoupení věkových skupin nadřazených referenčních území k roku 2021

Zdroj: (ČSÚ ©2022c) – vlastní zpracování

Shrnutí sociodemografické analýzy

- pozitivní migrační saldo všech obcí mikroregionu
- negativní saldo přirozeného přírůstku v obcích Veltruby, Volárna a Opolany
- pozitivní saldo přirozeného přírůstku v obci Velký Osek
- výraznější přírůstky obce Velký Osek od roku 2005
- téměř stacionární věkové rozvrstvení obyvatelstva v obci Velký Osek
- vyšší zastoupení věkových skupin 0–14 a 15-64 než v referenčních území

3.3 Analýza technické infrastruktury a občanské vybavenosti

Tato kapitola prověřuje přítomnost základních prvků technické infrastruktury, jako jsou vodovodní sítě (zásobování vodou) a kanalizační sítě. Další podkapitola je věnována především inventáři základních prvků občanské vybavenosti, kterými jednotlivé obce disponují.

3.3.1 Technická infrastruktura

Zásobování vodou

V současné době disponují všechny obce připojením na vodovodní řad, kromě obce Veltruby, kde se o výstavbě vodovodního řadu již v současnosti jedná a v dohledné době má dojít k realizaci. Dále dle územně analytických podkladů (dále jen UAP) obce s rozšířenou působností (dále jen ORP) Kolín obec Velký Osek disponuje dvěma vodojemy (Městský úřad Kolín ©2020). Kapacita vodojemů v obci je dimenzována, tak aby pokryla nejen budoucí potřeby rozvíjející se obce, ale také umožňuje připojení okolním obcím, jak tomu bude i v případě obce Veltruby. Vodovod pro Velký Osek byl veden přivaděčem od vodovodní sítě, vybudované především pro potřeby průmyslové zóny Kolín – Ovčáry. Obec Velký Osek rovněž disponuje vlastním vodním zdrojem s ochranným pásem a čerpací stanicí a také zdrojem minerální vody z pramene, který byl navrtán při realizaci studny na Husově náměstí. Obec Opolany je připojena přes sídlo Oškobrň k vodojemu Kolaje.

Odpadní vody a kanalizace

Všechny obce jsou v současné době připojeny, alespoň částečně, na kanalizační sítě podtlakové kanalizace. V případě obce Volárna jsou odpadní vody odváděny do vlastní čističky odpadních vod (dále jen ČOV), kterou obec disponuje. Opolany jsou částečně napojeny na ČOV v Libici nad Cidlinou a částečně jsou splašky odváděny do bezodtokových jímek nebo jsou v septicích přečištěny a vypouštěny do dešťové kanalizace. V případě obce Velký Osek a Veltruby jsou odpadní vody odváděny do ČOV Kolín.

3.3.2 Občanská vybavenost

Inventář prvků občanské vybavenosti

Pro jednotlivé obce mikroregionu, bylo zjištěno, kterými prvky základní občanské vybavenosti disponují přímo v zázemí svých sídel. Ke zjištění byly použity informace dostupné na stránkách obcí.

Jak je znázorněno v níže uvedené tabulce, tak všechny obce mikroregionu kromě obce Volárna disponují mateřskou školou. Základní škola do I. stupně je přítomna pouze v obci Veltruby a základní škola do II. stupně je pak přítomna v obci Velký Osek. Střední školy ani gymnázia se na území mikroregionu nenacházejí.

Všechny obce mikroregionu jsou rovněž opatřeny zastávkou či vícero zastávkami veřejné hromadné dopravy (dále jen VHD). V případě všech obcí kromě Volárny se jedná i o zastávky vlakové. Největším počtem autobusových zastávek disponuje obec Opolany, což vychází z toho, že se obec skládá celkem ze čtyř samostatných sídel.

V celém řešeném území se nachází pouze jedno zařízení sociální péče, a to sice domov pro seniory v Opolanech zřizovaný Diakonií ČCE.

Z hlediska zdravotní péče se v území nachází ordinace praktického lékaře (PL) ve Velkém Oseku, dále stomatologickou ordinací a ordinací ortopedické ambulance v obci Veltruby.

Všechny obce mikroregionu kromě obce Volárna dále disponují zbrojnicí dobrovolných hasičů, knihovnou a víceúčelovým sálem. Obec Velký Osek má navíc na svém území pobočku České pošty a také stanici obecní policie.

Tab. 2: Inventář vybraných prvků OV mikroregionu Polabský luh

Inventář vybraných prvků OV mikroregionu Polabský luh														
	MŠ	ZŠ - I. STUPEŇ	ZŠ ÚPLNÁ - (I. a II. STUPEŇ)	OBCENÍ POLICIE	POŠTA	SOCIÁLNÍ SLUŽBY	ZDRAVOTNICTVÍ	KNIHOVNA	VÍCEÚČELOVÝ SÁL	HASIČSKÁ ZBROJNICE DH	ZASTÁVKA HROMADNÉ DOPRAVY	HŘIŠTĚ PRO PŘEDŠKOLNÍ DĚTI	HŘIŠTĚ PRO MLADŠÍ ŠKOLNÍ DĚTI	HŘIŠTĚ PRO MLÁDEŽ A DOSPĚLÉ
Velký Osek	1	1	1	1	1	0	Ordinace PL (pro děti, pro dospělé)	1	1	1	4x Bus, 1x Vlák	3	1	1
Veltruby	1	1	0	0	0	0	Stomatolog, ordinace ortopedické ambulance	1	1	1	3x Bus, 1x Vlák	1	1	0
Volárna	0	0	0	0	0	0		0	0	0	1x Bus	1	1	0
Opolany	1	0	0	0	0	Domov pro seniory		0	1	1	7x Bus, 1x Vlák	2	1	1
Celkem v mikroreg.	3	2	1	1	1	1		3	3	3	15x Bus, 3x Vlák	7	4	2

Zdroj: (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

3.3.3 Analýza dostupnosti občanské vybavenosti

V této podkapitole je pro jednotlivé obce mikroregionu zjištěna dostupnost vybraných prvků občanské vybavenosti. Jedná se především o základní vzdělávací, sociální a zdravotní zařízení, tzn. mateřské školy, základní školy, sociální služby a ambulanci zdravotní péči. Dostupnost byla vyhodnocována na základě metodiky Standardů dostupnosti veřejné infrastruktury (Maier a kol. 2020). Pro zjišťování fyzické pěší dostupnosti bylo využito především trasování pomocí mapového portálu www.mapy.cz a současných územních plánů nebo katastrálních map. Pro zjišťování časové dostupnosti bylo použito dat z aplikace a portálu www.mapy.cz. Nevyhovující hodnoty dostupnosti daných prvků občanské vybavenosti jsou v tabulkách 3 až 10 vypsány kurzívou.

Velký Osek

V případě obce Velký Osek se z hlediska obslužnosti jeví jako problematická především menší zástavba rodinných domů na severním okraji obce, která čítá 32 domů s číslem popisným a je vymezena výhradně ulicemi Příčná, U Borku, Švermova, Lesní a

Sokolovská, její rozloha činí cca 5 ha. Jižní cíp této zástavby, je na hranici předeepsané normy pro dostupnost základní školy (pro I. stupeň), zbytek zástavby se do normy nevejde až o 300 m, z hlediska dostupnosti mateřské školy pro tuto část obce není limit splněn až o 550 m. Přestože pro úplnou ZŠ je kritériem dostupnosti časová dostupnost veřejnou hromadou dopravou do 30 min, tak obec díky přítomnosti Masarykovy ZŠ (úplná), téměř splňuje (viz. výše) i limit pro pěší dostupnost do 800 m. Z hlediska časové dostupnosti VHD jsou pro obec Velký Osek relevantní a dobře dostupná vzdělávací zařízení v Kolíně nebo v Poděbradech.

Z hlediska nově navrhovaných ploch bydlení, které jsou tvořeny v drtivé většině oblastí mezi jihovýchodním okrajem obce a Bačovem, je problematická zejména dostupnost základní školy (I. stupeň), kde by došlo k překročení normy až o 800 m. V případě dostupnosti mateřské školy bude dostupnost naplněna díky již zpracované územní studii, která podmiňuje vznik nových ploch bydlení výstavbou nové MŠ.

Obec vykazuje problémy s dostupností sociálních služeb, jelikož dle standardů by mělo být sociální zařízení dostupné v docházkové vzdálenosti do 600 m, obec však žádným sociálním zařízením nedisponuje. Nejbližší sociální zařízení (centrum denních služeb, denní stacionář) je v obci Opolany, dále v obci Libice nad Cidlinou. Z hlediska časové dostupnosti přichází v úvahu také využití sociálních služeb přítomných ve městech Kolín a Poděbrady.

Jistý nesoulad s normami stanovenými dle standardů je také v případě dostupnosti ambulantní zdravotní péče skupiny 1, která stanovuje typ dostupnosti sídelně strukturální. V obci jsou přítomny dvě ordinace praktického lékaře pro děti i dospělé, chybí však zubní lékař, gynekologie nebo lékárna. Pro dostupnost dalších prvků zdravotních služeb opět hrají nejdůležitější roli regionální centra Kolín a Poděbrady. Sídlo dle standardů dostupnosti spadá do kategorie B.

Tab. 3: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Velký Osek

Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti					
	MŠ	ZŠ - I. STUPEŇ	ZŠ ÚPLNÁ - (I. a II. STUPEŇ)	SOCIÁLNÍ SLUŽBY - centrum denních služeb, denní stacionář	AMBULANTNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE SKUPINA 1
Norma stanovená standardy dostupnosti	fyzická - pěší docházka – skutečná 600 m	fyzická - pěší docházka – skutečná 800 m	časová s VHD 30 minut	fyzická - pěší – skutečná 600 m	sídelně strukturální přítomnost v obci
Velký Osek	Přítomnost v obci; dostupnost do 600 m na většině současných ploch bydlení; <i>kromě zástavby RD (32 objektů s č.p.) o rozloze cca 5 ha v severní části obce za dráhou, nesplnění limitu až o 500 m; výstavba nových ploch bydlení v návrh UP podmíněna výstavbou MŠ</i>	Přítomnost v obci; dostupnost do 800 m na většině současných ploch bydlení; <i>kromě zástavby RD (32 objektů s č.p.) o rozloze cca 5 ha v severní části obce za dráhou; nově navrhované plochy bydlení v UP obslužnost nesplní až o dvojnásbek limitu</i>	Přítomnost v obci; dostupnost do 800 m na většině současných ploch bydlení; <i>kromě zástavby RD (32 objektů s č.p.) o rozloze cca 5 ha v severní části obce za dráhou; nově navrhované plochy bydlení v UP obslužnost nesplní až o dvojnásbek limitu; Normu pro časovou dostupnost splňují i ZŠ ve městě Kolín a Poděbrady.</i>	<i>Nejbližší zařízení sociálních služeb v obci Opolany, Libice n. L. (domovy pro seniory) dostupné do 10 min. autem/VHD, další sociální služby dostupné do 20. min autem/VHD ve městě Kolín nebo Poděbrady</i>	<i>V obci přítomné 2 ordinace praktického lékaře pro děti a dospělé; Další zařízení zdravotní péče (kromě ordinací ve Velkém Oseku a Veltrubech) dostupné do 20 min. autem/VHD ve městě Kolín a Poděbrady</i>

Zdroj: (Mapy.cz 2022, Obecní úřad Velký Osek ©2022) – vlastní zpracování

Veltruby

Na většině území obce Veltruby je dobrá dostupnost mateřské školy. Problematickou je v tomto ohledu především část obce za hlavní silnicí (Kolínská), která je od MŠ vzdálena v rozmezí 600 až 1100 m. Stejný problém s dostupností bude nastávat i v případě nově navrhovaných ploch bydlení v oblasti Chotule. Přestože je mateřská škola situována v centru obce, tak protáhlý půdorys zastavěných ploch zhoršuje dostupnost daných prvků.

Časová dostupnost pro oba typy základních škol je v normě stanovených standardů a z hlediska dostupnosti druhého stupně ZŠ jsou důležité obce Velký Osek a Kolín.

Obec vykazuje problémy s dostupností sociálních služeb, obdobně jako obec Velký Osek, ani obec Veltruby žádným sociálním zařízením nedisponuje. Nejbližší sociální zařízení (centrum denních služeb, denní stacionář) je v obci Opolany, dále v obci Libice nad Cidlinou. Z hlediska časové dostupnosti přichází v úvahu také využití sociálních služeb přítomných ve městech Kolín a Poděbrady.

Nesoulad s normami stanovenými dle standardů nastává také v případě dostupnosti ambulantní zdravotní péče skupiny 1, která stanovuje typ dostupnosti pěší do 600 m. V obci jsou přítomny dvě ordinace. Stomatologická ordinace a ambulantní ortopedická ordinace. Chybí ordinace praktického lékaře, gynekologie a lékárna. Pro dostupnost dalších prvků zdravotních služeb opět hrají nejdůležitější roli regionální centra Kolín a Poděbrady, ale také obec Velký Osek. Sídlo dle standardů dostupnosti spadá do kategorie C.

Tab. 4: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Veltruby

Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti					
	MŠ	ZŠ - I. STUPEŇ	ZŠ ÚPLNÁ - (I. a II. STUPEŇ)	SOCIÁLNÍ SLUŽBY	AMBULANTNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE SKUPINA 1
Norma stanovená standardy dostupnosti	fyzická - pěší docházka – skutečná 600 m	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	fyzická - pěší docházka – skutečná 600 m	fyzická - pěší docházka – skutečná 600 m
Veltruby	Přítomnost v obci; dostupnost do 600 m na většině současných ploch bydlení; <i>kromě zastávky RD při ulicích K Zastávce a Nová (cca 50 objektů s č.p.), nespolečně limitu až o 500 m a to i v případě nově navrhovaných ploch (Chotoule)</i>	Přítomnost v obci; 2 min. VHD (Zastávka Na Návsí - zastávka Školní)	6 min. VHD v obci Velký Osek, 6-16 min VHD ve městě Kolín	<i>Nejbližší zařízení sociálních služeb v obci Opolany, Libice n. L. (domovy pro seniory) dostupné do 15 min. autem/VHD, další sociální služby dostupné do 15-25 min. autem/VHD ve městě Kolín nebo Poděbrady</i>	<i>Ordinace ortopedické ambulance, stomatologická ordinace; další zařízení zdravotní péče dostupné do 15-25 min. autem/VHD ve městě Kolín</i>

Zdroj: (Mapy.cz 2022, Obecní úřad Veltruby ©2022) – vlastní zpracování

Hradištko I. (Veltruby)

Sídlo Hradištko I. pod obcí Veltruby je z hlediska dostupnosti vzdělávacích zařízení poměrně dobře obsluženo a dochází k naplnění norem stanovených standardy dostupnosti.

Jelikož i v případě dalších základních prvků občanské vybavenosti je standardem pro tento typ sídla stanovena časová dostupnost, Hradištko I. disponuje poměrně dobrou dostupností sociálních a zdravotních zařízení viz níže. To je dáno i těsnou blízkostí města Kolín, které je pro dostupnost sociálních a zdravotních služeb zásadní. Sídlo dle standardů dostupnosti spadá do kategorie D.

Tab. 5: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Hradištko I.

Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti					
	MŠ	ZŠ - I. STUPEŇ	ZŠ ÚPLNÁ - (I. a II. STUPEŇ)	SOCIÁLNÍ SLUŽBY	AMBULANTNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE SKUPINA 1
Norma stanovená standardy dostupnosti	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová - dojezdová doba 35 minut
Hradištko (obec Veltruby)	6 min. VHD v obci Veltruby	5 min. VHD v obci Veltruby	8 min. VHD v obci Velký Osek, 13 min VHD ve městě Kolín	Nejbližší zařízení sociálních služeb v obci Opolany, Libice n. L. (domovy pro seniory) dostupné do 16 min. autem/VHD, další sociální služby dostupné do 14 min. autem/VHD ve městě Kolín	Nejbližší zařízení zdravotní péče (kromě ordinací ve Velkém Oseku a Veltrubech) dostupné do 14 min. autem/VHD ve městě Kolín

Zdroj: (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Volárna

Obec Volárna je ve velmi podobné situaci jako sídlo Hradištko I. Dle standardů, které pro tento typ obce stanovují pouze časovou dostupnost viz níže, v obci dochází k naplnění vymezených norem. V případě Volárny, lze ovšem pozorovat větší vazbu na Velký Osek než v případě Hradištko, což je dáno především geografickou blízkostí a naopak o trochu větší vzdáleností od Kolína. Sídlo dle standardů dostupnosti spadá do kategorie D.

Tab. 6: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Volárna

Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti					
	MŠ	ZŠ - I. STUPEŇ	ZŠ ÚPLNÁ - (I. a II. STUPEŇ)	SOCIÁLNÍ SLUŽBY	AMBULANTNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE SKUPINA 1
Norma stanovená standardy dostupnosti	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová - dojezdová doba 35 minut
Volárna	5 min. VHD v obci Jestřabí Lhota	12 min. VHD v obci Velký Osek, 7-18 min. VHD ve městě Kolín	12 min. VHD v obci Velký Osek, 7-18 min. VHD ve městě Kolín	Nejbližší zařízení sociálních služeb v obci Opolany, Libice n. L. (domovy pro seniory) dostupné do 16 min. autem/VHD, další sociální služby dostupné do 14 min. autem/VHD ve městě Kolín	Nejbližší zařízení zdravotní péče (kromě ordinací ve Velkém Oseku a Veltrubech) dostupné do 14 min. autem/VHD ve městě Kolín

Zdroj: (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Opolany

Obec Opolany je v rámci mikroregionu ve specifické situaci. Skládá se totiž ze čtyř samostatných sídelních útvarů. Samotné sídlo Opolany disponuje i fyzickou přítomností některých prvků OV, jako například MŠ nebo přítomností domova pro seniory. Opolany disponují, jako jediná obec v rámci mikroregionu sociálním zařízením. Z hlediska dostupnosti základních škol jsou důležité především obce Libice nad Cidlinou, Velký Osek a případně Poděbrady, které se všechny splňují limit 30 minut stanovené časové dostupnosti.

V případě dostupnosti zdravotní péče, jsou spádovými centry pro Opolany především Poděbrady, Velký Osek, Veltruby, popřípadě i Kolín. Sídlo dle standardů dostupnosti spadá do kategorie D.

Tab. 7: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Opolany

Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti					
	MŠ	ZŠ - I. STUPEŇ	ZŠ ÚPLNÁ - (I. a II. STUPEŇ)	SOCIÁLNÍ SLUŽBY	AMBULANTNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE SKUPINA 1
Norma stanovená standardy dostupnos	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová - dojezdová doba 35 minut
Opolany	Přítomnost v obci v sídle Opolany	9 min. VHD v obci Libice n. C., 25 min. VHD ve městě Poděbrady, 26 min. VHD v obci Velký Osek	7 min. VHD v obci Libice n. C., 25 min. VHD ve městě Poděbrady, 26 min. VHD v obci Velký Osek	<i>Domov pro seniory; další zařízení soc. péče v Libice n. L. (domov pro seniory) dostupné do 10 min. autem/VHD, další sociální služby dostupné do 14-28 min. autem/VHD ve městě Kolín nebo Poděbrady</i>	<i>Nejblížejší zařízení zdravotní péče (kromě ordinací ve Velkém Oseku a Veltrubech) dostupné do 14- 28 min. autem/VHD ve městě Kolín a Poděbrady</i>

Zdroj: (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Opolánky (Opolany)

Pro sídlo Opolánky rovněž platí dle standardů, pro všechny zkoumané prvky občanské vybavenosti, časová dostupnost veřejnou hromadnou dopravou, přičemž tyto normy pro všechny zkoumané prvky jsou naplněny.

Stěžejní je pro sídlo především vybavenost sídla Opolany, kde se nachází mateřská škola nebo domov pro seniory. Důležitým centrem je dále také obec Libice nad Cidlinou a Velký Osek, kde se nachází základní škola (úplná). Dále v tomto směru mohou být relevantní i města Kolín a Poděbrady, která jsou rovněž dostupná do stanoveného limitu.

V případě sociální péče je výborně dostupný domov pro seniory v sídle Opolany, ovšem dále je sídlo podobně jako samotné sídlo Opolany závislé na městech Poděbrady a Kolín a to v případě dostupností dalších prvků sociálních služeb či zdravotní péče. Sídlo dle standardů dostupnosti spadá do kategorie D.

Tab. 8: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Opolánky

Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti					
	MŠ	ZŠ - I. STUPEŇ	ZŠ ÚPLNÁ - (I. a II. STUPEŇ)	SOCIÁLNÍ SLUŽBY	AMBULANTNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE SKUPINA 1
Norma stanovená standardy dostupnosti	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová - dojezdová doba 35 minut
Opolánky (obec Opolany)	5 min. VHD v sídle Opolany	12 min. VHD v obci Libice n. C., 26 min. VHD v obci Velký Osek	15 min. VHD v obci Libice n. C., 32 min. VHD ve městě Poděbrady	<i>Domov pro seniory; další zařízení soc. péče v Libice n. L. (domov pro seniory) dostupné do 10 min. autem/VHD, další sociální služby dostupné do 16-30 min. autem/VHD ve městě Kolín nebo Poděbrady</i>	<i>Nejblížejší zařízení zdravotní péče (kromě ordinací ve Velkém Oseku a Veltrubech) dostupné do 16-30 min. autem/VHD ve městě Kolín a Poděbrady</i>

Zdroj: (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Kanín (Opolany)

Pro sídlo Kanín rovněž platí dle standardů, pro všechny zkoumané prvky občanské vybavenosti, časová dostupnost veřejnou hromadnou dopravou, přičemž tyto normy pro všechny zkoumané prvky jsou naplněny.

Stěžejní je pro sídlo především vybavenost sídla Opolany, kde se nachází mateřská škola nebo domov pro seniory. Důležitým centrem je dále také obec Libice nad Cidlinou a Velký Osek, kde se nachází základní škola (úplná). Dále v tomto směru mohou být relevantní i města Kolín a Poděbrady, která jsou rovněž dostupná do stanoveného limitu.

V případě sociální péče je výborně dostupný domov pro seniory v sídle Opolany, ovšem dále je sídlo podobně jako samotné sídlo Opolany závislé na městech Poděbrady a Kolín a to v případě dostupností dalších prvků sociálních služeb či zdravotní péče. Sídlo dle standardů dostupnosti spadá do kategorie D.

Tab. 9: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Kanín

Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti					
	MŠ	ZŠ - I. STUPEŇ	ZŠ ÚPLNÁ - (I. a II. STUPEŇ)	SOCIÁLNÍ SLUŽBY	AMBULANTNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE SKUPINA 1
Norma stanovená standardy dostupnosti	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová - dojezdová doba 35 minut
Kanín (obec Opolany)	8 min. VHD v sídle Opolany, 8 min. VHD v obci Libice n. C.	7 min. VHD v obci Libice n. C., 26 min. VHD v obci Velký Osek	5 min. VHD obci Libice n. C., 21 min. VHD ve městě Poděbrady	<i>Domov pro seniory; další zařízení soc. péče v Libice n. L. (domov pro seniory) dostupné do 10 min. autem/VHD, další sociální služby dostupné do 12-26 min. autem/VHD ve městě Kolín nebo Poděbrady</i>	<i>Nejblížejší zařízení zdravotní péče (kromě ordinací ve Velkém Oseku a Veltrubech) dostupné do 12- 26 min. autem/VHD ve městě Kolín a Poděbrady</i>

Zdroj: (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Oškobrň (Opolany)

Pro sídlo Oškobrň je rovněž platí dle standardů, pro všechny zkoumané prvky občanské vybavenosti, časová dostupnost veřejnou hromadnou dopravou, přičemž tyto normy pro všechny zkoumané prvky jsou naplněny.

Stěžejní je pro sídlo především vybavenost sídla Opolany, kde se nachází mateřská škola nebo domov pro seniory. Důležitým centrem je dále také obec Libice nad Cidlinou a Velký Osek, kde se nachází základní škola (úplná). Dále v tomto směru mohou být relevantní i města Kolín a Poděbrady, která jsou rovněž dostupná do stanoveného limitu.

V případě sociální péče je výborně dostupný domov pro seniory v sídle Opolany, ovšem dále je sídlo podobně jako samotné sídlo Opolany závislé na městech Poděbrady a Kolín a to v případě dostupností dalších prvků sociálních služeb či zdravotní péče. Sídlo dle standardů dostupnosti spadá do kategorie D.

Tab. 10: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Oškobrh

Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti					
	MŠ	ZŠ - I. STUPEŇ	ZŠ ÚPLNÁ - (I. a II. STUPEŇ)	SOCIÁLNÍ SLUŽBY	AMBULANTNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE SKUPINA 1
Norma stanovená standardy dostupnosti	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová s VHD 30 minut	časová - dojezdová doba 35 minut
Oškobrh (obec Opolany)	8 min. VHD v sídle Opolany	14 min. VHD v obci Libice n. C., 26 min. VHD v obci Velký Osek	18 min. VHD v obci Libice n. C., 35 min. VHD ve městě Poděbrady	<i>Domov pro seniory; další zařízení soc. péče v Libice n. L. (domov pro seniory) dostupné do 10 min. autem/VHD, další sociální služby dostupné do 17-32 min. autem/VHD ve městě Kolín nebo Poděbrady</i>	<i>Nejblížejší zařízení zdravotní péče (kromě ordinací ve Velkém Oseku a Veltrubech) dostupné do 17- 32 min. autem/VHD ve městě Kolín a Poděbrady</i>

Zdroj: (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Shrnutí analýzy technické infrastruktury a občanské vybavenosti

- přítomnost kanalizace ve všech obcích
- přítomnost vodovodu ve všech obcích kromě obce Veltruby (vodovod Veltruby je v procesu realizace)
- vlastní ČOV v případě tří obcí mikroregionu
- rezervy v dostupnosti MŠ
- dobrá obslužnost území VHD
- nedostatečné dostupnosti ZŠ
- více prvků občanské vybavenosti v obci Velký Osek
- minimum prvků občanské vybavenosti v obci Volárna
- problematická dostupnost některých prvků OV (zdravotní, sociální viz výše) v obcích Velký Osek a Veltruby
- více prvků zdravotní péče v obci Veltruby.

3.4 Ekonomická analýza

V rámci ekonomické analýzy je zhodnoceno především hospodaření jednotlivých obcí. Analýza se zaměřuje hlavně na zhodnocení poměru příjmů a výdajů za sledované období od roku 2010 do roku 2022. V analýzách hospodaření jednotlivých obcí je také

zohledněna struktura příjmů za shodné období nebo schopnost realizovat velké investice zejména do veřejné infrastruktury a schopnost obcí pracovat s dotacemi.

Z níže uvedeného vyplývá, že většině obcí se daří držet kladné saldo příjmů a výdajů a mají přebytkový rozpočet ve většině sledovaného období. Nejvíce přebytkový rozpočet vykazuje obec Veltruby, což může být způsobeno menšími investicemi za sledované období, nicméně trendová křivka salda velmi mírně klesá. Nejméně vyrovnaný rozpočet vykazuje obec Opolany, kde trendová křivka salda naznačuje spíše schodkový rozpočet s klesající tendencí. Nutno podotknout, že v tomto případě mohou hrát roli větší investice v závěru sledovaného období a částečně také nižší daňové příjmy, které se pohybují na podobné úrovni, jako u menší obce Volárna. V případě obce Volárna je trendová křivka salda pozitivní a má spíše stoupající tendenci. Trendová křivka salda pro obec Velký Osek je spíše stacionární a leží za celé sledované období na hladině nuly, což může indikovat strážlivý odhad možností obce a správně ambiciózní míru investic.

Z níže uvedeného je také patrné, že zásadní vliv na financování větších investic mají transferové příjmy, za kterými stojí v drtivé většině případů dotace na veřejnou infrastrukturu. Přestože příjmy z dotací mají malou výpovědní hodnotu o schopnosti obcí dlouhodobě hospodařit s vyrovnaným rozpočtem, tak jsou důležitým ukazatelem snahy a schopnosti inovovat a zkvalitňovat zázemí obcí. V tomto ohledu všechny obce vykazují schopnost inovovat a realizovat i velké projekty bez větších dopadů na dlouhodobé hospodaření obce. Vedle nákladných investic do veřejné infrastruktury (viz níže) se obcím daří také získávat menší dotace na zkvalitňování a péči o životní prostředí nebo na podporu místních spolkových organizací.

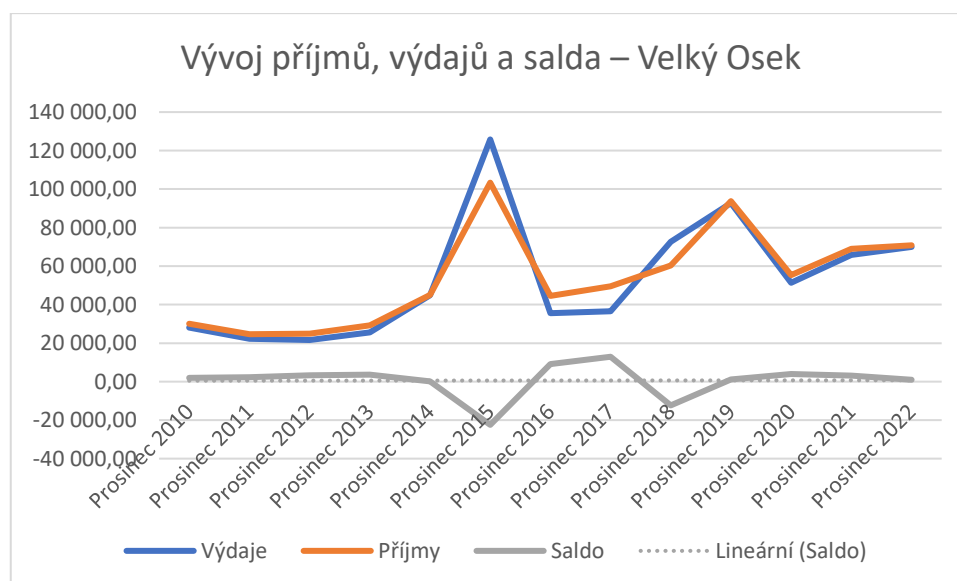
Velký Osek

V případě obce Velký Osek je saldo příjmů a výdajů za většinu sledovaného období pozitivní. Od roku 2010 do roku 2022 dochází pouze ke dvěma hlubším propadům v hospodaření obce, a to sice mezi lety 2014–2016 a lety 2017–2019. V těchto shodných obdobích se rovněž výrazně navyšují výdaje, ale zároveň i příjmy obce. Navyšování daňových příjmů můžeme pozorovat už od roku 2012, ovšem v roce 2014 se k němu přidává i výraznější růst příjmů z přijatých transferů. Zatímco navyšování příjmů rokem 2015 stále pokračuje, příjmy z přijatých transferů se opět výrazněji zvýší v roce 2018 a 2019. Od roku 2017 také zaznamenává obec zvyšování nedaňových příjmů. Mezi grafy je patrná korelace

mezi zvýšením transferových příjmů, zvyšováním příjmů a výdajů a negativním saldem. To je způsobeno především investicemi do veřejné infrastruktury, na které byly těchto letech čerpány výrazně vyšší dotace (Hlidacstatu.cz). Jelikož většina těchto projektů je podporována z určité části především při spolufinancování projektu žadatelem, tak je pravděpodobné, že to způsobilo v daných obdobích zvýšení výdajů a v konečném důsledku i negativní saldo v daných obdobích. V roce 2014 se například jednalo o projekt realizace druhé etapy výstavby podtlakové kanalizace a také o projekt snížení energetické náročnosti ZŠ. V roce 2017 se jednalo především o projekt Vodovod Velký Osek – vodovodní přivaděč od TPCA do Velkého Oseku, věžový vodojem, propojení na stávající vodovodní řady a výstavba nových vodovodních řadů v obci nebo projekt protipovodňových opatření v roce 2018.

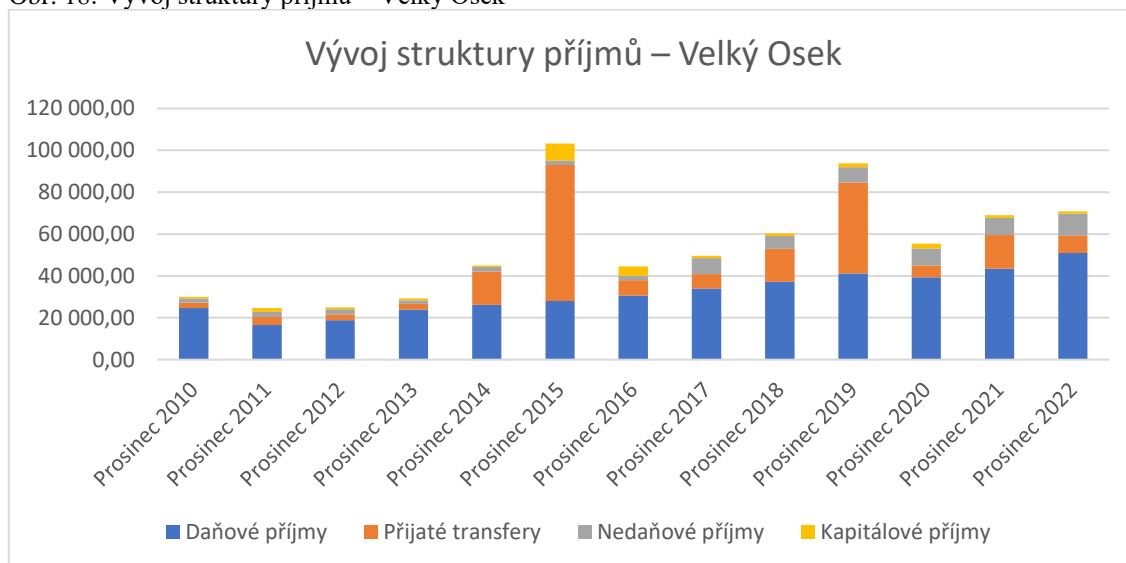
Přestože obec během sledovaného období uskutečnila finančně velmi náročné investice, především do veřejné infrastruktury, tak je její rozpočet za sledované období vyrovnaný, jak naznačuje i trendová spojnice salda příjmů a výdajů (Hlídač státu z.ú. 2023).

Obr. 17: Vývoj příjmů, výdajů a salda – Velký Osek

Zdroj: (MF ©2023) – vlastní zpracování

Obr. 18: Vývoj struktury příjmů – Velký Osek

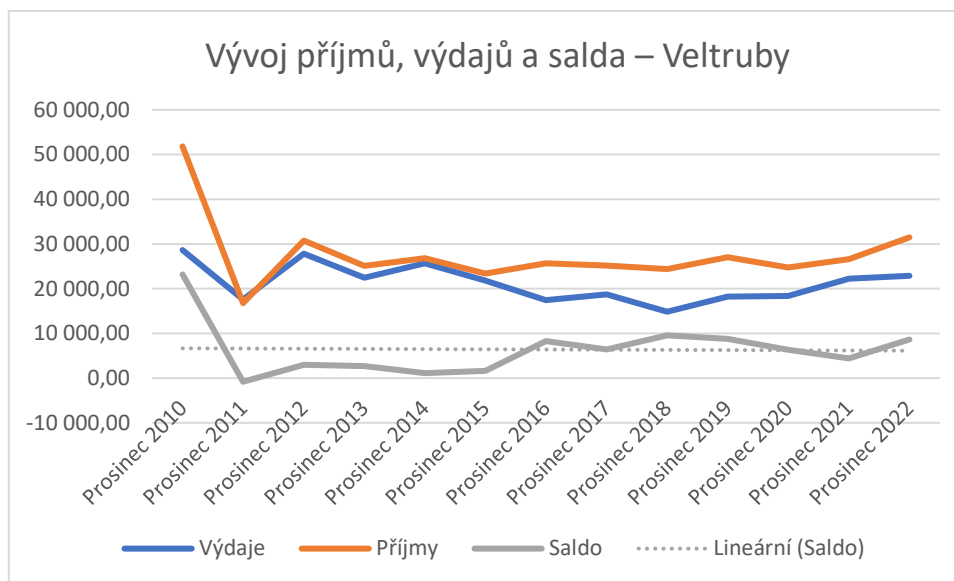
Zdroj: (MF ©2023) – vlastní zpracování

Veltruby

V obci Veltruby příjmy i výdaje na začátku výrazně klesají, což zapříčiní pokles salda na nulu. Během zbytku sledovaného období až po současnost převyšují příjmy výdaje. Výrazné zhoršení salda na začátku sledovaného období je zapříčiněno především investicemi obce do rozvoje veřejné infrastruktury, čemuž napovídá i výrazné zvýšení transferových příjmů, za kterými stojí konkrétní projekty, které obec spolufinancovala. Jedná se především o projekt zlepšení dopravní obslužnosti podnikatelských subjektů a objektů občanské vybavenosti v roce 2011, rekonstrukce místních komunikací nebo snížení energetické náročnosti objektu MŠ Veltruby v roce 2013. Od roku 2014 již v obci nedochází k uskutečňování tak nákladnými projektům a stejně tak již nedochází k výraznějšímu nárůstu transferových příjmů. Oproti tomu příjmy daňové v obci zaznamenávají poměrně plynulý a konstantní nárůst za celé sledované období. Během většiny let má také obec převahu kapitálových příjmů nad nedaňovými, čímž je v rámci mikroregionu spíše výjimkou, převaha je ale velmi nepatrná.

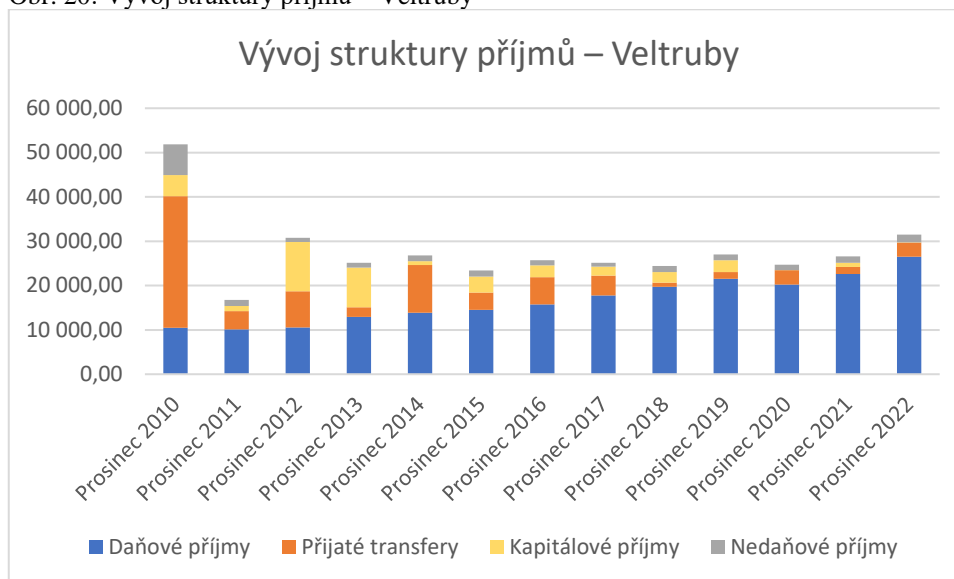
Kvůli výraznému poklesu příjmů a méně výraznému poklesu výdajů v úvodní části sledovaného období, trendová křivka naznačuje velice mírně klesající trend salda. Přesto je za celé sledované období hospodaření obce vyrovnané a pohybuje se v kladných hodnotách (Hlídač státu z.ú. 2023).

Obr. 19: Vývoj příjmů, výdajů a salda – Veltruby

Zdroj: (MF ©2023) – vlastní zpracování

Obr. 20: Vývoj struktury příjmů – Veltruby

Zdroj: (MF ©2023) – vlastní zpracování

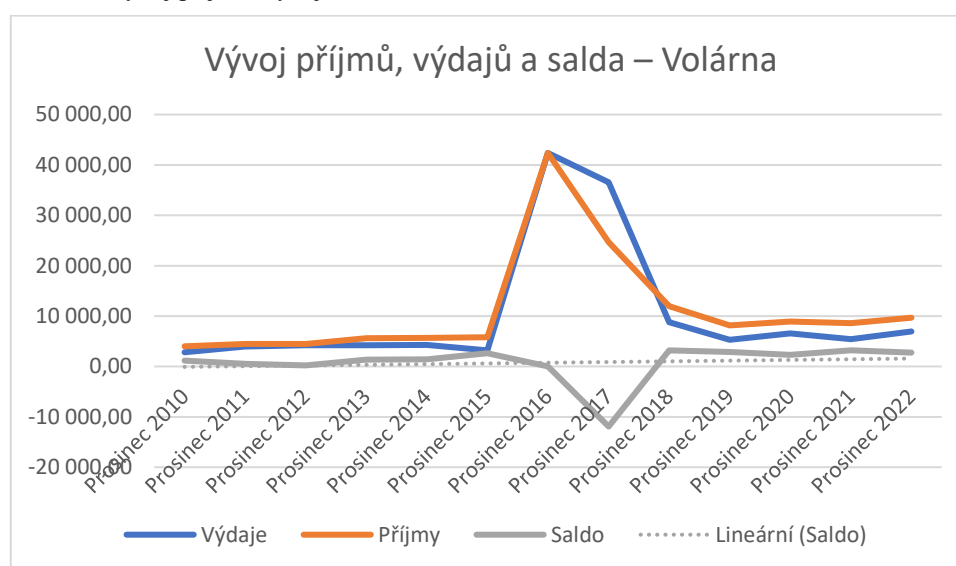
Volárna

Obec Volárna vykazuje v první třetině sledovaného období poměrně vyrovnaný rozpočet a konstantní saldo, které se pohybuje v letech 2011 a 2012 na hranici nuly. Daňové příjmy v obci mají plynulou a mírně se zvyšující tendenci. V roce 2016 nastává enormní a téměř naprosto úměrný nárůst příjmů i výdajů. Výrazné zvýšení příjmů jednoznačně koreluje se zvýšením transferových příjmů v témže období. Výrazné navýšení příjmů z přijatých transferů poukazuje na značné investice obce. V roce 2016 obec Volárna získala dotaci na

realizaci splaškové (tlakové) kanalizace a ČOV a následně na vodovodní síť včetně veřejného zdroje vody. Tyto dvě velké investice i přes značné dotační příjmy vychylují saldo na období dvou let (2017 a 2018) do záporných hodnot.

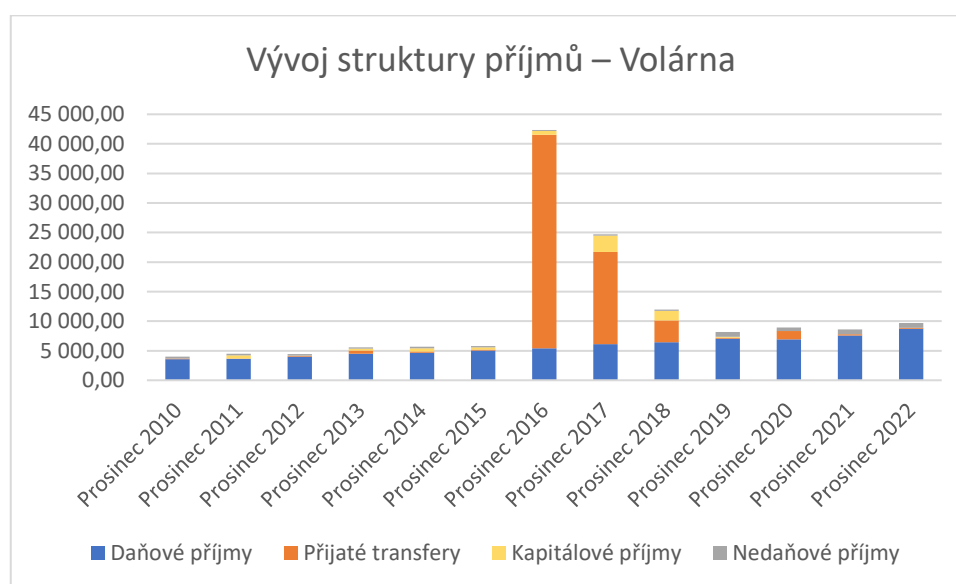
V poslední třetině sledovaného období se ovšem saldo opět vrací do kladných hodnot a obec vykazuje dokonce lepší poměr příjmů a výdajů než v úvodní části třetině sledovaného období. Dlouhodobě vyrovnané hospodaření obce potvrzuje také trendová křivka, která je mírně stoupající (Hlídač státu z.ú. 2023).

Obr. 21: Vývoj příjmů, výdajů a salda – Volárna

Zdroj: (MF ©2023) – vlastní zpracování

Obr. 22: Vývoj struktury příjmů – Volárna

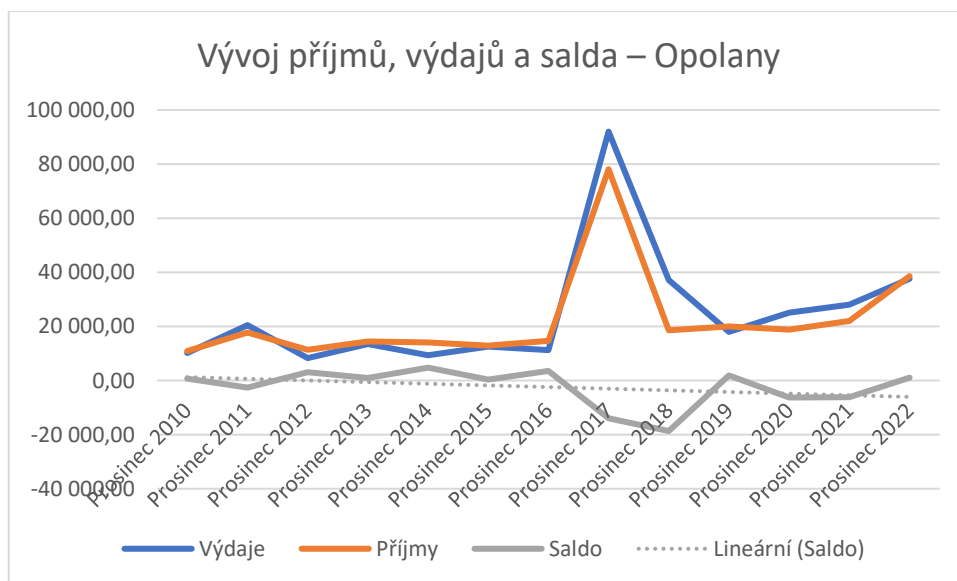
Zdroj: (MF ©2023) – vlastní zpracování

Opolany

Obec Opolany vykazuje až do roku 2017 poměrně stálý vývoj příjmů a mírně kolísavý vývoj výdajů, který například v roce 2011 dostává saldo těsně pod hranici nuly. V roce 2017 nastává prudký nárůst příjmů i výdajů obce. Extrémní nárůst příjmů nastává především díky přijatým transferům v tomto roce. Rostoucí výdaje plynou především z finančních závazků obce, v souvislosti s realizací vodovodu Opolany, Opolánky a Kanín a také s realizací ČOV Opolany, Opolánky a Oškobrh. Na výrazném zvýšení výdajů se můžou také podílet doznívající finanční závazky z projektů z předcházejícího roku 2016, kdy došlo k realizaci snížení energetické náročnosti obecního úřadu v Opolanech.

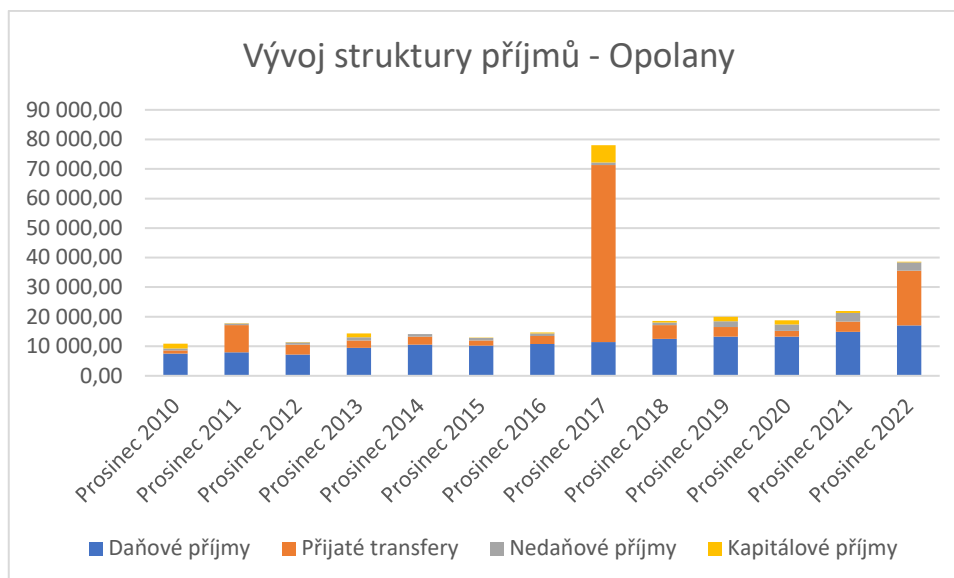
V kombinaci se stagnujícími daňovými příjmy v letech 2013–2017 dochází k výraznému propadu salda příjmů a výdajů, které se již do konce sledovaného období nachází na hranici nuly. Mírně rostoucí daňové příjmy mohou poukazovat například na menší rozvoj bydlení v obci, čemuž by mohla nasvědčovat i poslední větší investice obce spojená rovněž s přílivem financí z transferových příjmů. V tomto období obec získala dvě dotace na rozšíření kapacity MŠ. Podíváme-li se pak na příjmy nedaňové a kapitálové tak, podobně jako je tomu například u obce Velký Osek, ve většině let sledovaného období dochází k mírné převaze poměru těchto dvou příjmových skupin ve prospěch nedaňových příjmů (Hlídač státu z.ú. 2023).

Obr. 23: Vývoj příjmů, výdajů a salda – Opolany

Zdroj: (MF ©2023) – vlastní zpracování

Obr. 24: Vývoj struktury příjmů – Opolany

Zdroj: (MF ©2023) – vlastní zpracování

Shrnutí ekonomické analýzy

- Vyrovnané rozpočty u všech obcí ve většině sledovaného období
- Velmi vyrovnaný poměr příjmů a výdajů v obci Velký Osek
- Přebytkový rozpočet v obci Veltruby
- Negativní trendová křivka salda v obci Opolany
- Schopnost obcí získávat dotace a investovat do veřejné infrastruktury

3.5 Analýza místních aktérů

Tato analýza se zaměřuje na stav ekonomických subjektů (podniků) přítomných v řešeném území svazku obcí a na jejich druh dle odvětví. Následně se bude tato kapitola také věnovat místním aktérům v jednotlivých obcích. Místními aktéry jsou v kontextu této práce především konkrétní podniky, služby, spolky, neziskové organizace, církve a další podobné subjekty, u kterých je předpoklad, že mohou mít vliv na rozvoj nebo dění v obcích nebo vytváří potenciální pracovní pozice.

3.5.1 Ekonomické subjekty

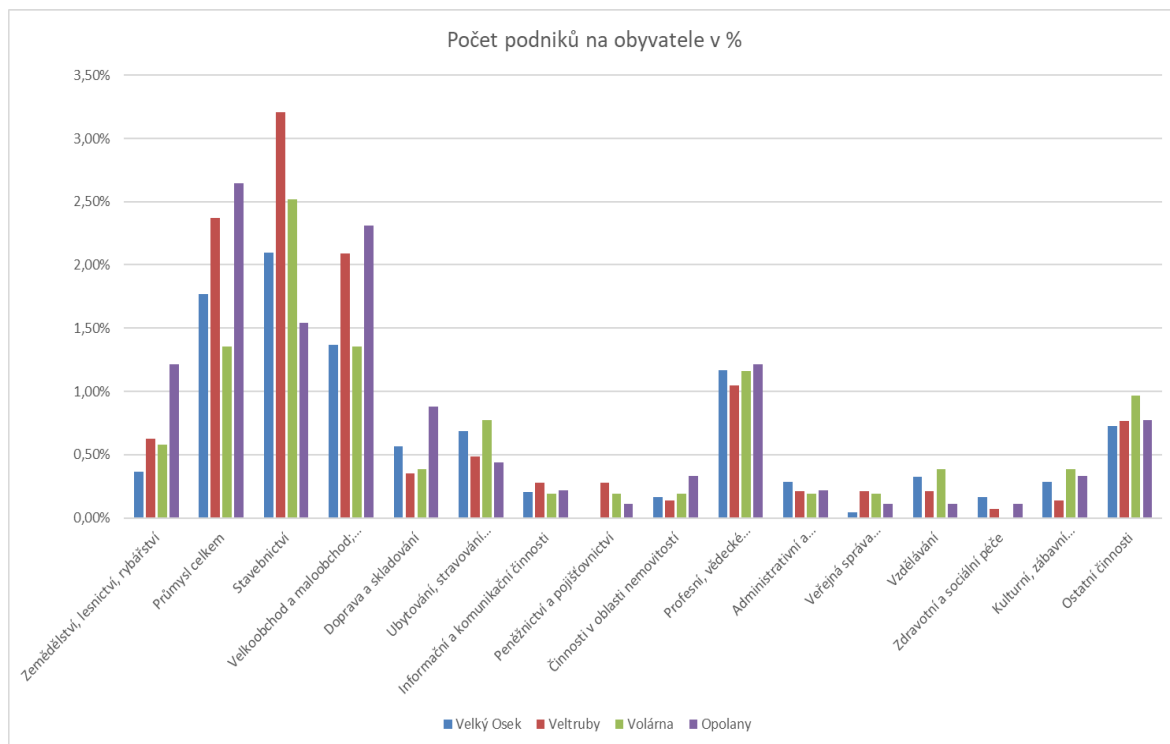
Níže uvedený graf zobrazuje míru zastoupení ekonomických subjektů různých odvětví, působících ve sledovaných obcích, přepočtený na počet obyvatel v roce 2021. Z grafu je patrné,

že nejvíce zastoupenými odvětvími jsou stavebnictví, průmysl a odvětví velkoobchodu a maloobchodu.

Přestože se všechny obce dají považovat za venkovská sídla se silnou rurální minulostí a stále s velkým podílem bonitních půd, tak odvětví priméru, do kterého je zahrnuto v rámci této analýzy zemědělství, lesnictví a rybářství, nemá tak velké zastoupení. Výjimkou je obec Opolany, která v tomto odvětví má znatelně silnější zastoupení než ostatní řešené obce. Oproti tomu obec Volárna zaostává oproti ostatním obcím v poměrném zastoupení ekonomických subjektů v odvětví průmyslu.

Dále z dat vyplývá, že v obcích Volárna a Opolany, nejsou přítomny žádné ekonomické subjekty v kategorii zdravotnictví a sociální péče.

Obr. 25: Počet podniků na obyvatele v procentech pro obce mikroregionu Polabský luh

Zdroj: (ČSÚ ©2022c) – vlastní zpracování

3.5.2 Místní aktéři

Na území obcí mikroregionu se nachází níže uvedení místní aktéři, kteří byli pro účely této práce rozděleni do čtyř skupin. Na území se nachází poměrně velký počet ekonomických subjektů z oblasti průmyslu a stavebnictví. Více než polovina těchto subjektů je situována v obci Velký Osek, což je dáno především přítomností železničního uzlu na

území obce, jenž byl v minulosti velmi strategický pro rozvoj průmyslu. Bavíme-li se o aktérech působících v oblasti průmyslu, tak vedle pestrého portfolia menších subjektů zabývajících se často zpracováváním a obráběním železa, se na území mikroregionu výrazně podepisuje i činnost těžební společnosti Písek – Beton a. s., díky které na území vznikly a vznikají vodní plochy po vytěženém písku.

Na území mikroregionu bylo také zjištěno minimálně deset podniků působících v oblasti pohostinství, stravování a ubytování. Stravovací či restaurační podniky jsou přítomny v každé obci mikroregionu, ubytování pak pouze ve Velkém Oseku, Veltrubech a Opolanech.

Dále se v obcích Velký Osek a Opolany nachází několik zahradnictví, což je pravděpodobně dáno vhodnými geomorfologickými a klimatickými podmínkami regionu. V mikroregionu lze také najít různé zemědělské podniky a družstva, většinou působící pod záštitou podniku Poděbradská blata, a.s. Přestože v území stále působí několik málo farmářů vlastnících menší statky, tak nejvýraznější zemědělské subjekty jsou v rámci mikroregionu Zemědělské obchodní družstvo Zálabí a Pěstitel Stratov Cibulárna v Opolanech.

V každé obci byla také zjištěna alespoň jedna aktivně působící sportovní organizace. Nejviditelnějšími jsou především fotbalové oddíly a oddíly Sokola. Dále, co se týče zájmových spolků, tak v území působí rybářské svazy nebo spolky dobrovolných hasičů.

Území také vykazuje přítomnost subjektů zaměřujících se na cyklistiku. V obci Veltruby je přítomen aktivní cykloservis a v obci Velký Osek byla vybudována multifunkční dobíjecí stanice pro elektrokola.

Na území mikroregionu působí také církevní organizace, konkrétně se jedná o Římskokatolickou církev, která zprostředkovává v obci Veltruby občasné mše (v současné době nemá vlastního faráře) a další církevní události například v době významných církevních svátků. Dále na území působí Českobratrská církev evangelická, která skrze svou organizaci Diakonie Střední Čechy zřizuje a provozuje domov pro seniory v obci Opolany.

Místní organizace, zájmové spolky, neziskové organizace, sociální a zdravotní služby, církve

- Římskokatolická církev
- Českobratrská církev evangelická
- Domov pro seniory – Diakonie Střední Čechy (ČCE)

- Spolky dobrovolných hasičů Veltruby a Velký Osek
- MO Rybářského svazu Velký Osek a Veltruby
- TJ Sokol Velký Osek
- TJ Sokol Volárna
- TJ Sokol Opolany sportovní stadion
- Fotbalová škola Velký Osek z.s.
- Fotbalový oddíl Sk Čechie Veltruby
- TJ Meteor Hradištko I.
- Sdružení pro obec, kulturu a sport
- MEDIKHELP s.r.o. Velký Osek – speciální ambulanci zdravotní péče

Stravování, ubytování, pohostinství

- Cukrárna a občerstvení Na Návsi Veltruby
- Restaurace U Jezera Velký Osek
- Hotel U Jezera Velký Osek
- Restaurace U Vypíchlého Voka Velký Osek
- Ubytování Penzion Velký Osek
- Ubytování U Langrů Velký Osek
- Apartmán Opolany
- Penzion Ubytování v soukromí Opolany
- Ubytovna, hostel Zahradní 133 Veltruby
- Restaurace Myslivna Veltruby

Zahradnictví, zemědělství květinářství,

- Zahradnictví Čestmír Tvrzník
- Květinářství Vladislava Langrová
- Zahradnictví Školky Opolany s.r.o.
- ADAVO Zahradnictví Velký Osek
- PARKON s.r.o. Opolany – zahradnictví
- Statek Zápotocký Veltruby
- EKOEFEKT a. s. Veltruby
- Pěstitel Stratov Cibulárna Opolany

- Poděbradská blata, a.s. (chov prasat) Opolany
- Chov drůbeže Veltruby
- Zemědělské obchodní družstvo Zálabí Veltruby
- Zemědělská výroba Oáza-Groh s.r.o Veltruby

Průmysl, stavebnictví a jiné

- Stavebniny Okna Vaněk, Velký Osek
- Autoservis, SOM Velký Osek, s.r.o.
- Autodílna Vratislav Tuček
- Cykloservis Skrbek Jiří & syn, Veltruby
- Multifunkční dobíjecí stanice pro elektrokola Velký Osek
- Čerpací stanice PAPOIL Velký Osek
- Čerpací stanice PETR Velký Osek
- JB TRANSFORMATOREN s.r.o. Velký Osek – výroba kovových konstrukcí jejich dílů pro stavební průmysl
- GEOINDUSTRIE s.r.o. Velký Osek – stavební podnik pozemní stavby
- TELSIG-servis, spol. s r. o. Velký Osek – zemní práce, inženýrské stavby
- KONYVAK s.r.o. Velký Osek – výroba kovových a ocelových konstrukcí pro stavební průmysl
- JELINEK-MDT Velký Osek – Výroba: díly pro kolejová vozidla, kovoobrábění, řezání laserem, povrchová úprava, díly pro transformátory, domky pro transformátory, lišty pro svorkovnice, svařence, upevňovací díly, vývody a propojovací díly, jádra transformátorů, kovovýroba, silové rozvaděče, zpracování izolačních plastů
- AIS AUTOMOTIVE INTERIOR SYSTEMS, s.r.o. Velký Osek – výroba plastových dílů pro automobilový průmysl
- Melatar s.r.o. Velký Osek – CNC laserové řezání kovů, obrábění kovů
- PROJEKCE TVB s.r.o. Velký Osek – Projekční kancelář technického vybavení budov: ústřední vytápění, plynové kotelny, teplovody, výměňkové stanice, objektové předávací stanice, plynovody a rozvody technických plynů, zdravotnicka (vodovody a kanalizace), přípojky plynu, vody, kanalizace, inženýrská činnost, energetické průkazy budov

- ELDRATH s.r.o. Velký Osek – komponenty pro solenoidy, tlumivky, indukční cívky, neizolované dráty, pásy pro vinutí izolované
- LRK s.r.o. Veltruby – pozemní stavby
- JD projekt s.r.o. Veltruby – elektroinstalační práce, pozemní stavby
- B-PLAN s.r.o. (Bazénový svět) Veltruby – internetový prodej, e-shop online prodej
- DONI Leather s.r.o. Veltruby – kožedělný a kožešnický průmysl, výrobky z kůže a kožešin
- EKOEFEKT a.s. Veltruby – kotle
- Zbyněk Keller Veltruby – nákladní silniční doprava
- MEFR, s.r.o. Veltruby – lešenářské práce ochrana budov
- Nol Kovo Opolany – obrábění kovů
- Profialarms Intelligent Systems Opolany – protipožární, bezpečnostní systémy, zabezpečovací instalace
- LubTec s.r.o. Opolany – zařízení, mazací a na čištění oleje, čerpadla
- TK Stav Kolín s.r.o. Volárna – stavební podnik, pozemní stavby
- AQUAcoolers David Baroch
- Z-Box, výdejní box Opolany
- Písek-beton a.s. Velký Osek
- Autosalon Suzuki Veltruby

Administrativa a poradenství

- REPRO Reality s.r.o. Veltruby – realitní poradenství
- Sciamus CZ s.r.o. Opolany – poradenství a audit informačních technologií
- ARTENDR s.r.o. Velký Osek – finanční poradenství
- TOVAR s.r.o. Velký Osek – účetní služby, služby pro podnikání

Zdroj: (Firmy.cz 2022)

3.6 Analýza bytového fondu

Stav bytového fondu je rovněž podstatným aspektem, který napomáhá ucelit představy o poměrech a možnostech, které panují v řešeném území. Následující podkapitoly se proto budou zabývat především obydleností bytového fondu, vlastnickými poměry bytového fondu a mírou výstavby bytů.

3.6.1 Obydlenost bytového fondu

Níže uvedená tabulka zachycuje počty bytů v jednotlivých obcích mikroregionu a znázorňuje procentuální zastoupení obydlených a neobydlených bytů. Pro porovnání jsou uvedeny i údaje za okresy, ve kterých se obce mikroregionu nachází. Jelikož obce mikroregionu jsou malými venkovskými obcemi, byly z hodnot za okresy odečteny hodnoty za okresní města, které by mohly srovnání zkreslovat. Z výsledků je patrné, že všechny sledované obce mají menší míru neobydlených bytů než většina okresu Kolín či Nymburk. Výjimkou je ovšem obec Opolany, kde míra neobydlených bytů činí 25,66 %, což přesahuje hodnoty za okresy přibližně o 4 %.

Tab.11: Obydlenost bytového fondu v obcích mikroregionu a okresech Kolín a Nymburk

Obydlenost bytového fondu					
území	byty celkem	obydlené	obydlené %	neobydlené	neobydlené %
Velký Osek	1163	984	84,61	179	15,39
Veltruby	642	541	84,27	101	15,73
Volárna	239	197	82,43	42	17,57
Opolany	495	368	74,34	127	25,66
Okres Kolín (vyjma okresního města)	35 426	27 927	78,83	7 499	21,17
Okres Nymburk (vyjma okresního města)	44 795	35 152	78,47	9 644	21,53

Zdroj: (ČSÚ ©2021) – vlastní zpracování

3.6.2 Domy dle vlastnictví

V následující tabulce je uvedeno procentuální zastoupení vlastníků domů na území obcí mikroregionu. Jak vyplývá z tabulky největší podíl domů ve vlastnictví fyzických osob je v obci Volárna, ostatní obce se pak shodují téměř na stejné hodnotě. Dále je patrné, že nejvyšší podíl domů ve vlastnictví obce nebo státu je v obci Velký Osek. Velký Osek má také vyšší procento spoluvlastnictví vlastníků bytů.

Tab. 12: Domy dle vlastnictví v procentuálním vyjádření pro obce mikroregionu a okres Kolín a Nymburk

Území	Domy dle vlastnictví v %					
	fyzická osoba	obec, stát	bytové družstvo	jiná právnická osoba	spoluvlastnictví vlastníků bytů	kombinace vlastníků
Velký Osek	95,1%	1,8%	0,0%	0,7%	2,2%	0,1%
Veltruby	95,9%	1,3%	0,0%	1,3%	0,9%	0,2%
Volárna	97,4%	0,5%	0,0%	0,0%	1,0%	0,0%
Opolany	95,4%	1,1%	0,0%	1,1%	1,1%	0,2%
Okres Kolín	92,8%	1,4%	0,1%	1,4%	3,7%	0,1%
Okres Nymburk	92,0%	1,1%	0,1%	1,4%	4,5%	0,2%

Zdroj: (ČSÚ ©2021) – vlastní zpracování

3.6.3 Výstavba bytů

Níže uvedená tabulka zachycuje vývoj bytové výstavby v jednotlivých obcích mikroregionu od roku 2017 do roku 2021. Z dat je patrné, že kromě obce Velký Osek v mikroregionu za sledované období nedocházelo k výstavbě bytů v bytových domech. Ve Velkém Oseku k výstavbě bytů v bytových domech docházelo pouze v letech 2017, 2020 a 2021, kdy došlo k výstavbě třiceti, patnácti a dvaceti čtyřech bytů. Tyto hodnoty také tvoří hlavní přírůstky bytového fondu v této obci a zároveň i v celém mikroregionu. Ve Velkém Oseku jinak průběžně v každém roce sledovaného období docházelo k výstavbě bytů v rodinných domech, výrazně nejvyšší přírůstek byl v roce 2021, kdy došlo k výstavbě 17 bytů. V ostatních obcích docházelo k výstavbě bytů pouze v rodinných domech, s tím že v každém roce se všechny přírůstky bytů pohybovaly v řádu jednotek.

Tab. 13: Vývoj výstavby bytů v obcích mikroregionu

Výstavba bytů v obcích DSO Mikroregionu Polabský luh						
Obec		2017	2018	2019	2020	2021
Velký Osek	Byty celkem	33	2	5	19	41
	v rodinných domech	3	2	5	4	17
	v bytových domech	30	0	0	15	24
Veltruby	Byty celkem	9	8	6	4	6
	v rodinných domech	9	8	6	4	4
	v bytových domech	0	0	0	0	0
Volárna	Byty celkem	1	0	4	3	1
	v rodinných domech	1	0	4	3	1
	v bytových domech	0	0	0	0	0
Opolany	Byty celkem	4	0	1	2	2
	v rodinných domech	4	0	1	2	2
	v bytových domech	0	0	0	0	0

Zdroj: (ČSÚ ©2021) – vlastní zpracování

Shrnutí analýzy bytového fondu

- vyšší míra neobydlených bytů v obci Opolany
- vyšší procento domů ve vlastnictví obce a státu v obci Velký Osek
- vyšší procento spoluvlastnictví vlastníků bytů v obci Velký Osek
- výstavba bytů v bytových domech v obci Velký Osek

3.7 Analýza životního prostředí

Jak vyplývá z následujících podkapitol, tak z více než 68 % je území tvořeno plochami zemědělského půdního fondu (dále jen ZPF). To odpovídá venkovskému charakteru jednotlivých obcí i mikroregionu. Kromě orných půd, které tvoří přibližně 62 % celého mikroregionu, se území rovněž skládá přibližně ze 17 % lesních ploch, ve kterých najdeme přírodní rezervace Veltrubský luh a Libický luh, které byly také zařazeny do evropsky významných lokalit.

Na území obce Volárna se nachází přírodní památka Váhy, kde je důvodem ochrany především výskyt vzácných ohrožených druhů rostlin a na území obce Opolany je přírodní památka Oškobrh, kde je důvodem ochrany výskyt ohroženého druhu hmyzu Roháče obecného.

Na území mikroregionu se nacházejí dle zásad územního rozvoje a územních plánů lokální, regionální, a díky přítomnosti výše zmiňovaných lužních lesů a toku řeky Labe, biocentra a biokoridory nadregionálního významu.

V území nalezneme také vodní plochy, ať už stojaté nebo tekoucí, jež tvoří přibližně 4 % celého území. Dále se řešené území skládá ze 3 % ploch zahrad.

Vzhledem k tomu, že je řešené území do značné míry tvořeno přírodními plochami, bude v následujících podkapitolách věnována pozornost míře zornění půdy, stavu hladin podzemních vod nebo povrchovým vodám.

Tab. 14: Součet výměr a procentuální vyjádření druhů pozemků pro DSO Mikroregion Polabský Luh

Součet výměr a procentuální vyjádření druhů pozemků DSO Mikroregion Polabský luh		
	ha	%
Celková výměra	7 241	100
Zemědělská půda	4 892	68
Orná půda	4 481	62
Chmelnice	0	0
Vinice	0	0
Zahrada	213	3
Ovocný sad	15	0
Trvalý travní porost	182	3
Nezemědělská půda	2 348	32
Lesní pozemek	1 207	17
Vodní plocha	318	4
Zastavěná plocha a nádvoří	186	3
Ostatní plocha	636	9

Zdroj: (ČSÚ ©2022c) – vlastní zpracování

3.7.1 Druhy pozemků dle využití

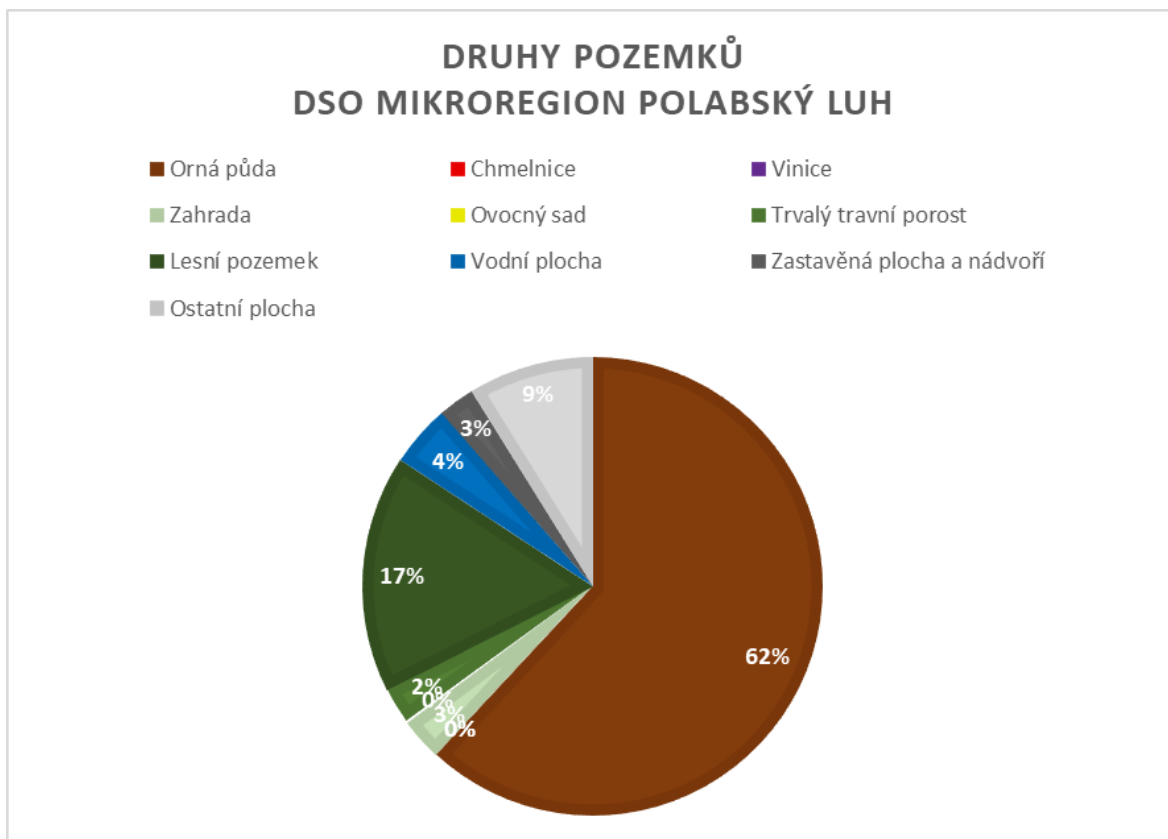
Z předchozí podkapitoly vyplývá, že obce mikroregionu jsou situovány v regionu se silným zemědělským potenciálem, což vyplývá i z níže uvedené tabulky 15. V této podkapitole jsou uvedeny výměry jednotlivých druhů ploch dle využití v hektarech (ha). Vzhledem k tomu, že řešené území se skládá z venkovských sídel, tak zastavitelné plochy čítají menší zastoupení nežli plochy přírodní, do kterých lze zařadit všechny z níže uvedených kategorií, kromě kategorií plochy zastavěné a nádvoří a plochy ostatní. Z níže uvedených dat vyplývá, že v řešeném území se nenachází žádné plochy vinic či chmelnic. Rovněž můžeme pozorovat, že v obci Volárna se nenachází žádné plochy lesních pozemků.

Tab. 15: Druhy pozemků dle využití pro obce mikroregionu k roku 2021

Druhy pozemků (ha)				
	Velký Osek	Veltruby	Volárna	Opolany
Celková výměra	1 055,82	938,27	405,81	1 220,62
Zemědělská půda	523,19	574,82	366,02	981,99
Orná půda	462,22	523,17	351,35	901,03
Chmelnice	-	-	-	-
Vinice	-	-	-	-
Zahrada	36,30	32,21	11,84	29,05
Ovocný sad	3,47	2,50	0,63	1,08
Trvalý travní porost	21,20	16,94	2,19	50,83
Nezemědělská půda	532,64	363,45	39,79	238,63
Lesní pozemek	363,36	156,76	-	83,54
Vodní plocha	37,79	96,17	6,65	18,30
Zastavěná plocha a nádvoří	30,12	25,30	9,19	28,99
Ostatní plocha	101,37	85,23	23,95	107,80

Zdroj: (ČSÚ ©2022c) – vlastní zpracování

Obr. 26: Druhy pozemků pro DSO Mikroregion Polabský luh v procentuálním zastoupení k roku 2021

Zdroj: (ČSÚ ©2022c) – vlastní zpracování

3.7.2 Zemědělská půda a míra zornění

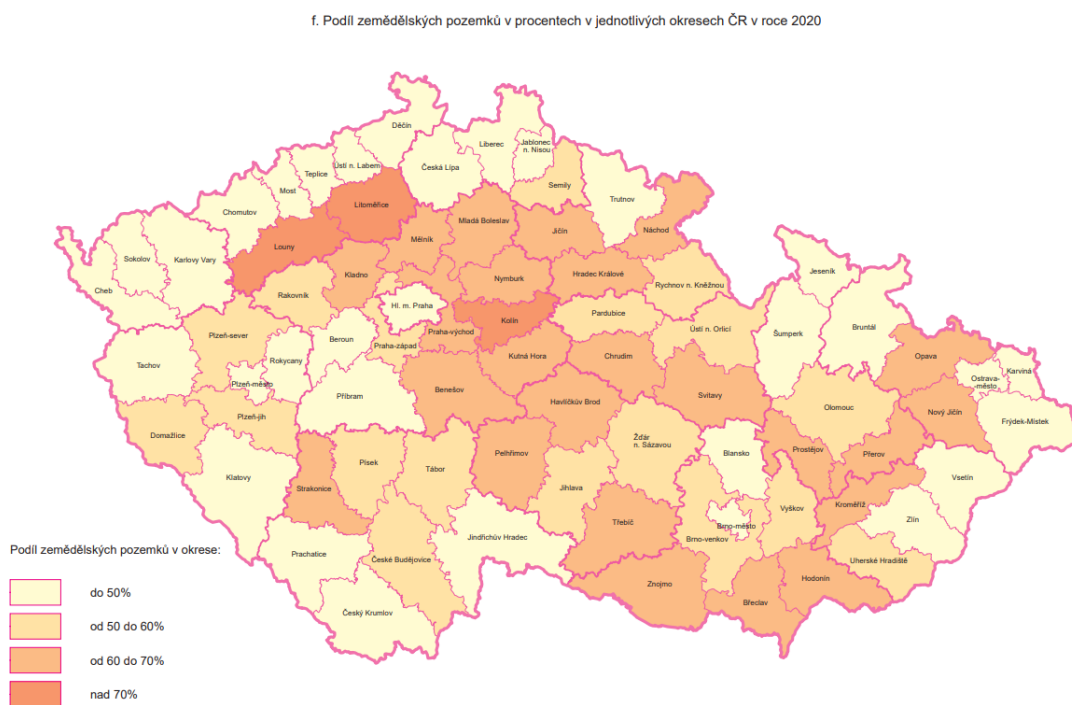
Mapové znázornění podílu zemědělských pozemků v rámci jednotlivých okresů řadí řešené území mezi první tři okresy z hlediska přítomnosti zemědělských pozemků v ČR k roku 2021. Procentuální zastoupení k tomuto datu je přibližně 70 %.

Dle soupisu Agrární komory ČR z roku 2020 se na území našeho státu nachází 70,5 % orných půd z celkové plochy všech zemědělských pozemků. Tato hodnota odpovídá míře zornění. V případě řešeného území míra zornění dosahuje hodnoty 91,38 %. Do výpočtu byly zahrnuty i vodní plochy sloužící, jako chovné rybníky, které se rovněž řadí do ZPF. Plochy rybníků byly zjištěny zvláště z dat z katastrálních map. Vysoká míra zornění řešeného území sice odpovídá zemědělskému charakteru a tradici Polabí, ale může být také indikátorem nadměrného využívání krajiny k zemědělské produkci. Vezmeme-li v potaz, že například obec Volárna, jejíž výměry orných půd dosahují k 90 % z celkové výměry území,

nedisponuje žádnými lesními pozemky, tak lze usuzovat, že v řešeném území může místy docházet k deficitu krajinných prvků.

Dále dle dostupných informací katalogu bonitovaných půdně ekologických jednotek (dále jen BPEJ) je patrné, že na drtivé většině orných půd se jedná o půdy s nejvyšší bonitou zařazených v I. třídě ochrany, a to platí pro území všech obcí mikroregionu. (MZ ©2022)

Obr. 27: Podíl zemědělských pozemků v procentech v jednotlivých okresech ČR v roce 2020

Zdroj: (ČÚZK ©2021)

3.7.3 Vodní plochy

Jak zachycuje výše uvedená tabulka číslo 15, tak v řešeném území se nachází přibližně 150 ha vodních ploch. Vodní plochy v území tvoří jak vodní plochy stojaté, tak vodní toky. Z vodních toků, je pravděpodobně nejvýraznější koryto řeky Labe, které prochází územím Veltrub a Velkého Oseku a poté řeka Cidlina protékající územím Opolan. Z dalších vodních toků se v území nachází například potoky Bačovka nebo Hluboký potok. Ze stojatých vodních ploch jsou nejvýraznější vodní plochy vzniklé po těžbě písku (pískovny). Na území Veltrub se nachází tři takovéto vodní plochy, na území Velkého Oseku čtyři. Dále se v území nacházejí rybníky, zejména na území obce Veltruby, nebo menší vodní nádrže i na zbytku území.

Četné a různorodé vodní plochy přítomné v území sebou nesou ekologicky hodnotné přilehlé plochy říčních niv, luk a lužních lesů, a zároveň také území přináší větší možnosti vlastních zdrojů vody.

3.7.4 Stav hladin podzemních vod

Na níže uvedeném mapovém podkladu je zachycený stav podzemních vod v mělkých vrstvách dle šetření Českého hydrometeorologického ústavu. Z mapového podkladu je patrné, že část východního okraje Středočeského kraje spadá do oblasti se zjištěným mírně podnormálním stavem podzemních vod. V západní části této oblasti je situováno řešené území.

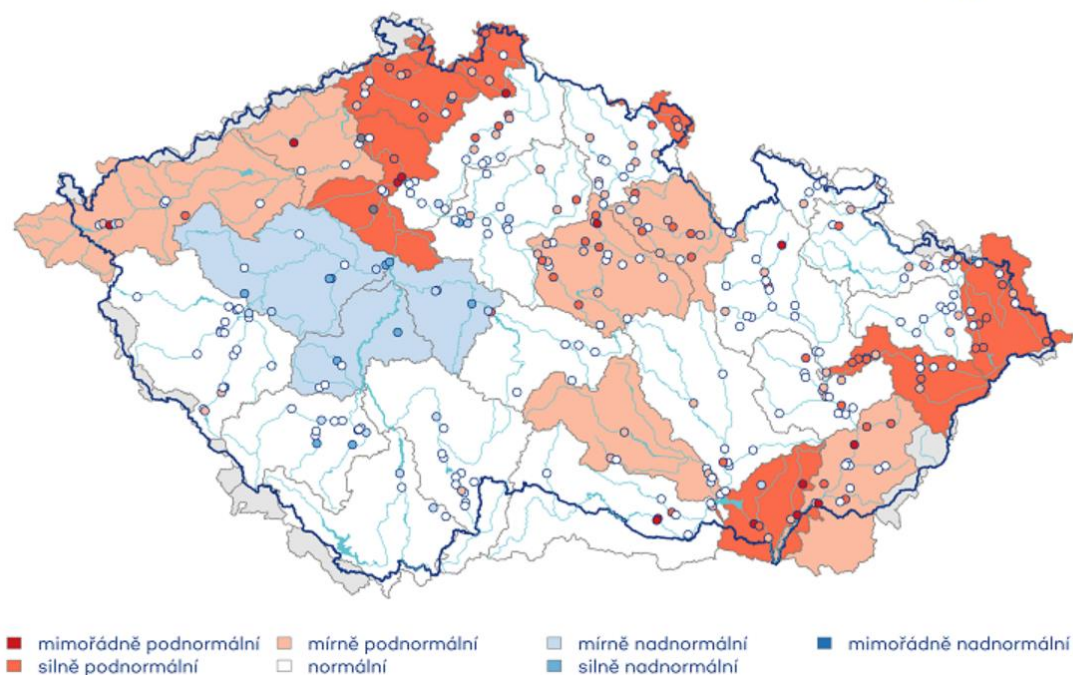
Jelikož v současné době ještě nejsou všechny obce řešeného území připojeny na vodovod, může být snížení stavu podzemních vod výrazným problémem z hlediska zásobování domácností vodou. Dále by zhoršení stavu podzemních ploch mohlo mít výrazný dopad na přírodní plochy, které většinou tvoří celé řešené území. Ohroženy mohou být vzácné lužní lesy charakteristické pro mikroregion i zemědělské hospodaření na orných půdách. Nutno podotknout, že hodnoty naměřené v mělkých vrtech mohou vykazovat odchylku s ohledem na roční období, ve kterém je měření prováděno.

Obr. 28: Stav hladiny podzemní vody v mělkých vrtech v ČR k roku 2022

Stav hladiny podzemní vody v mělkých vrtech

14.11. – 20.11.2022

Český
hydrometeorologický
ústav

Zdroj: (ČHMÚ ©2022)

Shrnutí analýzy životního prostředí

- vysoký podíl zemědělských pozemků v porovnání s republikovým průměrem
- lehce podprůměrný podíl zemědělských pozemků celého území mikroregionu s okresním průměrem
- vysoká míra zornění v porovnání s celorepublikovým průměrem
- mírně podnormální stav hladin podzemních vod
- poměrně četné plochy vodní plochy (povrchové)
- vysoký podíl orných půd I. třídy ochrany
- nedostatek krajinných prvků v některých částech řešeného území

4. Hlubkové polostrukturované rozhovory

Pro účely této práce byly provedeny také hlubkové rozhovory se starosty obcí mikroregionu Polabský luh. Rozhovory mají předem stanovené okruhy témat k diskusi, které se týkají minulosti i současnosti rozvoje jednotlivých obcí a jejich spolupráce v rámci mikroregionu a dále také budoucích možností rozvoje a spolupráce. Okruhy otázek jsou vybrány na základě situačních analýz, přičemž byla vytypována klíčová témata, která jsou stěžejní pro rozvoj území. Jedná se především o témata spojená s rozvojem infrastruktury, občanské vybavenosti a bydlení, ale také environmentu, kultury nebo aktérů v území. Okruhy otázek byly diskutovány v různém pořadí v návaznosti na to, jak se diskuze vyvíjela.

4.1 Shrnutí rozhovorů se zastupiteli

Všechny uskutečněné rozhovory probíhaly osobně na obecních úřadech jednotlivých obcí. Přestože okruhy otázek a obecná témata pro rozhovory, byly stanoveny předem, v každém rozhovoru bylo akcentováno jiné téma a předmětem diskuze byly i různé otázky, které předem stanovené nebyly. Rámcově se všechny otázky týkaly především těchto témat: rozvoj bydlení, strategické a plánovací dokumenty, ochrana a rozvoj krajiny, občanská vybavenost, realizované projekty, meziobecní spolupráce a zajímavosti obcí či aktuální problémy.

Přestože některé priority vedení obcí se lišily, tak na většině otázek panovala mezi jednotlivými starosty shoda. V první řadě se všichni dotazovaní shodují na tom, že meziobecní spolupráce ať už v rámci DSO Mikroregionu Polabský luh či v rámci jiných uskupení, je vhodným nástrojem pro rozvoj obcí a realizování nových prospěšných záměrů. Dále se dotazovaní shodují na tom, že v případě mikroregionu Polabský luh je jedním z hlavních důvodů existence tohoto DSO budování dopravní infrastruktury pro cyklistiku v podobě cyklostezek logicky propojujících území. Dotazovaní se shodují na tom, že v realizaci dalších podobných aktivit a záměrů by bylo prospěšné, kdyby součástí dobrovolného svazku bylo více obcí. Při odpovídání jednotlivých starostů na tuto otázku bylo patrné, že někteří vidí větší důležitost v rozšiřování než jiní.

Ve všech rozhovorech také zaznělo, že i přes snahu popularizovat problematiku plánování, snahu zapojovat občany do procesu pořizování aktualizací územních plánů a opakované upozorňování na možnost připomínkování změn územních plánů, se vždy najdou

občané, kteří svou možnost promeškají a následně vyjadřují svou nespokojenost s výsledkem aktualizací.

Všichni starostové také vypovídají, že jejich obce jsou z hlediska technické infrastruktury připraveny na rozvoj bydlení, který také všichni dotazovaní vnímají jako žádoucí. U otázky rozvoje bydlení se ovšem některé dialogy značně lišily, a to především kvůli různým podmínkám, které v jednotlivých obcích panují. Velký Osek, jakožto obec s pravděpodobně největším rozvojovým potenciálem, budou muset řešit především otázky dostupnosti občanské vybavenosti. Jelikož rozvoj u ostatních obcí s největší pravděpodobností za současných podmínek nebude tak dynamický jako v obci Velký Osek a ani v jejich současných územních plánech nejsou vymezeny tak rozsáhlé plochy pro rozvoj bydlení, tak pro ostatní obce bude výzvou především řešení majetkoprávních vztahů a regulativů jednotlivých návrhových ploch. Téměř ze všech výpovědí pak vyplývá, že některé problémy v rozvoji plynou i z rozhodnutí předchozího vedení, nebo že problematika mohou být jednání s investory, především v otázkách regulativů nově zastavitelných ploch, jako třeba koeficienty zastavitelnosti, veřejná prostranství či charakter zástavby.

Fakt, že činnost předchozích starostů či zastupitelstev ovlivňuje následné dění v obci zmiňují téměř všichni dotazovaní. Ve většině případů starostové uvádějí jako příklad jednání předchozích vedení s určitými aktéry, které následně ovlivňuje i jejich působení ve funkci, ale mimo to může mít přímé dopady například na krajinu.

Důležitá témata se pochopitelně také liší obec od obce. Zatímco pro obec Veltruby a Velký Osek jsou důležitými tématy například budoucnost pískových lomů a jednání s těžaři, tak v obcích Volárna a Opolany jsou na pořadu dne jednání o stavu orných půd.

5. Zhodnocení vlivů průmyslové zóny Kolín – Ovčáry (TPCA/TMMCZ) na rozvoj DSO Mikroregionu Polabský luh

Na základě předcházejících kapitol bude v této kapitole stručně zhodnocen možný vliv a dopad průmyslové zóny Kolín – Ovčáry na DSO Mikroregion Polabský luh. V obecné rovině jsou podniky jako TMMCZ (TPCA) a další velcí hráči na poli průmyslu významnými aktéry v rozvoji daných území.

V první řadě, pokud se jedná o podniky založené na zelené louce, jako je tomu v tomto případě, je výrazným dopadem úbytek ZPF, nejčastěji orné půdy. Lze předpokládat, že v případě malých venkovských obcí při zaboru orné půdy může dojít k poklesu příjmů obcí, ale i soukromníků. Přestože obce a jednotliví obyvatelé či ekonomické subjekty již sami ve větší míře nehospodaří na orných půdách, jejich ztrátou může dojít k poklesu dlouhodobých příjmů z pronájmu těchto ploch zemědělské produkce. V případě vzniku průmyslové zóny Kolín – Ovčáry však nedošlo ke změnám na katastrálních územích žádné z obcí mikroregionu.

V druhé řadě přítomnost velkých podniků postavených na zelené louce může nést vznik nových pracovních míst. Jak je výše zmíněno, tak provoz podniku TMMCZ (TPCA) generuje dlouhodobě přes 3 000 pracovních míst. Strategie tohoto podniku však se od počátku zaměřovala na přilákání nové pracovní síly (zejména dělnické pracovní síly) z jiných regionů, jako například severních Čech a Moravy, kde probíhaly náborové akce. S tím souvisí příspěvky na bydlení a příspěvky na uhrazení nákladů při přestěhování potenciálních zaměstnanců. I tak ale podle dostupných dat publikovaných v roce 2013 průmyslový koncern zaměstnává až 60 % svých zaměstnanců z okruhu do 50 km od průmyslové zóny. Dále je uvedeno, že drtivá většina těchto zaměstnanců je z Kolína (655 zaměstnanců), z Kutné Hory (145 zaměstnanců) a z Čáslavi (105) zaměstnanců. Dále je uvedeno, že 43 pracovníků dojíždí z Týnce nad Labem, 32 z Nymburka, 22 z Velkého Oseku, 18 z Peček, 14 ze Starého Kolína, 13 z Velimi, 10 ze Záboří nad Labem a shodný počet z Krakovan. (Martinková 2013) Těchto dat je patrné, že minimálně v obci Velký Osek je prokazatelně okolo dvou desítek našlo své uplatnění v automobilovém koncernu. Přepočteme-li procentuální zastoupení zaměstnanců TMMCZ (TPCA) v ekonomicky aktivní složce obyvatelstva Velkého Oseka k roku 2021, zjistíme, že tento podíl je roven 1,43 %.

Z uvedených dat vyplývá, že přibližně 42 % zaměstnanců z celkového odhadu počtu zaměstnanců z okruhu do 50 km není situovaných v mikroregionu. Na základě těchto údajů a především také údajů o počtu zaměstnanců za jednotlivé obce lze předpokládat, že i v ostatních obcích mikroregionu se nachází menší počet obyvatel, zaměstnaných v TMMCZ, ale nebude se jednat o nijak zásadní hodnoty.

Potenciální nové pracovní příležitosti mohou mít také dopad na rozvoj bydlení, mohou potenciálně zvýšit atraktivitu území a tím zapříčinit i navýšení počtu obyvatel. V tomto ohledu je nutné zmínit, že součástí smlouvy mezi průmyslovým závodem a městem Kolín byl závazek města vybudovat na svém území až 300 bytů pro zaměstnance TMMCZ (TPCA). Tento fakt již v úvodu indikuje, že výrazný dopad v rozvoji populace a také bydlení budu spíše pozorovatelný v samotném městě Kolín. Toto do značné míry potvrzuje i výše zmíněná analýza, kde jedinou obcí vykazující výraznější přírůstky populace a bydlení, koreluje s datem spuštění provozu TMMCZ je Velký Osek. Na zbytku řešeného území k takovéto výrazné změně nedochází.

Z předchozích kapitol dále vyplývá, že přítomnost průmyslové zóny má přímý vliv na rozvoj zejména technické infrastruktury v regionu, ale i přímo v řešeném území. Kromě vodovodního přivaděče, který umožnil připojení obce Velký Osek na vodovodní síť, mělo TMMCZ (TPCA) také vliv na výstavbu jednoho z úseků cyklostezky procházející řešeným územím, jelikož projekt finančně podpořilo, jak zmiňují starostové v rozhovorech. Za další vliv na technickou infrastrukturu, lze považovat záměr výstavby Klavarské spojky (328) viz obr. 4. Jedná se také o již výše zmiňovaný záměr propojení silnice I/38 s průmyslovou zónou. Tento záměr vymezený v zásadách územního rozvoje Středočeského kraje (dále jen ZUR SK), se přímo dotkne pouze jedné obce mikroregionu, konkrétně obce Veltruby, která již záměr rovněž reflektovala ve svém územním plánu. Realizace tohoto záměru může mít zásadní vliv na některé aspekty rozvoje této obce. V první řadě tento koridor vytvoří bariéru mezi sídlem Veltruby a Hradištka I. Současná podoba vymezení ploch koridoru je navržena tak, že přetíná všechny komunikace propojující tato dvě sídla, které spolu jinak hojně interagují na různých úrovních. Koridor také přetíná dva toky včetně koryta řeky Labe a je v bezprostřední blízkosti EVL Veltrubský luh. Realizací koridoru by také s největší pravděpodobností došlo k zániku kulturní památky hradiště Svatovík anebo také k přetnutí biokoridorů NK72 a RK 1243 viz obr. 4. S ohledem na tyto skutečnosti, lze předpokládat, že realizace Klavarské spojky bude mít zásadní vliv na charakter obce Veltruby a také na

její fungování. Možnou výhodou realizace tohoto záměru pro dotčenou obec by mohlo být vytvoření napojení na tento koridor, které by mohlo umožnit o pár minut rychlejší dostupnost do některých částí města Kolín.

V souvislosti s dopravní infrastrukturou nutno podotknout, že zásobování TMMCZ (TPCA) je založeno na systému „just in time“. Tento systém zásobování eliminuje potřebu velkých skladišť pro výrobní materiály, jelikož je nastavený tak, že dodávky daného materiálu přicházejí přesně na čas a z nákladních automobilů putují rovnou na linku. Přestože tento systém minimalizuje prostorovou náročnost vzniku a fungování podniku, tak výrazně zvyšuje frekvenci a množství pohybu nákladní automobilové dopravy v území, což může mít negativní dopady na životní prostředí, zejména na kvalitu ovzduší a hlukové znečištění. Dalším z možných vlivů na životní prostředí může být světelné znečištění. Rozloha průmyslové zóny činí cca 200 ha a celá zóna je přes noc osvětlována, zejména kvůli rozsáhlým parkovištím, pro vyrobené vozy. Tento dopad je však hůře prokazatelný, jelikož měření světelného znečištění probíhá ze satelitních snímků.

Přestože vlivy průmyslové zóny na DSO Mikroregion Polabský luh nejsou příliš výrazné anebo detekovatelné, vyjma vlivu na technickou infrastrukturu, tak vliv zóny na město Kolín je velmi znatelný. Jelikož jsou ovšem obce mikroregionu, do značné míry závislé na městě Kolín, tak je možné, že přeneseně může mít průmyslová zóna vliv i na mikroregion.

6. Shrnutí základních údajů o obcích mikroregionu

6.1 Velký Osek

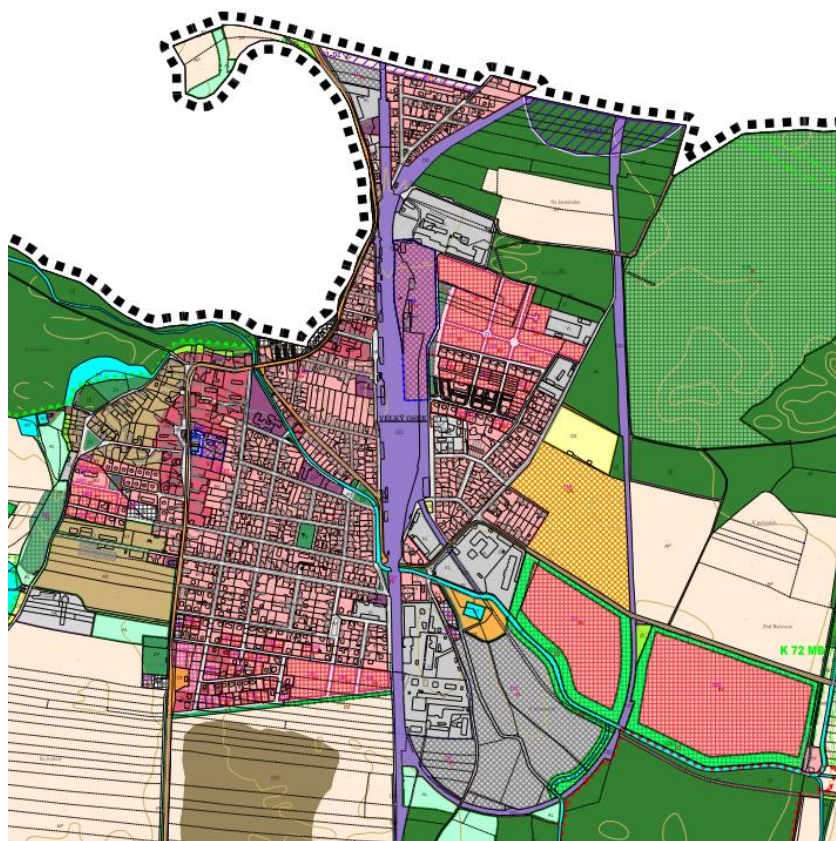
Velký Osek je dle počtu populace největší obcí mikroregionu (2483 obyvatel k roku 2021) a disponuje nejlepším dopravním napojením na hlavní dopravní síť (viz nájezd na D11, přítomnost vlakového nádraží). Zastavěné plochy tvoří poměrně kompaktní útvar, jehož páteří je silnice II/125. Většinu obytné zástavby tvoří rodinné domy a z výrazně menší části také hromadné bydlení v podobě bytových domů, přičemž v současné době zaznamenávají rozvoj oba typy bydlení.

Mimo plochy bydlení je součástí zastavěných ploch také nezanedbatelná část ploch výroby (průmyslových ploch), která je situovaná ve východní části území a její existence i poloha je úzce spjata se vznikem železniční trasy a uzlu (hradecká otočka) nacházejícího se na území obce. Katastrální území obce je tvořeno z téměř 50 % ZPF. Mimo orné půdy a plochy lesů, které jsou navázané především na tok Labe, se v jižní části katastrálního území obce také odehrává těžba písku.

Dle současné podoby územního plánu lze počítat s rozvojem zástavby hlavně individuálního bydlení. Nových ploch pro bydlení je pak v územním plánu vymezeno 30,6 ha, které mohou pojmout (podle odhadů obce) až 1200 nových obyvatel. Aktualizace územního plánu ale počítá s menší regulací těchto ploch, stejně tak jako s regulací ploch vymezených pro sport, jejichž účel byl především spojen se záměrem vybudování bruslařského stadionu.

V Zásadách územního rozvoje spadá obec Velký Osek do rozvojové oblasti krajské úrovně OBk1 (viz. obr. 4).

Obr. 29: Výřez z územního plánu Velký Osek

Zdroj: (Obecní úřad Velký Osek ©2022)

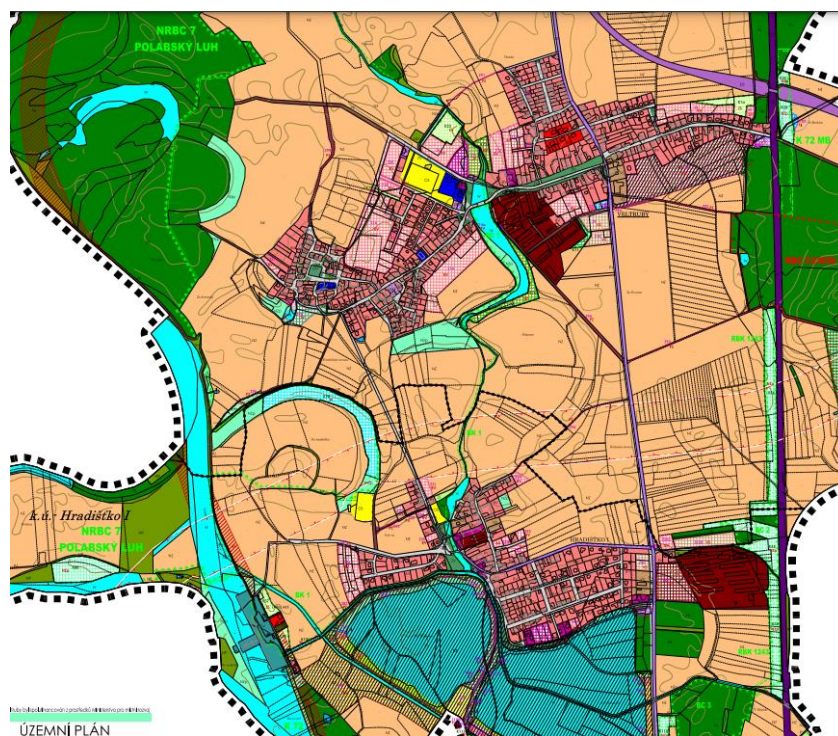
6.2 Veltruby

Veltruby jsou druhou největší obcí mikroregionu dle počtu obyvatel (1435 k roku 2021) a skládají se ze dvou sídel Veltruby a Hradištko I. Obec je v těsné blízkosti Kolína a východním okrajem území prochází železniční trať opatřena zastávkou. Zastavěné plochy jsou členitější, přičemž zástavba samotná je téměř výhradně tvořena rodinnými domy a v případě obou sídel je situována především při hlavní komunikaci procházející územím. Zemědělská půda tvoří 61 % území a součástí krajiny jsou podobně jako v případě obce Velký Osek pískové lomy. Územím také prochází řeka Labe, kterou ze značné části obklopují lužní lesy. V obci se nachází několik málo podniků, z nichž prostorově nejvýraznější je areál bývalého JZD.

V současné době nová podoba územního plánu počítá s možností rozvoje venkovského bydlení přibližně na 23,6 ha půdy, což by při plném využití znamenalo nárůst o přibližně 440–500 obyvatel. V Zásadách územního rozvoje Středočeského kraje spadá obec Veltruby do rozvojové oblasti krajské úrovně OBk1 (viz širší vztahy). Zároveň je v tomto dokumentu

zanesen návrh vymezení ploch pro západní obchvat Kolína (Klavarskou spojku), obchvat propojující silnici II/38 a průmyslovou zónu Kolín – Ovčáry. Plochy pro vymezení tohoto koridoru vedou přes území obce Veltruby a procházejí mezi sídly Hradištko I. a Veltruby.

Obr. 30: Výřez z územního plánu Veltruby

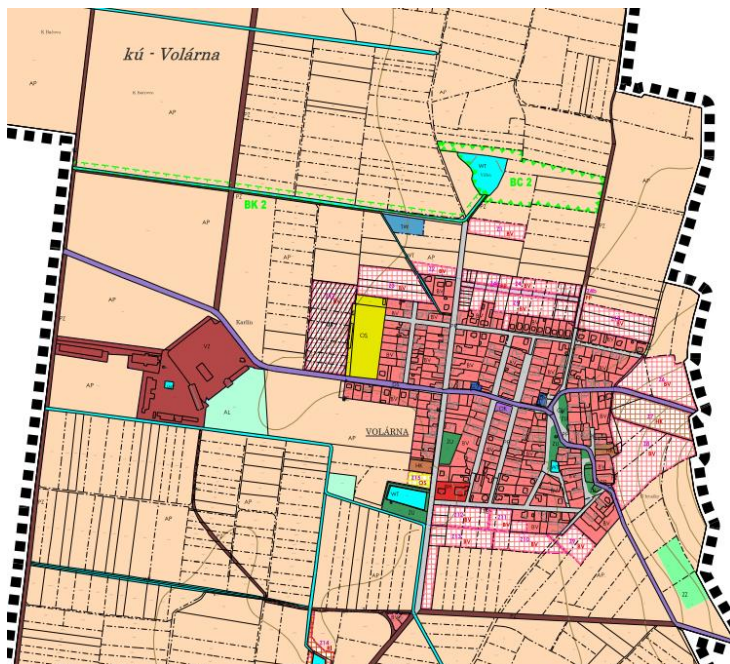
Zdroj: (Obecní úřad Veltruby ©2022)

6.3 Volárna

Obec Volárna je nejmenší z obcí mikroregionu s 516 obyvateli k roku 2021. V obci je minimální občanská vybavenost, kterou tvoří obecní úřad, obecní restaurace dětské hřiště. Zástavba je tvořena téměř výhradně rodinnými domy a tvoří kompaktní, ucelený sídelní útvar situovaný v okolí hlavní komunikace. Území obce je tvořeno z 90 % zemědělskými půdami a nachází se zde přírodní památka Váhy.

V současné podobě nového územního plánu obec rozšíří své plochy na bydlení o 15,5 ha. Při potenciálním plném zastavění těchto ploch pro bydlení by obec mohla přijmout až cca 275 nových obyvatel. Návrh rozvoje zastavitelných ploch je z drtivé většiny tvořen právě plochami bydlení.

Obr. 31: Výřez z územního plánu Volárna

Zdroj: (Obecní úřad Volárna ©2022)

6.4 Opolany

Obec Opolany je druhou nejmenší obcí mikroregionu, dle počtu obyvatel (908 k roku 2021) a skládá se celkem ze čtyř sídel, kterými jsou Opolany, Kanín, Opolánky a Oškobrh. Sídla stojí samostatně na území obce, nejsou propojeny zástavbou. Obec disponuje vysokými výměrami zemědělských půd (80 %) a přítomností dvou výraznějších zemědělských podniků Pěstitel Stratov Cibulárna a zemědělský areál Poděbradská blata (chov prasat).

Současná podoba poslední navržené aktualizace územního plánu počítá s rozvojem ploch bydlení v menší míře ve všech sídlech, přičemž k nejvýraznějšímu rozvoji dochází v sídle Opolany, kde se jedná o přibližně 0,7 ha. V Zásadách územního rozvoje spadá obec Opolany do oblasti rozvojové osy republikové úrovně OS4 (viz širší vztahy).

Obr. 32: Výřez z územního plánu Opolany

Zdroj: (Obecní úřad Opolany ©2015)

7. SWOT analýza

Silné stránky

- dobré napojení na důležité tepny dopravního napojení (D11, vlak)
- dobrá dostupnost regionálních center (Kolín, Poděbrady)
- relativně dobrá dostupnost Prahy
- poměrně kvalitní cykloinfrastruktura
- dobrá obslužnost území VHD
- pozitivní migrační saldo
- mírně pozitivní trend přirozeného přírůstku v obci Velký Osek
- stacionární věkové rozvrstvení obyvatelstva v obci Velký Osek
- vyšší zastoupení věkových skupin 0–14 a 15–64 než v referenčních území
- přítomnost kanalizace ve všech obcích
- přítomnost vodovodu ve všech obcích kromě obce Veltruby (vodovod Veltruby je v procesu realizace)
- atraktivní přírodní lokality lužních lesů (přírodní rezervace, národní přírodní rezervace, EVL)
- atraktivní přírodní lokality vodních ploch (bývalé pískové lomy)
- velký podíl vysoce bonitních půd

Slabé stránky

- negativní saldo přirozeného přírůstku v obcích Veltruby, Volárna a Opolany
- vyšší míra neobydlených bytů v obci Opolany
- rezervy v dostupnosti MŠ
- nedostatečná kapacita MŠ
- nedostatečné kapacity ZŠ
- parkování návštěvníků místních pískoven v letní sezóně
- členité území mikroregionu
- nedokončené aktualizace územních plánů
- zhoršená dostupnost zdravotní a sociální péče
- extenzivní agrotechnické postupy
- mírně podnormální stav hladin podzemních vod
- vysoká míra zornění

- zástavby architektonicky narušující vizuální charakter
- nedokončené pořízení nových územních plán všech obcí

Příležitosti

- rozšíření členské základny mikroregionu
- pozemkové úpravy
- rozvoj cestovního ruchu (cykloturistika, agroturistika, zážitková turistika)
- výkup vodních ploch a ploch přilehlých od důlních společností
- dotační zdroje

Hrozby

- suburbanizace
- větrná eroze
- zánik přírodních koupališť
- zhoršení stavu hladin podzemních vod
- odchod TMM CZ z území
- realizace spojky silnice I/38 a průmyslové zóny Kolín – Ovčáry

8. Rozvojové scénáře

V následující kapitole budou nastíněny různé alternativy vizí rozvoje (tzv. rozvojové scénáře) pro DSO Mikroregion Polabský luh.

8.1 Scénář Regulovaná suburbanizace a spolupráce

Východiska

Mikroregion se rozprostírá na poměrně strategickém místě, což znamená především dobré napojení na dopravní infrastrukturu (železnice, dálnice D11), díky které jsou okolní větší města (Kolín, Poděbrady, Prahy) dobře dostupná. Tento fakt může do budoucna znamenat další nárůst populace, který v jisté míře panuje na celém řešeném území.

Velký Osek je obcí s nejmladší populací a jako jediný disponuje základní školou do deváté třídy a je ostatními obcemi mikroregionu obklopen. Velký Osek má největší nabídku vzdělávacích zařízení, pracovních míst nebo sportu.

Obec Volárna disponuje jen minimem vybavenosti, zároveň je ale velmi malou a klidnou obcí a sousedí východně s Velkým Osekem její území je z velké části využíváno k zemědělské produkci.

Obec Opolany v současné době disponuje jako jediná obec v mikroregionu sociálním zařízením pro seniory, vyšším podílem ploch ZPF obklopujících zastavěná území a obyvatelstvo je zde nejstarší v rámci mikroregionu.

Obec Veltruby je v podobné situaci jako obec Opolany. Výhoda obce Veltruby je především v tom, že disponuje zařízením zdravotní péče. V současné době je v obci ordinace zubního lékaře a ordinace ortopedické ambulance. Obec Veltruby dále disponuje několika sportovišti nebo také přírodními vodními plochami sloužícími k rekreaci a také bezprostřední blízkostí města Kolín.

Směrování

Tento scénář se zaměřuje na vhodný rozvoj bydlení, který úzce souvisí s rozvojem občanské vybavenosti. Scénář řeší jednotlivé obce mikroregionu, pracuje se sídelní strukturou a do jisté míry hierarchizuje obce v rámci mikroregionu, přičemž se každému sídlu se snaží přiřadit vhodnou roli, kterou bude v rámci svazku plnit, tak aby se obce ve svých funkčních vlastnostech dobře doplňovaly.

Popis vývoje

Všechny obce mikroregionu jsou díky nově zpracovaným územním plánům připravené na rozvoj bydlení. Zvyšování populace a rozvoj bydlení by měla být příležitostí k rozšíření občanské vybavenosti. Každá obec má ovšem různé přednosti, disponuje různými typy vybavenosti a struktura obyvatelstva a charakter jednotlivých obcí rovněž není zcela shodný. Přestože území mikroregionu je poměrně členité, obce k sobě mají geograficky stále velmi blízko. Vzhledem k tomu, že každá disponuje jinými kvalitami, profilují se pro jednotlivé obce role, které by mohly v rámci mikroregionu zastávat. Role by měly vycházet z charakteru obcí a podporovat vhodné oblasti rozvoje, které již v současné době mají dobrý potenciál a které budou doplňovat chybějící přednosti u zbylých obcí mikroregionu.

Díky pozitivním migračním přírůstkům se mírně zvyšují daňové příjmy členských obcí. Obce mikroregionu zvažují, že se budou podílet na financování rozšíření ZŠ Velký Osek a na uzavření smlouvy o spádovosti. V nově se rozrůstající zástavbě na východě katastrálního území obce Velký Osek vzniká i nová školka, jejíž vybudování je podmíněno územní studií zpracovanou pro tuto oblast.

Podíl seniorů v obyvatelstvu řešeného území je stále značný, proto se obce rozhodnou ve spolupráci s místními aktéry posílit služby v oblasti sociální a zdravotní péče. V současné době působí v řešeném území na poli sociálních služeb pouze Diakonie Střední Čechy ČCE, která ve spolupráci s obcí zřizuje domov pro seniory v budově bývalé fary v obci Opolany. Bohužel organizace se fyzicky nemá kam rozrůstat. Proto se obec pokusí o zavedení programů, které podporují interakce mezi seniory a dětmi, při kterých se mladé generace mohou učit od těch starších a senioři mohou být více začleňováni do dění v obci a být více v kontaktu s ostatními obyvateli. Důležitějším opatřením však má být zřízení komunitního centra, což může být poměrně nákladnou investicí, pokud se jej nepodaří situovat do některých současných objektů.

Obec Volárna se zaměřuje na zpracování kvalitní podoby nového územního plánu, který bude nové plochy pro bydlení navrhovat koncepčně a v rozumné míře. Důležitým faktorem pro tuto obec budou také regulativy vztahující se k nové zástavbě, které zajistí vhodné napojení stávajícího a nově vzniklého zastavěného území, včetně regulativů charakteru zástavby a podmínění vzniku nových obytných ploch vybudováním nové mateřské školy.

Obec Veltruby se ve spolupráci s neziskovou organizací Spirála, sídlící v Kolíně, a ve spolupráci s Římskokatolickou církví dohodnou na vybudování komunitního centra

situovaného v jednom z bytů na místní faře. Komunitní centrum bude sloužit i jako externí pracoviště pro neziskové organizace, jejichž pracovníci zde budou mít své zázemí, díky kterému budou moci vykonávat odbornou sociální péči pro seniory, kteří například nemají možnost dojíždět autem do Kolína, ale jsou schopni se dostavit do komunitního centra svépomocí.

Obec si uvědomuje, že v právě rostoucí nové zástavbě v části obce Hradištko se nachází mnoho mladých rodin, a i v samotných Veltrubech se postupně profiluje ve východní části nová zástavba (Chotule) a je potřeba reagovat i na potřeby mladých rodin. Proto se obec Veltruby rozhodne vytvořit při místní mateřské škole zázemí pro pobočku, v Kolíně již fungující, Školky v lese, jejíž provoz je méně náročný nežli provoz klasické školky.

Mikroregion je proaktivní a má v inventáři projekty, pro jejichž dosažení by ovšem musel dobrovolný svazek obcí disponovat širší členskou základnou. Proto zahájí vedení mikroregionu jednání s okolními obcemi, které by mohly potenciálně být součástí mikroregionu a mohly by rovněž mít užitek z užší spolupráce s ostatními obcemi.

Díky rozvoji občanské vybavenosti mikroregion zaznamenává další rozvoj bydlení a přírůstky obyvatelstva. Většina nových obyvatel se ovšem do území stěhuje především za prací v okolí, například v Kolíně. Tito obyvatelé v obcích využívají místních služeb jen minimálně a nemají tendenci se zapojovat do komunitních kulturních akcí. Ve Velkém Oseku tento fakt zdůrazňuje navyšující se počet obyvatel v bytových domech spoluvlastníků, kteří zahájili výstavbu dalších bytových domů v severovýchodní části obce. O tyto byty je sice velký zájem, ale jsou z větší části obydleny především dělníky TMMCZ či jiných průmyslových závodů v nedalekém okolí. Ti přicházejí často do konfliktu s místními, kvůli nedodržování pořádku a nočního klidu.

Obce rovněž zaznamenávají problémy s udržitelností lesů, které v důsledku sucha ustupují. Problém se vyskytuje i na orných půdách, kde se již naplno podepisuje větrná eroze a intenzivní agrotechnické postupy. Naštěstí ovšem díky vhodně zpracovaným územním plánům a územním studiím nedochází ke konfliktu rozvoje zástavby a největších přírodních hodnot mikroregionu.

8.2 Scénář Rozvoj cestovního ruchu a komunitních akcí

Východiska

Celý mikroregion se nachází v polabské nížině, v rovinatém území, které již v současné době je dobře propojeno cyklotrasami a cyklostezkou. V území se rozprostírají lužní lesy a říční nivy řek Labe a Cidlina včetně jejich soutoku. Území je hustě pokryto vysoce bonitními půdami a téměř všechny obce mikroregionu mají své přírodní zajímavosti. V případě obce Velký Osek se jedná především o obecní pramen minerální vody, přírodní rezervaci Libického luhu nebo přírodní vodní plochy sloužící k rekreaci. Podobně tomu je i v případě obce Veltruby, která sice nedisponuje obecním pramenem, ale zato se na území nachází pozůstatky fortifikace Slavníkovského hradiště Svatovík. V případě obce Opolany to je například blízkost obory Vlkov na nedalekém návrší Oškobrň, které je přírodní památkou a nachází se rovněž na místě bývalého raně středověkého hradiště anebo nedaleká historická památka v podobě pozůstatku hradu Slavníkovců v Libici.

V tomto případě se scénář zaměřuje na využití přírodních potenciálů území a s tím spojený rozvoj cestovního ruchu a inovací. Využití přírodních potenciálů by mělo znamenat především jejich ochranu, ochranu ZPF, ústup od intenzivního hospodaření, větší propagaci přírodně zajímavých lokalit anebo zpřístupňování území pro cyklisty.

Směrování

Obce mikroregionu se rozhodnou vytvořit nový projekt, který si klade za cíl, zlepšit povědomí o historii a krásách regionu, což zvýší návštěvnost obcí a podpoří i místní aktéry, kteří působí na poli pohostinství a stravování. Projekt popularizuje pozůstatky raně středověkých Slavníkovských hradišť, která se na území obcí a v blízkém okolí nacházejí. V Opolanech se podaří vyjednat zpřístupnění části návrší Oškobrň, kde se nachází základy a pozůstatky bývalého slavníkovského hradiště. Další pozůstatky slavníkovského hradiště se pak nachází přímo v obci Veltruby nebo v nedaleké Libici nad Cidlinou. Projekt bude mít podobu naučné stezky a místa budou opatřena tabulemi s faktickými informacemi, zajímavostmi a legendami vztahujícími se k místu. Ve Velkém Oseku se pak návštěvníci naučné stezky mohou zastavit a občerstvit se u obecního pramene minerální vody. Obce se rovněž rozhodly v rámci svazku dobudovat cyklostezku do obce Volárna, kde se nachází přírodní památka Váha, kde se vyskytují vzácné a ohrožené druhy rostlin a živočichů podobně jako tomu je na území rozsáhlých lužních lesů na území Veltruby a Velkého Oseku. Území zaznamenává vyšší počty projíždějících cykloturistů, kteří využívají i místní

podniky s občerstvením a pohostinstvím, které díky tomu prosperují, a dokonce vznikají nové.

Obci Veltruby se podaří zřídit jednoduchý kemp se sociálním zázemím na obecních pozemcích v Klavarech. Kemp je v těsném zázemí cyklotrasy a také v blízkosti přírodního koupaliště Hradišťské pískovny. Díky tomu, že mikroregionem vedou významné cyklotrasy a také tomu, že je v obci Velký Osek již v současnosti při jedné z cyklostezek dostupná multifunkční dobíjecí stanice na elektrokola, se v území zvyšuje pohyb cyklistů.

Spolupráci se podaří navázat v obci Veltruby s místním spolkem myslivosti, který pod záštitou obce založí kroužek pro děti. Proaktivní přístup ve vzdělávání dětí v environmentálních věcech nezůstává bez povšimnutí. Obec Veltruby osloví organizace Školka v lese, která již v současné době má jednu svou pobočku v nedalekém Kolíně a společnými silami vybudují v prostorách místní základní školy zázemí pro svou organizaci.

V obci Opolany se podaří realizovat revitalizace jednoho úseku nivní oblasti řeky Cidliny. Projekt sice výrazně finančně zatíží obec, ale jeho přínosem je zpřístupnění části extravilánu, která doposud byla využívána k intenzivnímu zemědělskému hospodaření.

Jelikož mikroregion uskutečňuje v posledních letech úspěšné projekty, podaří se přesvědčit další obce, aby se staly členy Mikroregionu Polabský luh. Díky více členským příspěvkům a ochotě sjednotit své priority se podaří vytvořit nový web mikroregionu, spolu s kalendářem pravidelných kulturních akcí. Mikroregion rovněž spolupracuje s místními aktéry, spolky, ale i soukromými ekonomickými subjekty na lepším zviditelnění jejich práce a nabídky služeb či produktů. Na webu bude dostupná interaktivní mapa akcí a zajímavostí.

Několik málo místních zahradnictví, zemědělců hospodařících na malých farmách nebo také sadařů a včelařů se obrátí na vedení mikroregionu s žádostí o přidání jejich podniků na interaktivní mapu. Tato iniciativa má za cíl především lepší propagaci jejich domácích produktů.

Obce rovněž zvažují přípravu projektů pro případ vypsání další dotační výzvy z evropských fondů na navrácení přirozených funkcí krajiny.

Přestože obce se inovativním způsobem rozvíjejí a v rámci mikroregionu dochází ke zlepšení koeficientu ekologické stability, tak se nedaří v obci udržet mladé obyvatele. Počet obyvatel v důchodovém věku roste a v území není dostatek sociálních a zdravotních služeb. Většina seniorů proto musí dojíždět za určitými službami do okolních větších měst Kolín

nebo Poděbrady. Senioři, kteří jsou již nemobilní, jsou odkázáni na pomoci svých příbuzných nebo organizací zajišťujících terénní služby.

8.3 Scénář rozvoj podnikání

Východiska

Obec Velký Osek má značný potenciál pro rozvoj podnikání, jelikož disponuje velice dobrým dopravním napojením a zároveň se již v současnosti v obci daří mnoho různým podnikům. Současný mírný trend suburbanizace zvedá zájem o bydlení ve venkovských oblastech s dobrým napojením na Prahu či jiná větší města. Obec Velký Osek se rozhodne kromě bydlení při dokončování aktualizace UP rozvíjet i podnikání a vymezí menší plochy pro rozvoj výroby. Zároveň má zpracovanou územní studii na rozvoj zástavby v jihovýchodní části území, jejíž součástí je i vybudování mateřské školky. Noví obyvatelé, mohou být i novou mízou pro rozvoj podnikání nejen v průmyslových odvětví.

Směřování

Velký Osek nabývá na významu více než ostatní obce mikroregionu a představuje de facto nové lokální centrum. Ostatní obce nemají tak výrazný potenciál v rozvoji podnikání, ale nové pracovní příležitosti ve Velkém Oseku zvedají zájem o bydlení. Soustředí se tedy především na rozvoj obytné funkce a rezidenční ekonomiky, která do jisté míry také posouvá tyto menší obce kupředu, ale zároveň jim umožňuje zůstat klidnými venkovskými sídly.

Popis vývoje

Při pořizování nového územního plánu se obec Velký Osek rozhodne, že kromě bydlení bude rozvíjet na svém území i podnikání, proto se rozhodne v návaznosti na současné plochy výroby navázat nové zastavitelné plochy lehkého průmyslu. Dále se obec rozhodne vymezit nové plochy zemědělské výroby v návaznosti na zahradnictví, kde obec dá prostor obdobným podnikům, které pro svůj záměr zastaví jen minimum orných půd, které se v současné době na těchto plochách na jihozápadním okraji obce nacházejí. Jelikož má obec poměrně dobrou polohu a napojení na dopravní infrastrukturu, tak nové plochy brzy najdou svého majitele. Na plochách určených pro zemědělskou činnost se rozroste nové zahradnictví, které je ovšem na rozdíl od toho současného, orientováno více na zelinářské produkty.

Tuto skutečnost využije i sousední hotel U Jezera, který začne odebírat jejich produkty a může se nyní pyšnit nabídkou kvalitnějších, lokálních potravin ve své restauraci.

Nové plochy pro lehký průmysl mohou poskytnout příležitost k rozvoji dalších firem, které mohou navázat na řadu současných místních podniků, které disponují například specializovanějšími technologiemi, jako je laserové obrábění kovů a další. Atraktivitu těchto ploch pro případné investory může zvyšovat i fakt, že lze navazovat spolupráci s širokým portfoliem firem nedalekého silně průmyslového města Kolín. Jako tomu je například v případě firem Melatar s.r.o. (Velký Osek) a firmy Elsaco (Kolín).

Nové pracovní pozice zvýší zájem o bydlení v obci. Vhodně zpracovaná územní studie na novou zástavbu ve východní části obce, která se začala realizovat, vytváří prostředí, ve kterém se usazují lidé různých věkových i sociálních skupin. V rodinných domech v periferní části zástavby se usazují mladé rodiny, často s vazbami na Prahu. Kompaktnější a hustší zástavba tvořená převážně dvojdomky postupně také nachází své majitele. Podobně jako hromadné bydlení v severní části obce, zde se ovšem obyvatelé často mění i z toho důvodu, že byty si pronajímají sezónní pracovníci stavebních nebo průmyslových podniků.

V obci roste poptávka po službách a občanské vybavenosti. Místní firmy mají více pracovní síly, jelikož někteří z občanů, kteří dosud bydleli v obci a za prací vyjížděli, upřednostní práci přímo v některém z místních podniků. Důvodem může být i potřeba vodit děti do školky, která se díky podmínkám územní studie vybuďovala současně se zástavbou.

Ostatní obce mikroregionu se snaží pokrýt vlastní potřeby (potřeby obyvatel) a nezaznamenávají tak výrazný ekonomický růst. V obcích Veltruby, Volárna a Opolany je stále výrazně dominantní obytná funkce. Proto se obce zaměřují především na rezidenční ekonomiku a rozvoj rekreace, komunitního a kulturního života v obcích. Po realizaci některých záměrů (nové sportoviště, komunitní centrum) se ukazuje, že obce slouží více jako rekreační zázemí i pro obyvatele Velkého Oseku. Obcím ale mohou začít, z důvodu doplňování občanské vybavenosti a energetické krize, růst náklady za energie.

Proto se obec rozhodne do plánu výstavby nové školky zakomponovat instalaci solárních panelů na budově nové MŠ, které ji pomohou zásobovat energií. V obci Opolany byla spojena instalace solárních panelů na MŠ s rekonstrukcí druhého patra školy a zároveň bylo vytvořeno napojení budovy obecního úřadu na solární zdroj. Možnosti úspor za vytápění či ohřev vody ve veřejných budovách začnou využívat i ostatní obce a vzhledem

k tomu, že ve většině veřejných budov (MŠ, ZŠ, obecní úřad) došlo v předchozích letech i ke zlepšení tepelné izolace, tak tato investice má rychlou návratnost.

Mikroregionu se rovněž společně podařilo pořídit sdílený obecní elektromobil, který slouží nejen ke správě obce, ale také pomáhá zajišťovat i některé ze sociálních a komunitních služeb. Pro jeho dobíjení se rozhodne Obec Velký Osek vybudovat dobíjecí stanici, která bude rovněž zásobena solární energií z panelů umístěných na objektu obecního úřadu. Tyto nově aplikované technologie se tematicky doplňují s již existující multifunkční dobíjecí stanicí na elektrocola ve Velkém Oseku.

Trend využívání alternativních zdrojů energie a především obnovitelných zdrojů se v mikroregionu dobře osvědčil. Proto se obce rozhodnou ve spolupráci s místními zemědělci, vybudovat bioplynovou stanici. Nezbytná je pro realizaci také spolupráce s místními stravovacími zařízeními (školní jídelny, obecní hospody, restaurace), dále místními zahradnictvími na území Opolan a Velkého Oseka, ale také jednotný způsob nakládání s bioodpady z domácností. Velkou roli budou hrát v tomto procesu rovněž zemědělské podniky, jako například Pěstitel Stratov Cibulárna Opolany anebo místní statkáři. Důležitou roli pro realizaci tohoto záměru bude hrát také výzva MPO, která se týká snižování energetické náročnosti podnikatelských subjektů, kterou lze získat i jako obec.

V důsledku hospodářské krize a přechozích velkých změn v TMMCZ (TPCA) dojde v regionu k velké změně. Průmyslový závod se rozhodne přesunout svou výrobu. V důsledku toho nastanou velké změny především ve městě Kolín, které zaznamená mírný odliv obyvatelstva spojený se ztrátou pracovních pozic. V mikroregionu samotném, tento fakt může znamenat zvýšení zájmu o pracovní pozice v lokálních podnicích působících na poli lehkého průmyslu, ale i v jiných odvětvích. Odchod jednoho z předních zaměstnavatelů může mít vliv na dynamiku vývoje celého regionu, která se tak zpomalí, ovšem TMMCZ není jediným velkým průmyslovým hráčem v zóně Kolín – Ovčáry. Lze předpokládat, že vzhledem k již existující infrastruktuře v průmyslové zóně, místo TMMCZ v blízké době nahradí jiný podobný koncern.

8.4 Scénář business as usual

Z čeho vychází

Obce mikroregionu jsou poměrně malou jednotkou v rámci regionu. Přestože obce více či méně vykazují růstový potenciál, tak jejich výchozí pozice pro dynamičtější či

progresivnější rozvoj zahrnuje výrazné změny a inovace. Víze vychází především z dostupných statistických dat a snaží se odrážet vývoj obcí mikroregionu za předpokladu, že nenastane výrazná změna směřování.

Kam směřuje

Tento scénář se snaží nastínit podobu a cestu mikroregionu, jakou de facto umožňují a stanovují současné existující plánovací dokumenty. Řešené území se bude muset v budoucnu vyrovnat s potenciaálními změnami, které mohou mít zásadní dopad na jeho rozvoj. Scénář se snaží zachytit dopady a připravenost obcí na tyto změny.

Popis vývoje

Obce mikroregionu stále rostou a stávají se více a více vyhledávaným místem lidí z větších měst, kteří chtějí bydlet v rodinném domě se zahradou blízko přírody, ale také s dobrou dostupností městských center. Jelikož územně plánovací dokumentace obcí je na tento rozvoj připravena, dochází k poměrně rychlé výstavbě nových obytných ploch. Přestože jejich pokrytí technickou infrastrukturou je zajištěno v dostatečné míře, tak rozvoj občanské vybavenosti se zvyšujícími počty obyvatel nestačí držet krok. Bohužel i přes snahu některých obcí tuto situaci změnit se zejména noví občané více spoléhají na okolní větší města, kde vyhledávají pracovní uplatnění, občanskou vybavenost i služby. Z nových zástaveb se zejména v obci Veltruby a Velký Osek stávají odstřižené oblasti obcí, které žijí svým vlastním životem a nevykazují zájem o komunitní aktivity či dění v obci. V důsledku toho nastávají v obcích konflikty mezi starousedlíky a novými občany.

Přes drobné neshody, a především jiné představy o fungování, investicích a rozvoji obcí starousedlíků a nových obyvatel, se většině území stále daří udržet si poměrně klidný charakter, ale ztrácejí venkovský nádech. Bohužel i přes regulace implementované do současných územních plánů se charakter nových ploch bydlení výrazně odlišuje od zbytku území a esteticky jej lehce narušuje. Jedná se především o typ zastřešení, který v současnosti územní plány všech obcí neregulují a vysokou škálu a nadměrnou různobarevnost fasád nových domů a způsob oplocení parcel, který je tvořen často opticky zcela nepropustnými monolitickými materiály. V některých nových zástavbách se také vyskytují problémy s parkováním.

Velký Osek umožnil těžební společnosti těžbu písku na nových plochách na jihovýchodě území. Zanikají tak další orné půdy a vzniká nová vodní plocha, která zlepšuje do jisté míry mikroklima, ale také má za důsledek obtížnější hospodaření s vodou v území celkově. S čtených ploch hladin povrchové vody, dochází zejména v letních měsících k vysokému odparu. Veltruby ovšem řeší spíše opačný problém. Těžební společnost začala zavážet jeden z písků v blízkosti sídla Hradištka, důvodem je překročení limitů těžby. Jelikož zavážka není tvořena stejným materiálem, jaký byl vytěžen, dochází k menší výměně spodních vod mezi vodami pískovny a Labem, čímž dochází k výraznému zhoršení kvality vody. Ztrátu přírodních ploch sloužících k rekreaci se obec snaží částečně kompenzovat investicemi do zkvalitnění sportovního zázemí v obci, zejména fotbalových oddílů nebo investicí do zázemí základní školy, která díky zvyšování počtu obyvatel v poslední době nachází dostatek žáků, ale také zaměstnanců.

Obec Volárna rovněž zaznamenává rozvoj území, který je natolik výrazný, že vedení začne realizovat novou vlastní školku. Díky napojení na Velký Osek cyklostezkou realizovanou ze zdrojů mikroregionu se daří navazovat lepší komunitní vztahy mezi těmito obcemi.

Obec Opolany vykazuje menší územní rozvoj než ostatní obce mikroregionu, jelikož obec nemá dokončenou aktualizaci územního plánu, z důvodu čekání na dokončení KPU. Dalším důvodem může být i větší odlehlost obce a zhoršená dostupnost regionálních center, zejména Kolína. Menší rozvoj bydlení a možná i menší ekonomický růst, však umožňuje obci být v rámci mikroregionu opravdu venkovským sídlem, alespoň dle charakteru zástavby, stále značné důležitosti zemědělské produkce a po dokončení KPU i klidným místem s vícero možnostmi každodenní rekreace v přírodě.

Radikální proměna však čeká obec Veltruby, z důvodu výstavby dlouho plánované Klavarské spojky. Ta přetne obec mezi sídly Hradištka I. a Veltruby. Tato změna s sebou ponese především značné snížení kvality a komfortu obyvatel z důvodu hlukového a prachového znečištění, zániku orných půd, louky a přílehlé kulturní památku hradiště Svatovík. Jelikož realizace spojky obnáší i přemostění řeky Labe v těsné blízkosti Veltrubského luhu, tak tento záměr nese zásadní vliv na charakter a image obce. Bariéra v podobě tohoto koridoru může zapříčinit i pokles míry interakcí a komunitního života mezi oběma sídly obce, což může mít i negativní dopad například na ZŠ Veltruby, která tak přijde o potenciální žáky z Hradištka I.

9. Vize

Mikroregion Polabský Luh – Společný směr

Mikroregion Polabský luh je stále častěji cílem letních výletů příznivců cykloturistiky, sportu a aktivního odpočinku v přírodě z celého regionu, ale i širšího okolí. Vyšší návštěvnost území je hnacím motorem pro místní služby, zejména menší stravovací zařízení, které prosperují a vznikají i nové. Díky vhodně regulovaným a vybaveným plochám, na kterých se většina aktivit a interakcí odehrává, si i místní mohou užívat komunitního či rodinného života a odpočinku v přírodě, aniž by je vyrušoval občasný výskyt návštěvníků území.

V rámci mikroregionu vystupuje více do popředí obec Velký Osek, která díky dynamičtějšímu rozvoji nejen bydlení, ale i podnikání a služeb zastává významnější roli, z hlediska nabídky pracovních příležitostí v lehkém průmyslu, zemědělství i ve službách a nabídce občanské vybavenosti.

Koordinace vzájemného rozdělení úloh jednotlivých obcí mikroregionu napomáhá efektivně zabezpečit celé území z hlediska občanské vybavenosti pro všechny věkové kategorie. Tato spolupráce na zabezpečování vybavenosti a infrastruktury je pro obce velmi podstatná, protože jejich hlavním cílem je komfort obyvatel, jejichž počet stále mírně roste. Spolupráce a společná snaha obcí jsou inspirací i pro místní podniky, které se také snaží navazovat spolupráci.

10. Stromy problémů a cílů

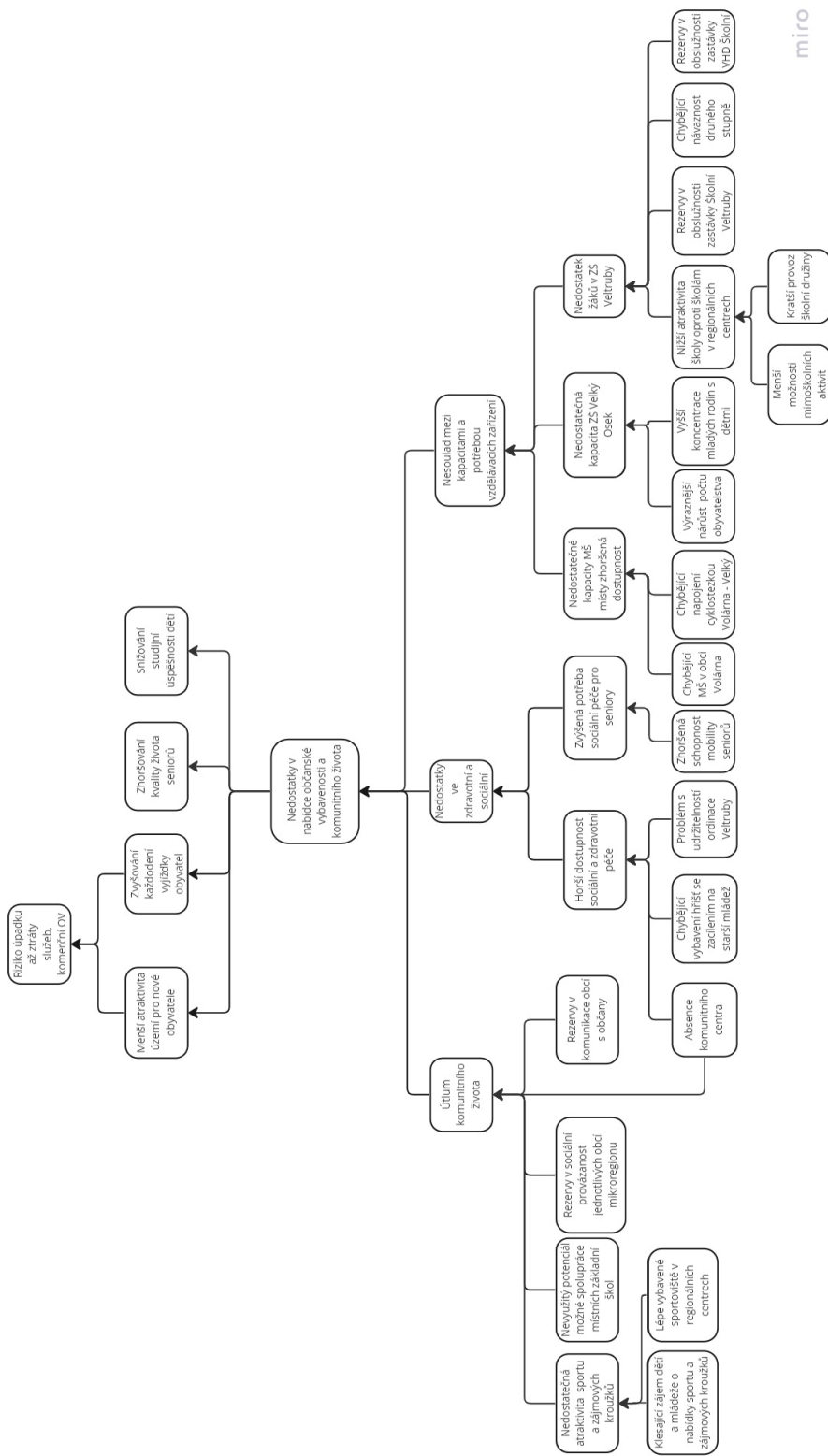
S ohledem na stanovenou vizi a předchozí kapitoly, byly sestaveny stromy (schémata) problémů a cílů, na jejichž základě bude dále stavěna strategie pro rozvoj mikroregionu. Stromy mají tři hlavní klíčová témata, tři hlavní problémy, na které reagují tři hlavní cíle. Cílem problémových stromů je dekompozice problémů a nastínění možných důsledků těchto problémů. Stromy cílů reagují na jednotlivé problémy a snaží se o jejich vyřešení či zmírnění jejich dopadů a rovněž naznačují pravděpodobné důsledky užití strategie na řešené území.

Pro účely této práce jsou jednotlivé body stromů cílů rozděleny na tvrdá opatření a aktivity (oranžová pole), kde dochází k fyzickým změnám, a měkká opatření a aktivity (žlutá pole), které nemají nutně fyzický průřez. Všechny pole stromů cílů jsou označeny číslicemi tak, aby je bylo možné následně v dalších podkapitolách podrobněji popsat.

Hierarchie jednotlivých opatření je naznačena umístěním v řádku v rámci jednoho stromu, kauzalita jednotlivých opatření a podcílů je pak naznačena šípkami. Schéma stromů je tedy podobné pyramidě, která se čte od spodu. Hlavní cíl je v každém stromu označen v tmavě zeleném poli a má přiřazené písmeno (např. A, B, C), podcíle jsou umístěny ve světle zelených polích a mají číselné označení.

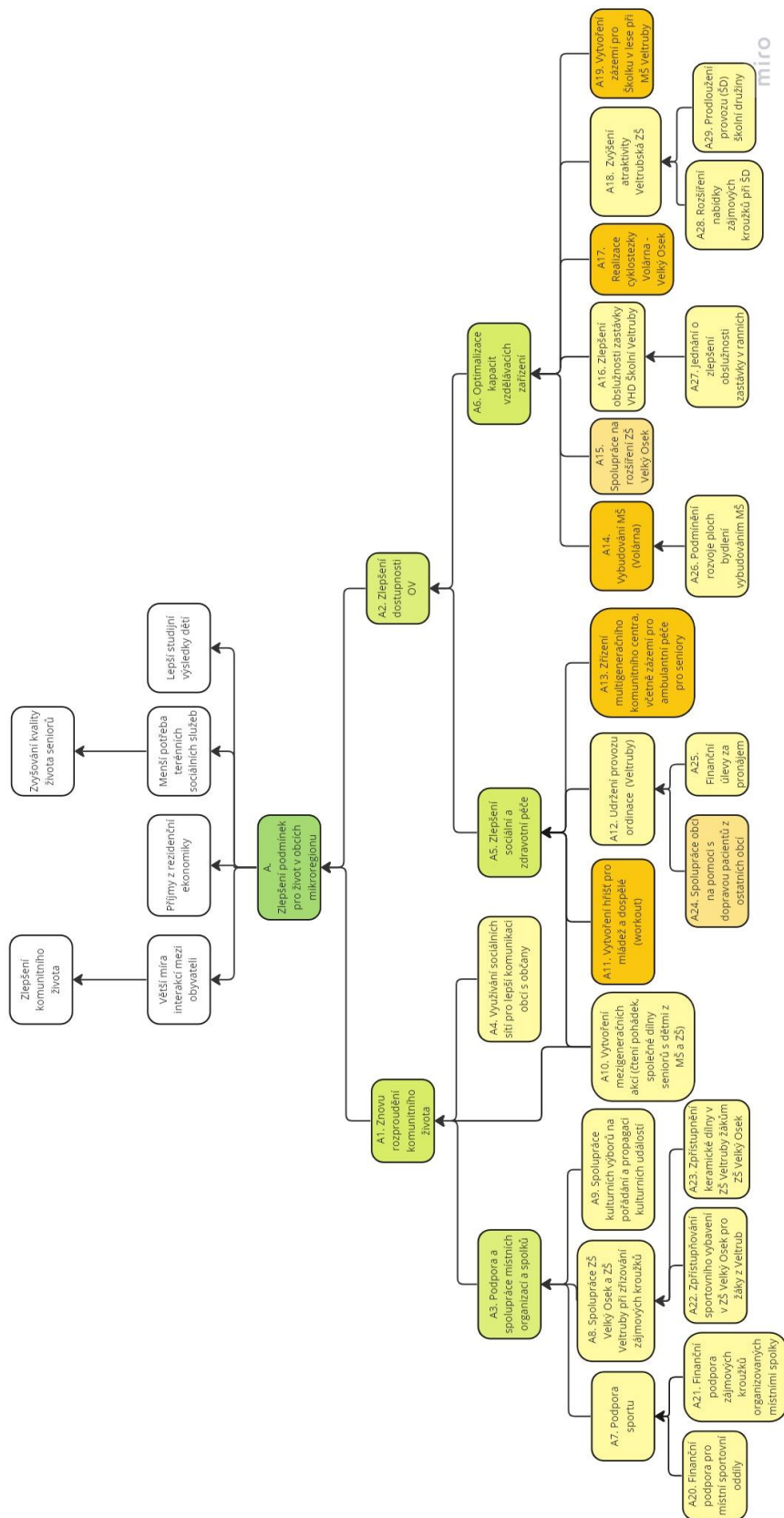
Jednotlivé body vrchní části stromů (důsledky, dopady) slouží rovněž jako ukazatele naplňování strategie (v případě stromů cílů) nebo prohlubování problémů (v případě stromů problémů).

Obr. 33: Strom problémů: Nedostatek v nabídce občanské vybavenosti a komunitního života

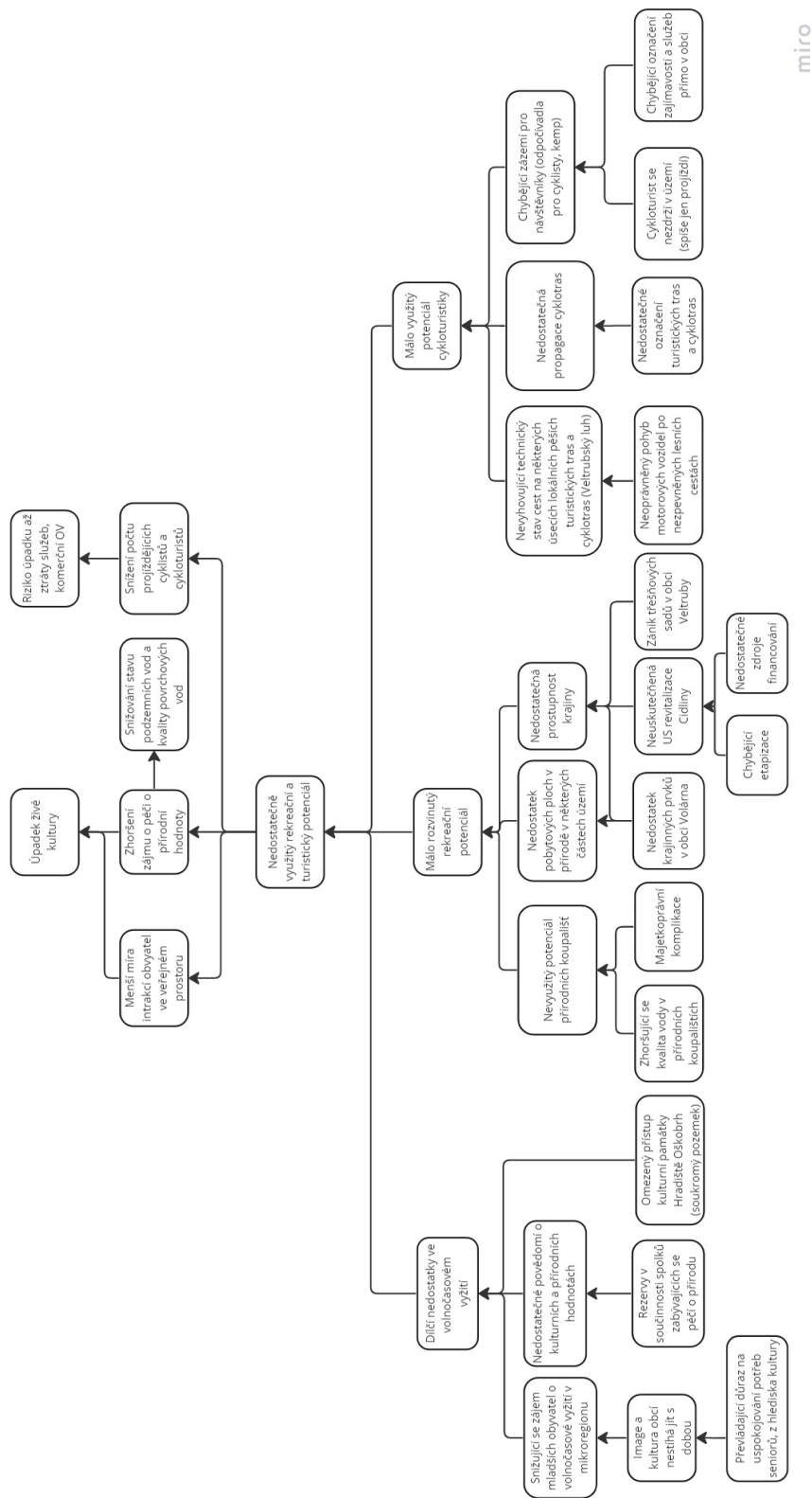
Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 34: Strom cílů: Zlepšení podmínek pro život v obcích mikroregionu

Zdroj: Vlastní zpracování

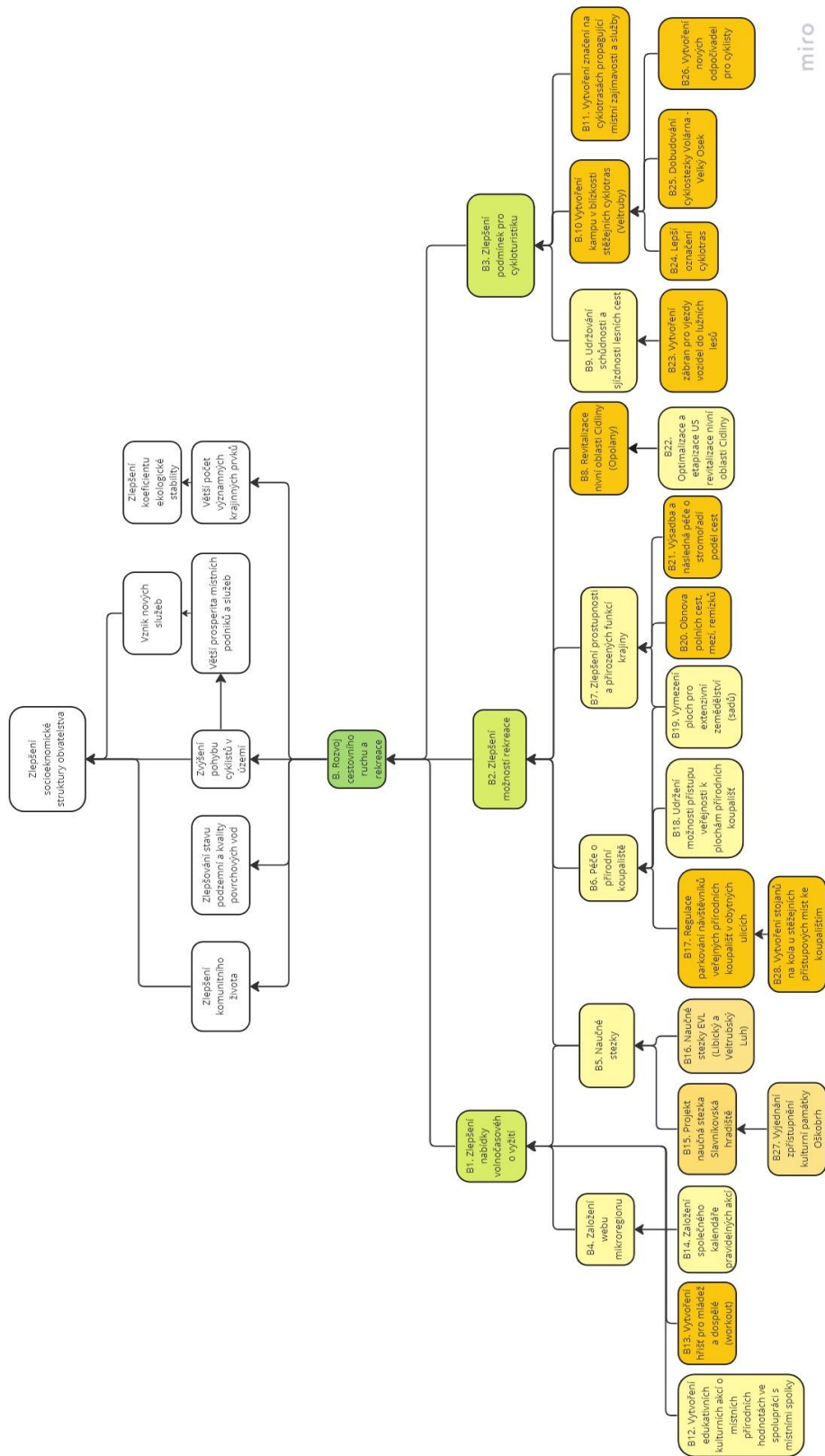
Obr. 35: Strom problémů: Nedostatečně využitý rekreační a turistický potenciál

miro

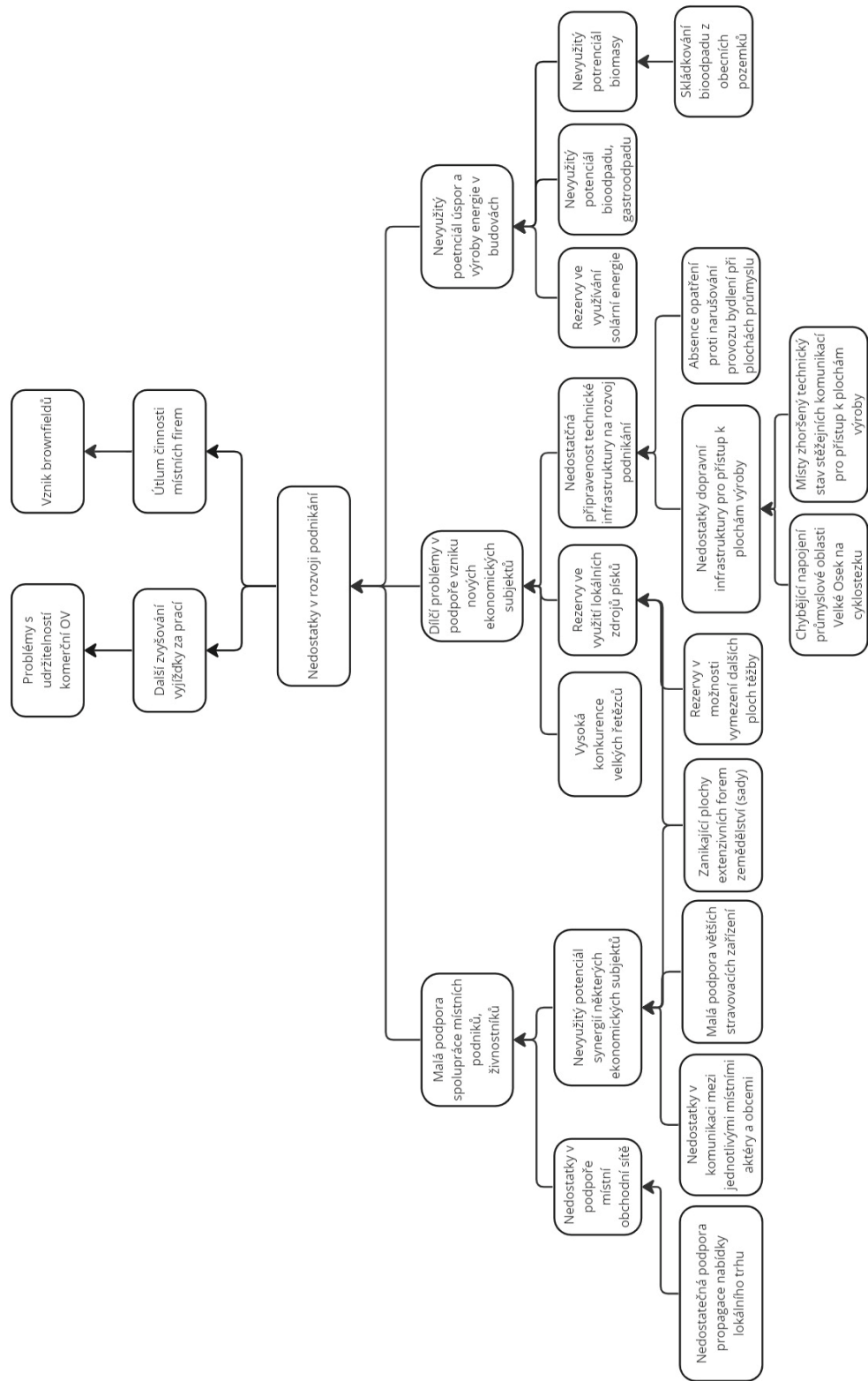
Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 36: Strom cílů: Rozvoj Cestovního ruchu a rekreace

Zdroj: Vlastní zpracování

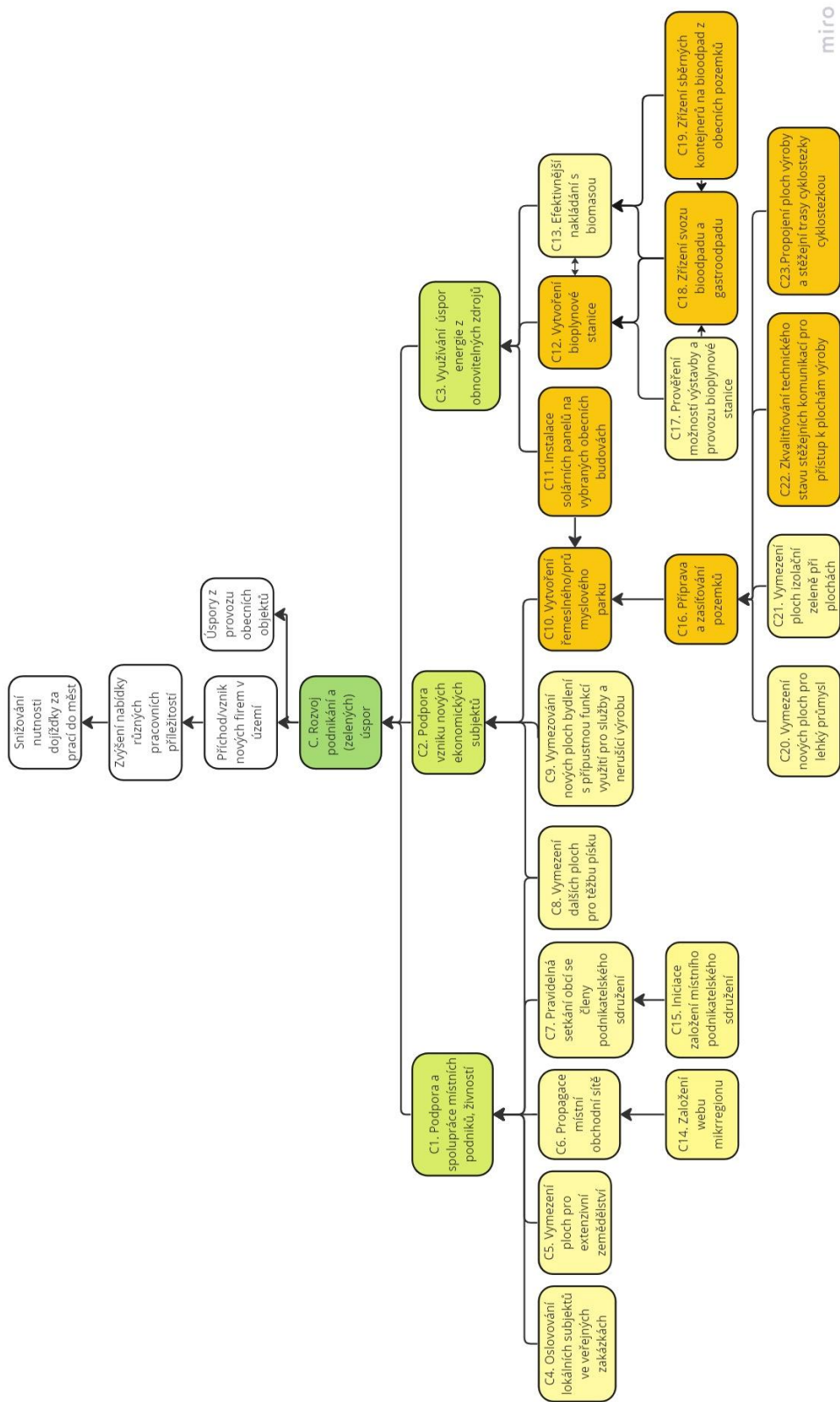
Obr. 37: Strom problémů: Nedostatky v rozvoji podnikání

miro

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 38: Strom cílů: Rozvoj podnikání a (zelených) úspor

miro

Zdroj: Vlastní zpracování

10.1 Cíl zlepšení podmínek pro život v obcích mikroregionu (A.)

Hlavním cílem je v tomto stromu zlepšení podmínek pro život místních občanů (A.). Tím je myšlen především rozvoj občanské vybavenosti a komunitního života. Schéma je rozděleno na dva hlavní podcíle a tři vedlejší podcíle. Těmito podcíli jsou:

- A1. Znovu rozproudění komunitního života
- A2. Zlepšení dostupnosti OV
- A3. Podpora a spolupráce místních organizací a spolků
- A5. Zlepšení sociální a zdravotní péče
- A6. Optimalizace vzdělávacích kapacit

A20. Finanční podpora pro místní sportovní spolky (aktivita)

Aktivita v podobě přiměřeného finančního příspěvku pro místní sportovní spolky a oddíly. Finanční příspěvek má podpořit životaschopnost organizací. Příspěvek může být využit na pořízení nového vybavení nebo na posílení personální kapacity trenérů/trenérek a učitelů/učitelek.

A21. Finanční podpora zájmových kroužků organizovaných místními spolky (aktivita)

Aktivita je zaměřená na podporu fungování a životaschopnosti místním nesportovním spolkům a organizacím. Místní spolky organizují různé volnočasové aktivity, které vytváří program především pro děti a mládež. V rámci těchto programů dochází často i k edukaci účastníků ohledně praktických věcí viz spolek dobrovolných hasičů nebo rybářský kroužek. Z hlediska podpory komunitního života v obcích mikroregionu jsou tyto organizace velmi důležité.

A7. Podpora sportu (opatření)

Opatření zaměřené na podporu fungování a životaschopnosti sportovní infrastruktury.

A9. Spolupráce kulturních výborů na pořádání a propagaci kulturních událostí (aktivita)

Aktivita je zaměřená na vytvoření užší vazby mezi kulturními výbory jednotlivých obcí. V případě vhodné koordinace může vést spolupráce i k vytvoření kulturních akcí s nadmístním významem.

A8. Spolupráce ZŠ Velký Osek a ZŠ Veltruby při zřizování zájmových kroužků (opatření)

Obě základní školy disponují jiným vybavením a jinou kvalitou daného vybavení. Toto opatření cílí na sdílení výhod jednotlivých škol mezi sebou.

A22. Zpřístupňování sportovního vybavení v ZŠ Velký Osek pro žáky ze ZŠ Veltruby (aktivita)

Masarykova základní škola ve Velkém Oseku disponuje větším a do jisté míry lépe vybaveným venkovním sportovištěm, ale také halovou tělocvičnou (např. atletické vybavení). V rámci této aktivity by mělo dojít k vyjednání přístupu ke sportovišti ve Velkém Oseku pro ZŠ Veltruby za účelem realizaci sportovních zájmových kroužků.

A23. Zpřístupnění keramické dílny v ZŠ Veltruby žákům ZŠ Velký Osek (aktivita)

Veltrubská ZŠ disponuje plně vybavenou keramickou dílnou, kde probíhá keramický kroužek. V rámci této aktivity by mělo dojít ke zpřístupnění keramické dílny pro ZŠ Velký Osek za účelem realizace vlastních výtvarných kroužků.

A4. Využívání sociálních sítí pro lepší komunikaci obcí s občany (aktivita)

Sociální sítě jsou v dnešní době běžným a velmi účinným nástrojem pro komunikaci různých institucí s veřejností. Přestože některé obce mikroregionu mají svůj profil na sociálních sítích, kde komunikují s občany, informují občany o změnách nebo dění v obci, tak některé z obcí mikroregionu oficiální stránky na sociálních sítích nemají nebo je aktivně nespravují. Aktivně spravovaný oficiální profil obce na sociálních sítích může být vhodným prostředkem i pro komunikaci spoluobčanů mezi sebou nebo pro větší míru participace při správě obecních záležitostí. Slabinou této aktivity je nízká míra zapojení občanů ve starším věku.

A10. Vytvoření mezigeneračních akcí (čtení pohádek, společné dílny seniorů s dětmi z MŠ a ZŠ) (aktivita)

Tento projekt nebo aktivita je zaměřena především na větší míru zapojení aktivních seniorů do společnosti a komunitního dění. Po vzoru organizace Mezi námi, o.p.s. by se v rámci tohoto projektu mohly občasné uskutečňovat akce zaměřené na posílení interakcí mezi nejmladšími a nejstaršími generacemi obyvatel. Akce může mít podobu čtení pohádek seniorů v MŠ nebo společné dílny, kde by se například mohli senioři podělit o zkušenosti s péčí o zahrádku. V rámci programu by mohly místní ZŠ či MŠ (podle zájmu) na svých pozemcích založit malou zahrádku (všechny vzdělávací zařízení v mikroregionu v současnosti větší či menší zahrádkou již disponují), kde by se příkladně péči o rostlinky mohly děti občasné přiučit za vedení seniorů.

A11. Vytvoření hřišť pro mládež a dospělé (aktivita)

Tato aktivita si dává za cíl doplnit v obcích nabídku a možnosti sportu. Vytvoření workoutového hřiště, kdy podstatné je i jeho dobré umístění s vhodnou návazností na okolní plochy, může najít své příznivce především u starší mládeže a dospělých, což se do jisté míry odvíjí i od toho jakými prvky bude konkrétní hřiště vybaveno.

A13. Zřízení multigeneračního komunitního centra, včetně zázemí pro ambulantní péče pro seniory (aktivita)

V rámci této aktivity by mělo dojít k realizaci komunitního centra s prostory, kde bude možné uskutečňovat setkání a společné aktivity různých generací. Součástí komunitního centra by měly být oddělené prostory pro zajišťování ambulantní zdravotní péče pro seniory.

A14. Vybudování MŠ Volárna (aktivita)

V současné době obec Volárna nedisponuje žádnou mateřskou školou. Vzhledem k růstovému potenciálu obce a plným kapacitám mateřských škol v okolních obcích bude zapotřebí vybudovat mateřskou školu i v obci Volárna.

A26. Podmínění rozvoje ploch bydlení vybudováním MŠ Volárna (opatření)

Za předpokladu, že na některých z větších ploch vymezených pro bydlení bude chtít investor uskutečnit realizaci rozsáhlejší výstavby bydlení, je nasnadě uvažovat o ukotvení podmínky pro investora, v podobě zřízení MŠ spolu s těmito plochami bydlení.

A15. Spolupráce na rozšíření ZŠ Velký Osek (aktivita)

Kapacity některých základních škol jsou v současné době nedostatečné a rodiče mají problém s umístěním svých dětí na ZŠ v přijatelné vzdálenosti od jejich bydliště. To se týká jak škol v regionálních centrech, tak i ZŠ v obci Velký Osek. V rámci této aktivity by mělo dojít především ke společnému jednání obcí o možnostech spolupráce či spolufinancování rozšíření Masarykovy ZŠ Velký Osek.

A16. Zlepšení obslužnosti zastávky VHD Školní Veltruby (opatření)

Opatření upozorňuje na rezervy v možnostech obslužnosti autobusové zastávky Školní – Veltruby. Opatření cílí na zlepšení dostupnosti ZŠ Veltruby

A27. Jednání o zlepšení obslužnosti zastávky Školní – Veltruby v ranních hodinách (aktivita)

Zlepšení obslužnosti této zastávky zejména v ranních hodinách může napomoci k lepší dostupnosti ZŠ pro potenciální žáky z jiných obcí, čímž může dojít k lepšímu naplnění kapacity místní ZŠ.

A17. Realizace cyklostezky Volárna – Velký Osek (aktivita)

V současné době je obec Volárna jedinou z obcí, která není napojena na ostatní obce mikroregionu cyklostezkou. Cyklostezka by mohla napomoci i lepší a bezpečnější dopravě občanů do Velkého Oseka, kde je situováno více občanské vybavenosti.

A18. Zvýšení atraktivity ZŠ Veltruby (opatření)

Opatření se snaží zajistit zvýšení atraktivity školy pro potenciální žáky a jejich rodiče, tak aby došlo k plnému využití kapacity školy.

A28. Rozšíření nabídky zájmových kroužků při školní družině (ŠD) (aktivita)

Aktivita, která má zajistit zvýšení zájmu o umístění dětí na veltruskou ZŠ. Nové kroužky se mohou být zaměřeny na sport, výtvarné či pracovní činnosti nebo hudbu a divadlo.

A29. Prodloužení provozu školní družiny ŠD (aktivita)

Aktivita, která má zajistit zvýšení zájmu o umístování dětí na veltruskou ZŠ. Zejména z důvodu potřeby delší péče o děti, jejichž rodiče mají například méně flexibilní pracovní dobu.

A19. Vytvoření zázemí pro Školku v lese při MŠ Veltruby (aktivita)

Tato aktivita by měla zajistit zlepšení dostupnosti MŠ (z hlediska kapacity). Současné době jsou všechny MŠ přítomné v mikroregionu z hlediska kapacity plně vytíženy. Navýšení kapacity MŠ v současných prostorách není možné a výstavba nového zázemí může být velmi nákladná. V současné době v regionu již působí organizace Škola v lese, která poskytuje předškolní vzdělávání dětí. Provoz Školy v lese má menší nároky na zázemí, tudíž její zřízení je méně nákladné. Obec v sousedství současné MŠ vlastní pozemky, na kterých by zázemí pro Školku v lese mohlo být vybudováno. Zároveň je poloha ve skvělé dostupnosti lesa, kde probíhá většina výuky této organizace.

A12. Udržení provozu ordinace Veltruby (opatření)

V obci Veltruby je přítomna ordinace, dříve sloužící ortopedickému lékaři, který zde provozoval ambulantní služby. V současné době se vyskytují problémy s udržením této ordinace. Tato aktivita není zaměřená na udržení ortopedického lékaře, ale na provoz ordinace obecně, například jako ordinace praktického lékaře.

A24. Spolupráce obcí na pomoci s dopravou pacientů z ostatních obcí mikroregionu (aktivita)

Aktivita zaměřená na pomoc s dopravou potenciální klientely ordinace ve Veltrubech. Služby by mohly poskytovat obce mikroregionu ve spolupráci zejména seniorům a dalším obyvatelům se zhoršenou mobilitou.

A25. Finanční úlevy za pronájem ordinace (aktivita)

Tato aktivita by měla sloužit jako motivace pro potenciálního lékaře se zájmem o využití ordinace ve Veltrubech

10.2 Cíl rozvoj cestovního ruchu a rekreace (B.)

Hlavním cílem je rozvoj cestovního ruchu a možností rekreace (B.), především pak rekreace v přírodě. Důležitou součástí této strategie je rozvoj cykloturistiky, pro kterou má mikroregion dobrý potenciál. V tomto stromu jsou definovány tři hlavní podcíle:

B1. Zlepšení nabídky kulturního vyžití

B2. Zlepšení možností rekreace

B3. Zlepšení podmínek pro cykloturistiku

B1. Zlepšení nabídky kulturního vyžití

Je podcílem při hlavním cíli (tj. zvyšování cestovního ruchu v území), jehož úkolem je snaha o vytvoření kulturních akcí, které by mohly přilákat i obyvatele z jiných obcí, a přiblížit jim hlavní hodnoty a krásy mikroregionu. Zároveň se snaží podcíl reagovat na potřeby místních, zejména na zpestření jejich života a na utužování komunitních vazeb. Zdůraznit zpestření a zkvalitnění života místních obyvatel v přímých opatřeních je důležité i z toho důvodu, aby v území nedošlo (v rámci hlavního cíle) k upřednostňování potřeb potenciálních návštěvníků a turistů na úkor místních.

B2. Zlepšení možností rekreace

Je podcílem, který je zaměřen především na zlepšení možností každodenní rekreace v přírodě. V rámci toho by mělo dojít ke zkvalitnění a navýšení počtu zejména pobytových ploch v přírodě, zlepšení prostupnosti krajiny a celkově zlepšení péče o přírodní plochy. Podcíl obsahuje opatření, která vytváří nová atraktivní místa rekreace nejen pro místní, ale i pro lidi z širšího okolí a zároveň řeší péči o stávající plochy rekreace v přírodě.

B3. Zlepšení podmínek pro cykloturistiku

Je stěžejním podcílem ke zvýšení cestovního ruchu v řešeném území. Mikroregion Polabský luh se nachází v ideálním místě pro rozvoj cykloturistiky, je napojen na důležité cyklotrasy a opatřen vícero cyklostezkami. Podcíl se snaží o formulaci opatření, které zpříjemní pobyt cyklistů v území, umožní cykloturistům se v území zdržet, navodí jim pocit, že jsou v území vítáni a nasměruje je do zázemí samotných obcí, kde se mohou těšit z dalších místních zajímavostí a služeb.

B12. Vytvoření edukativních kulturních akcí o místních přírodních hodnotách ve spolupráci s místními spolky (aktivita)

Aktivita, která cílí především na motivaci spolků, zabývajících se péčí o přírodu, krajinu a o její vyživání, ke spolupráci a její součástí by měla být iniciace vytvoření kulturních akcí s edukativním přesahem. To vše ve snaze zlepšení kulturního vyžití v obcích. Finanční podporu mohou spolky využít například při organizaci programů pro veřejnost v rámci tematicky souvisejících dnů, jako jsou den země, světový den vody, mezinárodní den ptactva atd.

B13. Vytvoření hřišť pro mládež a dospělé workout (aktivita)

Aktivita, které si dává za cíl doplnit v obcích nabídku a možnosti sportu. Vytvoření workoutového hřiště, jeho dobré umístění s v hodnou návazností na okolní plochy, může najít své příznivce především u mládeže a dospělých, což se do jisté míry odvíjí od toho i jakým náradím a prvky bude konkrétní hřiště vybaveno.

B14. Založení společného kalendáře pravidelných akcí (aktivita)

Společný kalendář pravidelných akcí umožní lépe propagovat jednotlivé kulturní akce a události a může být vhodným nástrojem pro komunikaci s místními, ale i s občany okolních města a obcí. Kalendář může být veden v rámci kalendářů jednotlivých obcí, které jsou na jejich webech (obce, které nemají mohou doplnit) nebo může mít podobu stránky na sociálních sítích, které jsou v dnešní době asi jedním z nejúčinnějších nástrojů, pro propagaci, reklamu a komunikaci s veřejností. Založení společného kalendáře mikroregionu je předstupněm pro vytvoření vlastního webu mikroregionu, který by měl především podpořit spolupráci obcí na vytvoření jednotnější, viditelnější a možná i atraktivnější identity mikroregionu.

B4. Založení webu mikroregionu (aktivita)

Vlastní web mikroregionu je pokračování předchozí aktivity. Jeho hlavním smyslem je sjednotit do jisté míry obce mikroregionu a jejich jednotlivé aktéry. Web může napomoci při propagaci rekreačních i kulturních zajímavostí. Místní aktéři mohou být v rámci webu uveřejňováni například na mapě mikroregionu (webová aplikace), což by jim přineslo lepší možnost propagace svých produktů či služeb. Součástí webu může být například i fórum,

kde lidé budou moci vzájemně komunikovat či poptávat různé potřeby (např. spolujízda atd.). V případě osvědčení takového fóra, by obce mohly zvažovat i zřízení takzvané „hodinové banky“ po vzoru některých německých venkovských obcí, kde dochází k vzájemné výměně služeb a vzájemné výpomoci například s dovážkou nákupu, spolujízdou, pomocí se stěhováním atd.

B27. Vyjednání zpřístupnění kulturní památky Oškobrh (opatření)

Cílem tohoto opatření, které může být měkké, ale zároveň je možné, že pro jeho uskutečnění bude zapotřebí i určitý druh budování či stavění (cest, oplocení), je vyjednat lepší přístup na kulturní památku hradiště Oškobrh, která se v současné době ocitá uprostřed obory Vlkov, která je v soukromém vlastnictví a nachází se na soukromém a oploceném pozemku. Jelikož se jedná o vyvýšené místo v jinak dosti rovinnaté krajině, je zapotřebí dodat, že místo může být atraktivní nejen pro potenciální turisty, ale také pro místní, kteří by tak mohli být obohaceni o další místo pro denní rekreaci s výhledem do krajiny. Snahou tohoto opatření je rovněž upozornění na tento problém, aby se podobným problémům znepřístupnění přírodních či kulturních hodnot v území v budoucnu dařilo zamezovat.

B15. Projekt naučná stezka Slavníkovská hradiště (aktivita)

Tato aktivita, se zaměřuje na vytvoření nových zajímavostí v území, respektive lepší propagaci stávajících zajímavostí, které téměř upadly v zapomnění. Na samotném řešeném území se nacházejí pozůstatky dvou bývalých Slavníkovských hradišť, přičemž v bezprostřední blízkosti řešeného území se nacházejí další dvě hradiště (Libice nad Cidlinou, Kolín). Téměř všechny tyto kulturní památky jsou v těsné blízkosti cyklotras a v některém případě i cyklostezek, a proto mají vhodný potenciál k tomu, aby byly důvodem k zastavení potenciálních projíždějících či procházejících turistů. Ovšem v některých případech by běžný člověk těžko poznal, že se nachází v blízkosti něčeho zajímavého. Proto je zapotřebí vytvořit informativní a edukativní tabule, které budou na kulturní památky upozorňovat a zároveň poskytnou dostatek zajímavých informací a odkážou na další zastávky.

B16. Naučné stezky EVL Libický a Veltrubský Luh (aktivita)

Velmi podobně jako je tomu v případě pozůstatků Slavníkovských hradišť, tak je tomu i v případě lužních lesů. Rovněž se nacházejí na cyklotrasách a také je o nich velmi malé povědomí. Libický luh je největším komplexem lužního lesa v Čechách (až 410 ha). Spolu s veltrubským lužním lesem jsou domovem vzácných a ohrožených druhů rostlin, obojživelníků a dalších druhů živočichů. Fakta o vzácnosti a důležitosti těchto přírodních ploch, jsou v dnešní době nedostatečně známa i mezi místními obyvateli. Z toho důvodu by bylo vhodné vytvořit edukativní a informativní tabule, kde by si návštěvníci lesa mohli přečíst ne jenom o zajímavostech, které lze v lese spatřovat, ale také o důležitosti, vzácnosti luhů a o tom, jak se v lese chovat.

B22. Optimalizace a etapizace ÚS revitalizace nivní oblasti Cidliny (opatření)

Toto opatření se zaměřuje na přípravu a uskutečnění územní studie, která byla zpracována pro obec Opolany a revitalizuje nivní oblast řeky Cidliny na úrovni zástavby sídla Opolany. Jelikož územní studie pracuje s poměrně velkou plochou a její realizace je značně nákladná (odhad obce 4 mil. Kč), nabízí se realizaci územní studie etapizovat.

B8. Revitalizace nivní oblasti Cidliny Opolany (aktivita)

Tato aktivita bude obnášet realizaci určitých etap výše zmíněné územní studie. V rámci revitalizace dojde k proměně orných půd přilehlých koryt řeky Cidliny na louky se sítí cest. Nedílnou součástí je také výsadba vysokých dřevin.

B20. Obnova polních cest, mezí a remízků (aktivita)

Účelem této aktivity je vnést nové krajinné prvky do jinak holé a intenzivně využívané zemědělské krajiny. Vyšší potřeba tohoto opatření je shledána především v případě obce Volárna.

B21. Výsadba a následná péče o stromořadí podél cest (aktivita)

V rámci mikroregionu můžeme najít mnoho stromořadí, ale také polní cesty, které stromořadím nedisponují. Pro zlepšení přirozených funkcí krajiny je záhodno vysazovat nová stromořadí a také o ně následně pečovat. Kvůli extrémnějším výkyvům počasí v důsledku klimatických změn, ale někdy také kvůli vandalismu dochází k poškození nově vysazených stromů. Proto toto opatření zdůrazňuje potřebu péče o nově vysazené

stromořadí, aby nedocházelo k plýtvání zdrojů, které do tohoto záměru mikroregion či jednotlivé obce dávají.

B19. Vymezení ploch pro extenzivní zemědělství (sady) (aktivita)

Míra zornění území mikroregionu dosahuje poměrně vysokých hodnot. To se může negativně projevat nejen na orných půdách, ale na přírodních památkách a jiných přírodních hodnotách území. Z tohoto důvodu by v rámci aktualizací územních plánů mohlo dojít k vymezení ploch pro extenzivní zemědělské hospodaření (zahradnictví, zelinářství, ovocné sady). Vhodnými plochami pro vymezení těchto ploch by mohly být plochy v okolí horní části toku Hlubokého potoka na území obce. Orné půdy obklopující tento úsek potoka jsou ve vlastnictví obce. Jedná se o poslední úsek Hlubokého potoka před tím, než se vlévá do jednoho z přírodních koupaliště vzniklých po těžbě písku v sídle Hradištko I. Těsné sousedství současných intenzivně využívaných orných půd s potokem, který se následně vlévá do vodních ploch bývalé pískovny, může způsobovat zhoršování kvality vody, jelikož do potoka mohou být splavována hnojiva a jiné nežádoucí látky z polí.

B6. Péče o přírodní koupaliště (opatření)

Opatření, které zdůrazňuje nutnost řešení dílčích problémů, které vyvstávají v souvislosti s existencí zatopených pískoven, sloužících jako přírodní koupaliště.

B17. Regulace parkování návštěvníků veřejných přírodních koupališť (aktivita)

Jedno z největších lákadel letní sezóny jsou zatopené pískovny v Hradištku I. a Velkém Oseku, které slouží jako veřejná koupaliště. Přestože samotné vodní plochy jsou dostatečně velké, aby mohly sloužit místním i návštěvníkům z blízkého okolí (např. z Kolína), tak uliční prostor, který v létě slouží i k parkování, rozhodně potřebu návštěvníků nestačí pokrýt a ti pak parkují svá auta i na nevhodných místech a zneprůjemňují tak život místním. Přestože do obcí vede přímo z Kolína cyklostezka mnoho návštěvníků stále využívá k dopravě za účelem návštěvy přírodních koupališť auto. Proto je zapotřebí jejich parkování v ulicích v blízkosti vodních ploch regulovat alespoň dopravním značením a směřovat je tak k jiným místům v obci, kde jejich parkování nebude nikomu vadit.

B28. Vytvoření stojanů na kola u stěžejních přístupových míst ke koupalištím (aktivita)

Instalace stojanů na kola, kde si budou moci návštěvníci koupaliště svá kola bezpečně zamknout může být další motivací pro návštěvu koupališť na kole a může se tak do jisté míry eliminovat potřeba navštěvování těchto přírodních ploch autem.

B18. Udržení možnosti přístupu veřejnosti k plochám přírodních koupališť (opatření)

Opatření zdůrazňuje potřebu aktivní komunikace s těžbařskými společnostmi, které těží v mikroregionu písek a dávají vzniknout novým vodním plochám. Jelikož za účelem těžby dochází zpravidla k odkupu pozemků těžbařskou společností od obcí či soukromých vlastníků, je potřeba mít na paměti, že zde mohou nastat komplikace z hlediska různého názoru společností a obcí na osud těchto ploch po jejich vytěžení. Přestože smluvní podmínky se snaží upravovat tyto věci, tak v průběhu těžby může dojít k různým změnám (např. výrazně snižující se kvalita písku), které mohou zapříčinit, pozastavení těžby na již vykoupených pozemcích pro těžbu. Majitel (těžbařská společnost) může poté usilovat a změnu účelu využití těchto pozemků, což nemusí být v souladu s veřejným zájmem. Vzniklé vodní plochy prokazatelně slouží místním, ale i občanům z širšího okolí a jsou tak jedinečným prostředkem pro rekreaci, který se stal již charakteristickým pro dané obce.

B7. Zlepšení prostupnosti a přirozených funkcí krajiny (opatření)

Toto opatření je velmi důležité, jelikož sdružuje dílčí opatření, která budou mít za důsledek nejenom zlepšení možností rekreace, například vznikem nových zajímavých krajinných prvků a cest, ale zároveň budou mít pozitivní dopad na lokální životní prostředí, budou napomáhat zadržovat vodu v krajině a zlepšovat mikroklima.

B23. Vytvoření zábrany pro vjezd vozidel do lužních lesů (aktivita)

Toto opatření má napomoci ke zlepšení stavu lesních cest. Jelikož je v letní sezóně tok řeky Labe, která teče skrz lužní lesy v řešeném území, často navštěvován neukázněnými rybáři, kteří přes les zajíždí auty až k samotnému korytu řeky, tak stav hlavních přístupových cest (zejména v případě obce Veltruby) bývá často velmi neutěšený. Stav cest za vlhčího počasí potom často vypadá tak, že ji lze jen těžko využít jako chodec a pro cyklisty je cesta úplně neprůjezdná. Proto by v souladu s tímto opatřením měly být přístupové cesty řádně opatřeny dopravním značením, které bude řidiče upozorňovat na to, že dále nebudou moci pokračovat autem a před samotným vstupem do lesa by měly být vytvořeny zábrany

například v podobě zamykacích závor, od kterých by klíč obec poskytla všem oprávněným aktérům (lesní hospodáři, myslivci).

B9. Udržování schůdnosti a sjízdnosti lesních cest (opatření)

Udržování dobrého stavu cest a pěšin v lese, je hlavním nástrojem k tomu, aby pohyb rekreantů a návštěvníků lesů byl co nejpříjemnější. Vedle toho dobrý stav cest může částečně zamezit pohybu návštěvníků lesa mimo tyto cesty, což je zakázáno a je nežádoucí z hlediska ochrany vzácných druhů vyskytujících se na území lesa.

B24. Lepší označení cyklotras (aktivita)

Toto opatření si klade za cíl usnadnit turistům a cykloturistům pohyb v území. Přestože v dnešní době pro navigaci na svých výletech mnoho turistů využívá GPS nebo jiné navigační systémy, tak jasná, přehledná, a hlavně dobře viditelná značení jsou vždy zpříjemněním pro každého výletníka. Jelikož příroda je živá a v pohybu, může se stát, že stávající značení zaroste vegetací a není vidět a tomu je potřeba předcházet.

B25. Dobudování cyklostezky Volárna – Velký Osek (aktivita)

V současné době jsou všechny obce napojeny na cyklotrasy nebo dokonce disponují přímo cyklostezkami. Pouze obec Volárna v tomto zaostává. Vytvoření napojení Volárny a Velkého Oseka cyklostezkou může zvýšit cestovní ruch v obci samotné a stejně tak dobře může toto napojení sloužit místním, kteří budou moci bezpečně dojíždět do Velkého Oseka za občanskou vybaveností a dalšími službami, bez ohrožení automobilovou dopravou.

B26. Vytvoření nových odpočívadel pro cyklisty (aktivita)

Přestože cyklostezky propojující obce nabízejí několik málo odpočívadel opatřených lavičkou, stojanem na kola a odpadkovým košem, tak v některých úsecích důležitých cyklotras (např. Labská) tato odpočívadla úplně chybí. Jejich význam rapidně roste, pokud jsou i zastřešená, neboť v nepříznivém počasí mohou tato odpočívadla dobře posloužit nejen turistům a cykloturistům, ale i místním rekreantům.

B10. Vytvoření kampu v blízkosti stěžejních cyklotras (Veltruby) (aktivita)

V současné době se na území mikroregionu nenachází žádný oficiální kemp, a to i přesto, že mikroregionem prochází vícero cyklotras, z čehož některé i s nadregionálním a mezistátním významem. Nejbližší kemp se nachází v cca 20 km vzdálených Poděbradech. Vytvoření jednoduchého, téměř samoobslužného kempu se sociálním zázemím například na obecních pozemcích v blízkosti Klavar, by mohlo být dobrým způsobem, jak v území zdržet jinak pouze projíždějící turisty. Zmiňované pozemky jsou v přímé návaznosti na cyklotrasu Labská a zároveň v těsné blízkosti přírodního koupaliště v Hradištku, což vytváří ideální předpoklad pro letní zastávku a přenocování pro cykloturisty (viz. územní průmět).

B11. Vytvoření značení na cyklotrasách propagující místní zajímavosti a služby (aktivita)

Pro zlepšení podmínek pro cykloturistiku je záhodno lépe a více propagovat služby, které mohou nabídnout obce ve svém zázemí. Každá obec mikroregionu disponuje stravovacím zařízením, v případě Velkého Oseka se jedná i o vícero služeb pohostinství, stravování, ale i ubytování. Stěžejní cyklotrasy a turistické stezky by tak mohly disponovat decentními a esteticky vhodnými ukazateli, které budou na tyto příležitosti v samotném zázemí sídel odkazovat.

10.3 Cíl rozvoj podnikání a (zelených) úspor (C.)

Cílem této strategie je rozvoj podnikání, podpora vzniku či příchodu nových ekonomických subjektů do území, zároveň ale také vhodná stimulace lokálního trhu, tak aby byly vytvořeny vhodnější podmínky pro navazování spolupráce mezi místními podniky. Některé ze záměrů této strategie, mohou obnášet větší investice. I z těchto důvodů jsou součástí hlavního cíle úspory založené na efektivnějším a hojnějším využívání výroby energie z alternativních zdrojů.

C1. Podpora a spolupráce místních podniků, živností

C2. Podpora vzniku nových ekonomických subjektů

C3. Využívání úspor energie z obnovitelných zdrojů

C4. Oslovování lokálních subjektů ve veřejných zakázkách (opatření)

Obec může při vypisování veřejných zakázek oslovovat lokální subjekty a aktivně je informovat o možnosti účastnit se výběrových řízení.

C6. Propagace místní obchodní sítě (opatření)

Opatření cílí na podporu místních podniků a živnostníků.

C14. Založení webu mikroregionu (aktivita)

Aktivita je zaměřená na zajištění propagace lokálních ekonomických subjektů a na jejich větší zviditelnění v rámci regionu pomocí inzerce svých služeb či produktů na webu mikroregionu.

C15. Inicie založení místního podnikatelského sdružení (aktivita)

Aktivita zacílená na podporu spolupráce. Jedná se o sdružení fyzických osob bez nutnosti registrace či nahlášení. Sdružení podnikatelů vzniká podepsáním Smlouvy o sdružení a slouží především k realizaci konkrétních projektů, určitých akcí (např. jen na konkrétní zakázku, kterou jedna fyzická osoba nedokáže samostatně zvládnout).

C7. Pravidelná setkání obcí se členy podnikatelského sdružení (aktivita)

Aktivita zaměřená na koordinaci a součinnost případného podnikatelského sdružení a vedení obcí mikroregionu. Na schůzích může být projednáván společný postup při řešení ekonomického rozvoje obcí.

C8. Vymezení dalších ploch pro těžbu písku (aktivita)

V současné době na území probíhá útlum těžby písky, zejména kvůli zhoršující se kvalitě suroviny na současných plochách těžby. Těžba písku je úzce spojena i s přítomností betonáren v zázemí Kolína. Fungování a prosperita těchto průmyslových podniků v území může mít vliv na vstup či vznik nových podniků zejména v oblasti stavebnictví a dalších souvisejících odvětví, které již v současnosti působí na území mikroregionu.

C9. Vymezování nových ploch bydlení s přípustnou funkcí využití pro služby a nerušící výrobu (aktivita)

Toto opatření je zaměřené na podporu rozvoje drobných živností a služeb i v obytných zástavbách.

C10. Vytvoření řemeslného/průmyslového parku (aktivita)

Je „flagship“ projekt této strategie. Jedná se o výstavbu objektů na části nově vymezených plochách lehkého průmyslu. Objekty mají sloužit jako zázemí pro nové řemeslníky či větší průmyslové podniky. Projekt je úzce spjat s aktivitou C11. instalace solárních panelů, kterými by měly být opatřeny střechy všech objektů.

C16. Příprava a zasíťování pozemků (aktivita)

Aktivita zajišťující přípravu ploch lehkého průmyslu pro realizaci nových záměrů.

C20. Vymezení nových ploch pro lehký průmysl (aktivita)

Aktivita cílí na umožnění rozšíření působnosti průmyslových podniků, či vzniku nebo příchodu nových. Aktivita se týká především obce Velký Osek, kde tyto plochy mohou vzniknout ve větším měřítku v návaznosti na železniční trať a stávající plochy výroby.

C21. Vymezení ploch izolační zeleně při plochách průmyslu (aktivita)

Aktivita cílí na zachování komfortu bydlení v sousedství nově navržených ploch lehkého průmyslu.

C22. Zkvalitňování technického stavu stěžejních komunikací pro přístup k plochám výroby (aktivita)

Technický stav některých komunikací, které utváří hlavní přístup k důležitým ekonomickým subjektům v území jsou v horším technickém stavu (viz přístupová cesta k zemědělskému podniku v Opolanech, dílčí úseky ulice Budovcova ve Velkém Oseku). Zkvalitňováním technického stavu se docílí lepšího provozu na místních komunikacích. Zvýšenou péčí o komunikace, na kterých lze předpokládat i výskyt těžké techniky (traktory, menší nákladní vozy), se předejde nespokojenosti běžných uživatelů těchto komunikací (obyvatel).

C23. Propojení ploch výroby a stěžejní trasy cyklostezky (Opolany, Velký Osek, Veltruby, Kolín) v území mikroregionu cyklostezkou (aktivita)

Vytvoření cyklostezky mezi stěžejní cyklostezkou v území propojující téměř všechny obce mikroregionu a Kolín, a nových ploch výroby, může podpořit místní ekonomické subjekty. V současné době, kdy je trendem doprava na elektrokolech apod. může mít toto napojení na stěžejní cyklistickou infrastrukturu pozitivní vliv na rozvoj podniků (např. ve Velkém Oseku), které budou pro potenciální zaměstnance lépe dostupné, v případě využívání těchto dopravních prostředků. Napojení může mít i podobu vyhrazeného pásu pro cyklisty na stávajících komunikacích.

C18. Zřízení svozu bioodpadu a gastroodpadu (aktivita)

Aktivita zaměřená na zajištění dostatku biomasy pro vznik bioplynové stanice.

C19. Zřízení sběrných kontejnerů na bioodpad z obecních pozemků (aktivita)

Aktivita zaměřená na zajištění dostatku biomasy pro vznik bioplynové stanice.

C13. Efektivnější nakládání s biomasou (opatření)

Opatření cílí na využití potenciálu biomasy, úspor za odpadové hospodářství a případný vznik bioplynové stanice.

C12. Vytvoření bioplynové stanice (aktivita)

Vznik bioplynové stanice by mohl být pro obce mikroregionu cestou k efektivnějšímu nakládání s bioodpady a výraznou úsporou financí vynaložených na jejich svoz a likvidaci.

C11. Instalace solárních panelů na vybraných obecních budovách (aktivita)

Solární energii lze využít po vzoru obce Opolany například k úsporám při provozu mateřské nebo základní školy, obecního úřadu nebo dalších obecních budov.

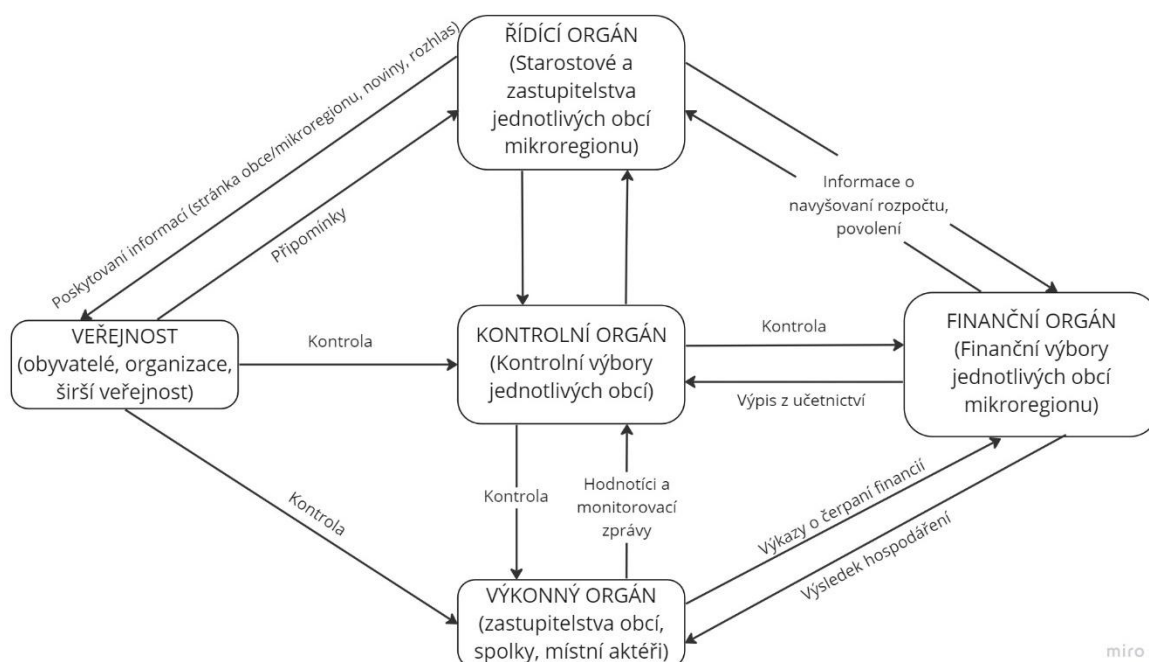
11. Akční plán

Akční plán je uveden v přílohách jako Příloha 2. Akční plán obsahuje čtyřicet sedm aktivit rozložených do devítiletého období. Součástí akčního plánu je rovněž finanční výhled, který orientačně naznačuje možné investice spojené s plněním jednotlivých aktivit. Dále jsou také k jednotlivým aktivitám přiřazeny možné zdroje financování a orgány či osoby, které by měly zodpovídat za organizaci plnění daných aktivit.

12. Implementace

Koordinace a postup plnění navržené strategie jsou zachyceny v implementační části. Tato část vymezuje hlavní aktéry v procesu plnění strategie, kterými jsou především příslušné orgány samosprávy. Těmito aktéry v obecné rovině jsou: řídicí orgán, kontrolní orgán, finanční orgán, výkonný orgán a veřejnost. Interakce a povinnosti jednotlivých aktérů, jsou naznačeny vazbami mezi jednotlivými poli viz. schéma níže.

Obr. 39: Schéma implementace

Zdroj: Vlastní zpracování

Řídicí orgán

Řídicím orgánem v tomto případě jsou zejména starostové jednotlivých obcí mikroregionu a předsednictvo mikroregionu, které je ovšem tvořeno těmito starosty. Dále by součástí řídicího orgánu měli být i zbylí zastupitelé jednotlivých obcí, kteří by se rovněž měli podílet na sestavování strategie, schvalování jednotlivých kroků, což je hlavní úlohou tohoto orgánu. Řídicí orgán by v procesu měl zastávat také úlohu mediátora a komunikovat s dalšími jednotlivými aktéry, kterými mohou být typicky přední zaměstnavatelé území, spolky, neziskové organizace a další. Řídicí orgán je zodpovědný za plnění strategie.

Finanční orgán

Je tvořen účetními jednotlivých obcí nebo osobou či kolektivem pověřeným jednotlivými obcemi, který bude v účetnictví mikroregionu všechny obce zastupovat.

Výkonný orgán

Výkonným orgánem jsou všichni zainteresovaní aktéři, kteří jsou dotčeni strategií. Zpravidla to je především obec, obce nebo celý mikroregion, prostřednictvím zastupitelů, dále všechny zainteresované spolky, místní zaměstnavatelé, neziskové organizace, sportovní organizace, vzdělávací instituce nebo externí experti na dané oblasti. Úlohou výkonných orgánů je podávat hodnotící a monitorovací zprávy.

Kontrolní orgán

Kontrolní orgán představují v tomto případě kontrolní výbory jednotlivých obcí mikroregionu, popřípadě obcemi pověřená osoba vykonávající kontrolu využívání financí v souladu s platnými zákony a také stanovenou strategií. Kontrolní orgán má možnost svolávat společná zasedání kontrolních výborů přístupná veřejnosti.

Veřejnost

Tuto skupinu tvoří široká veřejnost, která má možnost kontrolovat činnost výkonných a kontrolních orgánů. Součástí kompetencí veřejnosti by mělo být také připomínkování řídicího orgánu v procesních věcech při zajišťování dané strategie.

13. Diskuze

Práce nabízí podobu možného společného strategického postupu obcí Velký Osek, Veltruby, Volárna a Opolany, které se nachází v blízkosti dominantního průmyslového podniku a zároveň v blízkosti významných přírodních lokalit.

Výsledky práce do jisté míry poukazují na malou provázanost lokálních socioekonomických aspektů jednotlivých obcí s existencí průmyslové zóny Kolín – Ovčáry. Podle Slacha a Ženky (2021) to může být způsobeno výraznější konektivitou velkého průmyslového podniku, jako je TMMCZ na Kolín (či jiná regionální centra), jakožto pobočné průmyslové centrum nežli na zdrojích venkovských zázemí regionu, a to i co se týče pracovní síly. Podobně jako další zdroje (Strategický plán rozvoje mikroregionu Moravskotřebovska a Jevíčka 1999, Janáček 2004), tato práce naráží na fakt, že některé ukazatele jsou na úrovni okresů či mikroregionu hůře sledovatelné, jako například HDP nebo nezaměstnanost. I tak lze konstatovat, že skrze vysokou míru konektivity a závislosti obcí mikroregionu na regionálních centrech se vliv TMMCZ v menší míře projevuje, a to jak pozitivně, tak negativně. Na tato zjištění se snaží reagovat i některá opatření a aktivity (např. podpora spolupráce a vzniku nových podniků, vymezení nových ploch pro lehký průmysl, výstavba průmyslového/řemeslného parku). Nelze totiž přeceňovat význam průmyslového zázemí výše zmíněné zóny a je zapotřebí, aby obce pracovaly s diverzitou vlastních ekonomických příležitostí.

Shodu v dosažených výsledcích shledávám i například se studií adaptačních strategií venkova (Ježek 2020), v níž se také odráží nutnost transformace podoby ekonomického rozvoje mikroregionů nebo venkovských obcí, z důvodu klesajících příjmů z klasických forem zemědělství nebo nízké konkurenceschopnosti vůči velkým trhům a koncernům. Práce se do značné míry shoduje i s dalším z postojů studie, jelikož rovněž přikládá v transformaci značný důraz na práci s přírodními či kulturními hodnotami, které stále do jisté míry mohou využívat lokálních zdrojů a rurálních daností území. Při pohledu na konkrétní příklady dobré praxe, uvedené v této studii, z nichž většina byla ze států západní Evropy, jsou patrné rozdíly ve výsledném přístupu ke strategii. Některé z příkladů dobré praxe totiž, dle mého názoru, stavěly na předpokladu kvalitního komunitního fungování, které minimálně v podmínkách řešeného území zatím nepanují.

Soulad stanovené strategie shledávám ve všech strategických směrech, které stanovuje Strategický dokument rozvoje Středočeského kraje na období 2019–2024 a také v drtivé

většině jeho prioritních oblastí. V tomto ohledu se mohou projevat jisté rezervy této práce například v řešení prioritních os rozvoje vědy a výzkumu nebo ICT infrastruktury.

Práce rovněž naráží na fakt, že obce sdružené pod DSO Mikroregionem Polabský luh, jsou odlišné. Charakter rozvoje obcí se v rámci navržené strategie lehce odlišuje, jelikož bylo zapotřebí reflektovat dané potenciály jednotlivých obcí. To do značné míry znemožňuje přistupovat ke strategii pro DSO jako k celku. Ve strategii tak vystupuje do popředí více dynamicky se rozvíjející se obec Velký Osek, která do budoucna bude pravděpodobně zastávat naplno roli lokálního centra nejen pro obce mikroregionu.

14. Závěr

Na základě analýz, rozhovorů se zastupiteli a terénních poznatků, jsou v této práci sestaveny tři různé stromy cílů, které v akčním plánu tvoří ucelenou strategii v podobě čtyřiceti sedmi aktivit navazujících na daná opatření. Jako tři hlavní cíle byly stanoveny zaprvé zlepšení podmínek pro život v obcích mikroregionu, dále rozvoj cestovního ruchu a rekreace a v poslední řadě rozvoj podnikání a zelených úspor. Sestavení samotné strategie také předcházelo prověření alternativních cest vývoje a možných témat k řešení pomocí metody scénářů, kde práce nabízí čtyři různé pohledy na možné směřování rozvoje.

Strategie pro DSO Mikroregion Polabský luh je sestavena na devět let a za toto období orientačně počítá s proinvestováním 103 197 000 Kč v souvislosti s plněním aktivit stanovených strategií ze zdrojů jednotlivých obcí, mikroregionu jako celku nebo dotačních fondů.

V důsledku potřeby využívat lokálních zdrojů (zejména přírodních hodnot), nejistých pozitivních vlivů dominantního průmyslového zaměstnavatele a nutnosti uspokojovat potřeby obyvatel, byly stanoveny následující cíle. Zlepšení podmínek pro život (občanskou vybavenost, komunitní život, živou kulturu), rozvoj cestovního ruchu a rekreace (cykloturistiky, rekreace v přírodě) a rozvoj podnikání a zelených úspor zaměřený na udržení a rozvoj lokální ekonomiky v oblasti lehkého průmyslu a podporu spolupráce ekonomických subjektů. Strategie obsahuje finančně méně náročné aktivity, jako jsou podpora místních spolků, doplnění mobiliáře veřejných prostranství nebo údržba cest a také zahrnuje nákladnější projekty, jako jsou vytvoření nového komunitního centra, výstavba mateřské školky, revitalizace nivní oblasti, výstavba bioplynové stanice či realizace zázemí pro nové podniky z oblasti lehkého průmyslu a řemesel.

Možnými ukazateli plnění strategie vedle výkazů příslušných orgánů podílejících se na procesu strategického plánování jak je stanovuje implementační část, může být i zlepšení koeficientu ekologické stability, zvýšení pohybu cykloturistů v území, vyšší prosperita podniků a služeb a vznik nových, zlepšení komunitního života, větší míra interakcí mezi obyvateli, zvyšování příjmů z rezidenční ekonomiky, nižší potřeba terénních sociálních a zdravotních služeb, zlepšení kvality života seniorů, nižší potřeba vyjížděky za prací, zlepšení studijních výsledků místních dětí, zvýšení počtu pracovních příležitostí v území nebo zvýšení úspor z provozu obecních budov.

Výsledná strategie se více opírá o přírodní a lidské zdroje území a o nutnost zajišťování dobré dostupnosti kvalitní občanské vybavenosti nežli o přítomnost průmyslové zóny. Průmyslová zóna s předním zaměstnavatelem v rámci regionu má prokazatelný vliv na vývoj technické infrastruktury, který se dotýká i menších obcí. Její vliv na lokální ekonomiku venkovských obcí je však malý oproti vlivům na regionální centra. I když TMMCZ není v rámci průmyslové zóny Kolín – Ovčáry jediným podnikem je nutné brát v potaz i možné přesunutí celého koncernu do jiného regionu či země. I z těchto důvodů strategický plán rozvíjí potenciál svého vlastního zázemí lehkého průmyslu v obcích, ovšem ve výsledné strategii se opírá především o přírodní hodnoty, které do značné míry nesou identitu území. Jak dosažené výsledky naznačují, tak právě přírodní a kulturní hodnoty mohou být vhodným prostředkem pro dosažení synergického efektu při uspokojování potřeb obyvatel a ekonomickém rozvoji menších obcí.

Domnívám se, že tato práce by mohla posloužit jako odrazový můstek a zdroj nápadů pro DSO Mikroregion Polabský luh v případě rozhodnutí pro intenzivnější spolupráci na více projektech. Do jisté míry může práce sloužit i jako podklad pro plánování rozvoje jednotlivých obcí sdružených pod tímto mikroregionem.

15. Seznam použitých zdrojů

ČHMÚ, ©2022: Měsíční stav podzemních vod (online) [cit. 2023.01.21.], dostupné z <<https://www.chmi.cz/aktualni-situace/hydrologicka-situace/podzemni-vody/stav-podzemnich-vod/mesicni-stav>>

ČSÚ, ©2022a: Veřejná databáze – Vlastní výběr (online) [cit. 2022.11.11.], dostupné z <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#>>

ČSÚ, ©2022b: Veřejná databáze – Statistiky (online) [cit. 2022.11.12.], dostupné z <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky>>

ČSÚ, ©2022c: Veřejná databáze – Vše o území (online) [cit. 2022.11.12.], dostupné z <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=__VUZEMI_43_533840#>

ČSÚ, ©2021d: SLDB 2021 (online) [cit. 2022.12.03.], dostupné z <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&sp=A&skupId=4690&katalog=33475&pvo=SLD21043-OB-OR>>

ČUZK, ©2021: Statistická ročenka 2021 (online) [cit. 2023.01.22.], dostupné z <https://www.cuzk.cz/Periodika-a-publikace/Statisticke-udaje/Souhrne-prehledy-pudniho-fondu/Rocenka_pudniho_fondu_2021.aspx>

Drucker J., Feser E., 2012: Regional industrial structure and agglomeration economies: An analysis of productivity in three manufacturing industries (online) [cit. 2022.12.21.], dostupné z: <<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0166046211000573>>

FIRMY.CZ, ©2022: Firmy.cz (online) [cit. 2022.11.14.], dostupné z <<https://www.firmy.cz/?map=15.179979214668265-15.202638516426077-50.08468254814242-50.11022991721584-15.191308865547171-50.09745793549185-14>>

Galvasová I., Binek J., Chabičovská K., Holeček J., Halásek D., 2007: Spolupráce obcí jako faktor rozvoje (online) [cit. 2022.12.11.], dostupné z <<https://docplayer.cz/10037455-Iva-galvasova-a-kol-spoluprace-obci-jako-faktor-rozvoje.html>>

Hanzelková A., Keřkovský M., Odehnalová D., Vykypl O., 2009: Strategický marketing. Teorie pro praxi. (online) [cit. 2022.12.20.], dostupné z <https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=XOSDGSrzdksC&oi=fnd&pg=PP2&dq=hanzelkov%C3%A1+2009&ots=j2oACVcidO&sig=jPENrR5d2qMrDijMd-zDZYzoROU&redir_esc=y#v=onepage&q=hanzelkov%C3%A1%202009&f=false>

HLÍDAČ STÁTU Z.Ú. ©2023: Dotace (online) [cit. 2023.01.11.], dostupné z <<https://www.hlidacstatu.cz/Dotace>>

Janáček K., 2004: Zahraniční investice a český trh práce (online) [cit. 2022.12.20.], dostupné z <http://www.cepin.cz/cze/prednaska.php?ID=666&PHPSESSID=aada7f3f99c3d799199b9fbfc4389c60>>

Ježek J., Dokoupil J., Kaňka L., Matoušková A., Šlehoferová M., 2014: Regionální rozvoj (online) [cit. 2022.12.20.], dostupné z <https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/16467/1/Regionalni_rozvoj.pdf >

Ježek J., 2015a: Kritická analýza strategického plánování obcí, měst a regionů v České republice (online) [cit. 2022.12.11.], dostupné z <<https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/22570/1/Jezeck.pdf>>

Ježek J. Slach O., Šilhánková V., Krbová J., Kopp J., Rumpel P., Bosák V., Nováček A., 2015b: Strategické plánování obcí, měst a regionů Vybrané problémy, výzvy a možnosti řešení (online) [cit. 2022.12.21.], dostupné z <https://fek.zcu.cz/blob.php?table=internet_list&type=FileType&file=Data&name=FileName&idname=IDInternet&id=4530>

Ježek J., 2020: Adaptační strategie rozvoje venkova Příklady dobré praxe (online) [cit. 2022.12.11.], dostupné z <<https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/42846/1/Adapta%20rozvoje%20venkova.pdf>>

Krzystofik R., Tkocz M., Spórna T., Kantor-Pietraga I., 2016: Some dilemmas of post-industrialism in a region of traditional industry: The case of the Katowice conurbation, Poland (online) [cit. 2022.12.21.], dostupné z <<https://sciendo.com/article/10.1515/mgr-2016-0004>>

Labounková V., Fišer P., Kyselka I., Rohrerová L., Půček M., Vlk J., 2009: Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů (online) [cit. 2022.12.20.], dostupné z <<file:///C:/Users/jackh/Downloads/METODICKAPRUKAMIKROREGIONY2009.pdf>>

Lněnička L., 2014: Trendy v podnikání (online) [cit. 2022.12.11.], dostupné z <<https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/16332/1/Lnenicka.pdf>>

MAPY.CZ, ©2022: Mapy.cz (online) [cit. 2022.11.14.], dostupné z <<https://mapy.cz/zakladni?x=15.4549449&y=49.6531139&z=8>>

Martinková J., 2013: Kolínský deník.cz – Automobilka a zaměstnanost v regionu (online) [cit. 2023.26.02.], dostupné z <<https://kolinsky.denik.cz/podnikani/automobilka-a-zamestnanost-v-regionu-20131109.html>>

MF, ©2023: Monitor – kompletní přehled veřejných financí (online) [cit. 2023.01.11.], dostupné z <<https://monitor.statnipokladna.cz/>>

MĚSTSKÝ ÚŘAD KOLÍN, ©2020: 5. Úplná aktualizace ÚAP ORP Kolín – výkres limitů využití území (online) [cit. 2023.01.16.], dostupné z <https://mukolin.cz/assets/File.ashx?id_org=6815&id_dokumenty=13512>

MV ČR, ©2008 Mikroregiony a místní akční skupiny (online) [cit. 2022.12.20.], dostupné z: <<https://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>>

MZ, ©2022: Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i. – eKatalog BPEJ (online) [cit. 2022.01.16.], dostupné z <<https://bpej.vumop.cz/>>

OBECNÍ ÚŘAD OPOLANY, ©2015: Územní plán 2015 Opolany (online) [cit. 2022.01.16.], dostupné z <https://www.opolany.cz/assets/File.ashx?id_org=11199&id_dokumenty=2554>

OBECNÍ ÚŘAD VELKÝ OSEK, ©2022: Územní plán 2022 Velký Osek (online) [cit. 2023.01.16.], dostupné z <https://www.velky-osek.cz/e_download.php?file=data/editor/101cs_5.pdf&original=02_Hlavn%C3%AD%20v%C3%BDkres%20-%20%C4%8Distopis.pdf>

OBECNÍ ÚŘAD VELTRUBY, ©2022: Územní plán 2022 Veltruby (online) [cit. 2022.01.16.], dostupné z <https://www.veltruby.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah913_1.pdf&original=2%20hlavni%20vykres%20-%20upraveny%203.pdf>

OBECNÍ ÚŘAD VOLÁRNA, ©2022: Územní plán 2022 Volárna (online) [cit. 2022.01.16.], dostupné z <https://www.volarna.cz/wp-content/uploads/2022/09/02_Hlavni-vykres.pdf>

Pavlínek P., Ženka J., 2016: Value creation and value capture in the automotive industry: Empirical evidence from Czechia (online) [cit. 2022.12.21.], dostupné z <<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0308518X15619934>>

Perlín R., 2001: Strategický plán mikroregionu metodická příručka pro zájemce o strategické plánování ve venkovských mikroregionech a obcích (online) [cit. 2022.12.11.], dostupné z <https://www.researchgate.net/profile/Radim-Perlin/publication/47044254_Strategicky_plan_mikroregionu/links/5ec5086a299bf1c09acc050c/Strategicky-plan-mikroregionu.pdf>

Řehoř P., 2010 Strategický plán rozvoje obcí (online) [cit. 2022.12.20.], dostupné z <<https://vsers.cz/wp-content/uploads/2017/02/Auspicia-2010-1.pdf#page=34>>

SMO ČR, ©2022 Pokrytí České republiky mikroregiony (online) [cit. 2022.12.20.], dostupné z <<http://www.odpovednyzastupitel.cz/cz/nase-projekty/efektivni-sprava-obci/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-2018/tabulky-grafy-mapy/18-jak-mohou-obce-a-mesta-postupovat-spolecne-1.aspx>>

SMO ČR, ©2022 Typologie území České republiky (online) [cit. 2022.12.20.], dostupné z <<http://www.odpovednyzastupitel.cz/cz/nase-projekty/efektivni-sprava-obci/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-2018/tabulky-grafy-mapy/18-jak-mohou-obce-a-mesta-postupovat-spolecne-1.aspx>>

Sonn W. J., Lee D., 2012: Revisiting the branch plant syndrome: Review of literature on foreign direct investment and regional development in Western advanced economies (online) [cit. 2022.12.21.], dostupné z <https://www.researchgate.net/publication/265311801_Revisiting_the_branch_plant_syndrome_Review_of_literature_on_foreign_direct_investment_and_regional_development_in_Western_advanced_economies/link/540866d30cf2bba34c281bf1/download>

Škrabal I., Nunvářová S., Novák J., Třebický V., 2006: Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů (online) [cit. 2022.12.20.], dostupné z <file:///C:/Users/jackh/Downloads/met_mikro07.pdf>

ZÁKON č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění

ZUR SK, ©2022: II. 1. Koordinační výkres úplné znění po vydání aktualizací č. 1,2,7 a 6 (online) [cit. 2022.10.20.], dostupné z <https://gis.kr-stredocesky.cz/docs/reg/%DAZEMN%CD%20PL%C1NOV%C1N%CD%20NA%20DAROVNI%20KRAJE/Z%C1SADY%20DAZEMN%CDHO%20ROZVOJE%20SK/%DAPLN%C9%20ZN%CCN%CD%20Z%DAR%20SK%20PO%206%20AKTUALIZACI%20%28Akt.%201%2C%2C%202%2C%2C%207.%20a%206%29/Grafick%E1%20%E8%E1st/III_B_KoordinacniVykres.pdf>

Ženka J., Slach O., Dvořák P., Macháček J., Vogt D., Kopp J., Nováček A., Pavlík A., Ježek J., Žufan P., Krtička L., Šťastná S., Marková B., Halada M., Kebza M., 2021: Výzvy a scénáře rozvoje venkovských oblastí (online) [cit. 2022.12.20.], dostupné z <<https://atlasvenkova.osu.cz/wp-content/uploads/2021/07/Vyzvy-a-scenare-rozvoje-venkovskych-oblasti.pdf>>

Ženka J., Slach O., Sopkuliak A., 2017: Typologie českých nemetropolitních regionů z hlediska faktorů, mechanismů a aktérů regionálního rozvoje (online) [cit. 2022.12.21.], dostupné z <https://www.researchgate.net/publication/320181211_Typologie_ceskych_nemetropolitnich_regionu_z_hlediska_faktoru_mechanismu_a_akteru_regionalniho_rozvoje>

Přehled obrázků

- Obr. 1: Mapa mikroregionů v České republice (SMO ČR 2022 ex UUR 2005)
- Obr. 2: Typologie území České republiky (SMO ČR 2022 ex MMR 2012)
- Obr. 3: Řešené území (Vlastní zpracování)
- Obr. 4: Výřez z koordinačního výkresu ZÚR SK (ZÚR SK 2022)
- Obr. 5: Vývoj počtu populace v jednotlivých obcích mikroregionu Polabský luh (ČSÚ 2022a) – vlastní zpracování
- Obr. 6: Vývoj počtu populace v DSO Mikroregionu Polabský luh (ČSÚ 2022a) – vlastní zpracování
- Obr. 7: Vývoj počtu populace ve vybraných okresech (ČSÚ 2022a) – vlastní zpracování
- Obr. 8: Vývoj počtu populace ve městě Kolín (ČSÚ 2022a) – vlastní zpracování
- Obr. 9: Vývoj počtu populace ve vybraných obcích mikroregionu a referenčních obcí (ČSÚ 2022a) – vlastní zpracování
- Obr. 10: Vývoj počtu populace ve vybraných obcích mikroregionu a referenčních obcí (ČSÚ 2022a) – vlastní zpracování
- Obr. 11: Vývoj počtu obyvatel, pětiletý klouzavý průměr – Velký Osek (ČSÚ 2022b) – vlastní zpracování
- Obr. 12: Vývoj počtu obyvatel, pětiletý klouzavý průměr – Veltruby (ČSÚ 2022b) – vlastní zpracování
- Obr. 13: Vývoj počtu obyvatel, pětiletý klouzavý průměr – Volárna (ČSÚ 2022b) – vlastní zpracování
- Obr. 14: Vývoj počtu obyvatel, pětiletý klouzavý průměr – Opolany (ČSÚ 2022b) – vlastní zpracování
- Obr. 15: Procentuální zastoupení věkových skupin v obcích mikroregionu k roku 2021 (ČSÚ 2022c) – vlastní zpracování
- Obr. 16: Procentuální zastoupení věkových skupin nadřazených referenčních území k roku 2021 (ČSÚ 2022c) – vlastní zpracování
- Obr. 17: Vývoj příjmů, výdajů a salda – Velký Osek (MF ČR Monitor 2023) – vlastní zpracování
- Obr. 18: Vývoj struktury příjmů – Velký Osek (MF ČR Monitor 2023) – vlastní zpracování
- Obr. 19: Vývoj příjmů, výdajů a salda – Veltruby (MF ČR Monitor 2023) – vlastní zpracování

- Obr. 20: Vývoj struktury příjmů – Veltruby (MF ČR Monitor 2023) – vlastní zpracování
- Obr. 21: Vývoj příjmů, výdajů a salda – Volárna (MF ČR Monitor 2023) – vlastní zpracování
- Obr. 22: Vývoj struktury příjmů – Volárna (MF ČR Monitor 2023) – vlastní zpracování
- Obr. 23: Vývoj příjmů, výdajů a salda – Opolany (MF ČR Monitor 2023) – vlastní zpracování
- Obr. 24: Vývoj struktury příjmů – Opolany (MF ČR Monitor 2023) – vlastní zpracování
- Obr. 25: Počet podniků na obyvatele v procentech pro obce mikroregionu Polabský luh (ČSÚ 2022c) – vlastní zpracování
- Obr. 26: Druhy pozemků pro DSO Mikroregion Polabský luh v procentuálním zastoupení k roku 2021 (ČSÚ 2022c) – vlastní zpracování
- Obr. 27: Podíl zemědělských pozemků v procentech v jednotlivých okresech ČR v roce 2020 (ČÚZK 2021)
- Obr. 28: Stav hladiny podzemní vody v mělkých vrtech v ČR k roku 2022 (ČHMÚ 2022)
- Obr. 29: Výřez z územního plánu Velký Osek (Obecní úřad Velký Osek 2022)
- Obr. 30: Výřez z územního plánu Veltruby (Obecní úřad Veltruby 2022)
- Obr. 31: Výřez z územního plánu Volárna (Obecní úřad Volárna 2022)
- Obr. 32: Výřez z územního plánu Opolany (Obecní úřad Opolany 2015)
- Obr. 33: Strom problémů: Nedostatky v nabídce občanské vybavenosti a komunitního života (Vlastní zpracování)
- Obr. 34: Strom cílů: Zlepšení podmínek pro život v obcích mikroregionu (Vlastní zpracování)
- Obr. 35: Strom problémů: Nedostatečně využitý rekreační a turistický potenciál (Vlastní zpracování)
- Obr. 36: Strom cílů: Rozvoj Cestovního ruchu a rekreace (Vlastní zpracování)
- Obr. 37: Strom problémů: Nedostatky v rozvoji podnikání (Vlastní zpracování)
- Obr. 38: Strom cílů: Rozvoj podnikání a (zelených) úspor (Vlastní zpracování)
- Obr. 39: Schéma implementace (Vlastní zpracování)

Přehled tabulek

Tab. 1: Vývoj počtu populace v obcích mikroregionu Polabský luh (ČSÚ 2022a) – vlastní zpracování

Tab. 2: Inventář vybraných prvků OV mikroregionu Polabský luh (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Tab. 3: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Velký Osek (Mapy.cz 2022, Obecní úřad Velký Osek 2022) – vlastní zpracování

Tab. 4: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Veltruby (Mapy.cz 2022, Obecní úřad Veltruby 2022) – vlastní zpracování

Tab. 5: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Hradištko I. (Mapy.cz 2022, Obecní úřad Veltruby 2022) – vlastní zpracování

Tab. 6: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Volárna (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Tab. 7: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Opolany (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Tab. 8: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Opolánky (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Tab. 9: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Kanín (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Tab. 10: Dostupnost vybraných základních prvků občanské vybavenosti – Oškobrh (Mapy.cz 2022) – vlastní zpracování

Tab.11: Obydlenost bytového fondu v obcích mikroregionu a okresech Kolín a Nymburk (ČSÚ 2021) – vlastní zpracování

Tab. 12: Domy dle vlastnictví v procentuálním vyjádření pro obce mikroregionu a okres Kolín a Nymburk (ČSÚ 2021) – vlastní zpracování

Tab. 13: Vývoj výstavby bytů v obcích mikroregionu (ČSÚ 2021) – vlastní zpracování

Tab. 14: Součet výměr a procentuální vyjádření druhů pozemků pro DSO Mikroregion Polabský Luh (ČSÚ 2022c) – vlastní zpracování

Tab. 15: Druhy pozemků dle využití pro obce mikroregionu k roku 2021 (ČSÚ 2022c) – vlastní zpracování

Přehled užitých zkratk

BPEJ – Bonitované půdně ekologické jednotky

ČCE – Českobratrská církev Evangelická

ČHMÚ – Český hydrometeorologický ústav

ČOV – Čistička odpadních vod

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

ČÚZK – Český ústav zeměměřický a katastrální

DSO – Dobrovolný svazek obcí

EVL – Evropsky významná lokalita

ORP – Obec s rozšířenou působností

OV – Občanská vybavenost

PL – Praktický lékař

TMMCZ – Toyota Motor Manufacturing Czech Republic

ÚAP – Územně analytické podklady

ÚP – Územní plán

VHD – Veřejná hromadná doprava

ZPF – Zemědělský půdní fond

ZUR SK – Zásady územního rozvoje Středočeského kraje

Přehled příloh

Příloha 1: Přepisy rozhovorů se zastupiteli obcí

Příloha 2: Akční plán

Příloha 3: Územní průmět